

Symudedd a sgiliau'r gweithlu yn sector adeiladu'r DU 2025

Adroddiad ymchwil

Mawrth 2026

Tabl cynnwys

Crynodeb gweithredol.....	4
Cyflwyniad	4
Proffil y sampl	4
Hanes gwaith.....	5
Cymwysterau a sgiliau	6
Symudedd daearyddol	9
Negeseuon allweddol	13
Cyflwyniad.....	15
Nodau ac amcanion	15
Dull.....	15
Proffil gweithwyr safle adeiladu	19
Cyflwyniad	19
Demograffeg bersonol.....	19
Proffil galwedigaethol	28
Hanes gwaith	37
Amser yn y sector.....	37
Hanes cyflogaeth cyn adeiladu	39
Newid a dilyniant galwedigaethol o fewn adeiladu	42
Cynlluniau gyrfa yn y dyfodol	44
Cymwysterau a sgiliau.....	49
Trosolwg	49
Cardiau a thystysgrifau sgiliau adeiladu	49
Cymwysterau adeiladu a ddelir.....	57
Math o gymwysterau adeiladu a ddelir	60
Hyfforddiant ffurfiol ychwanegol.....	61
Cymwysterau a hyfforddiant goruchwyllo a rheoli.....	65
Lefelau sgiliau cyffredinol.....	70
Symudedd daearyddol.....	72
Trosolwg	72
Hanes gwaith yn y rhanbarth/gwlad presennol	72

Rhanbarth/gwlad a weithiwyd ynddi cyn y safle presennol.....	79
Ardal wreiddiol gweithwyr	81
Teithio i'r safle	83
Defnydd o lety dros dro	92
Cyfnod ar y safle a newid.....	93
Symudedd is-sector a sector.....	95
Trosolwg	95
Symudedd is-sector.....	95
Gadael y sector	99
Crynodeb o weithlu adeiladu'r DU 2025	99
Heriau'r gweithlu.....	99
Sefydlogrwydd yn y gweithlu.....	101
Rhai dangosyddion o newid.....	102

Crynodeb gweithredol

Cyflwyniad

Comisiynodd CITB *BMG Research* i gynnal Arolwg Symudedd y Gweithlu Adeiladu 2025, sy'n adeiladu ar arolygon blaenorol a gynhaliwyd yn 2022, 2018/2019, 2015, 2012, 2007, a 2005. Cynhaliwyd cyfweiliadau wyneb yn wyneb, a nifer fach o arolygon papur gyda 3,611 o weithwyr adeiladu sy'n ymgymryd â rolau corfforol – hynny yw nad yw'n weithwyr coleri gwynion – ar safleoedd ledled y DU.

Proffil y sampl

Mae bron pob un (96%) o weithwyr adeiladu yn y sampl yn wrywod. Mae bron i hanner (44%) y gweithwyr adeiladu a gyfwelwyd yn yr arolwg yn 34 oed ac iau, sy'n gyfran uwch o'i gymharu â phoblogaeth y DU gyfan (34%). Dim ond 6% o weithwyr adeiladu sydd yn 60 oed neu'n hŷn.

Ar y cyfan, mae 11% o'r gweithlu yn cynrychioli grŵp ethnig lleiafrifol, o'i gymharu â chyfradd uwch o 16% ym mhoblogaeth 16 i 64 oed y DU gyfan. Yn ôl rhanbarth/gwlad, De-ddwyrain Lloegr sydd â'r gyfran uchaf o weithwyr o grŵp ethnig lleiafrifol (23%), ac am y tro cyntaf dros yr amser y cynhaliwyd yr arolwg mae cyfran uwch nag yn Llundain (21%), ac yn uwch na'r gyfradd o 14% yn y rhanbarth.

Mae chwarter (24%) o weithwyr adeiladu o wlad arall yn wreiddiol, gan gynyddu i 54% yn Llundain, 46% yn Ne-ddwyrain Lloegr a 29% yn Nwyrain Lloegr.

Mae bron i bedwar o bob pump (77%) o weithwyr adeiladu yn dal pasbort y DU, mae tua un o bob saith (15%) yn dal pasbort ar gyfer gwlad arall, mae 3% yn nodi nad oes ganddynt basbort, gyda'r 5% sy'n weddill yn well ganddynt beidio â dweud.

Mae tri chwarter (76%) o weithwyr adeiladu wedi byw yn y DU drwy gydol eu hoes, ac mae un o bob pump (18%) arall wedi byw yn y DU am fwy na 5 mlynedd.

Llafurwyr/gweithredwyr cyffredinol sy'n cyfrif am y gyfran fwyaf o'r sampl (29%), ac yna rheolwyr safle (13%) a gosodwyr brics, seiri coed/seiri dodrefn, gweithredwyr peiriannau/peirianwaith a'r rhai mewn crefftâu technegol (7% i gyd).

Mae mwy na chwarter (28%) o'r rhai a gyfwelwyd yn cyflawni rôl oruchwylio neu reoli ar eu safleoedd (o'i gymharu â 28% yn 2022, 30% yn 2018/19, 25% yn 2015 a 17% yn 2012).

Mae bron i dri o bob pump (59%) o weithwyr adeiladu a gyfwelwyd ar gyfer yr arolwg yn cael eu cyflogi'n uniongyrchol gan gwmni, sy'n gyfran sylweddol uwch nag yn 2022 (48%), a'r lefel uchaf ers 2012. Mae cyfran y gweithwyr hunangyflogedig wedi gostwng (33%, o'i gymharu â 42% yn 2022), ac mae llai nag un o bob deg (7%) yn gweithio i asiantaeth (o'i gymharu â 9% yn 2022). Mae gweithwyr o grŵp ethnig lleiafrifol yn sylweddol fwy tebygol na gweithwyr o dras ethnig wen o weithio i asiantaeth gyflogaeth (19% o'i gymharu â 6%). Yn ôl rhanbarth/gwlad, mae cyfran y gweithwyr sy'n cael eu cyflogi'n uniongyrchol yn amrywio o 97% yn y Gogledd-ddwyrain, i lawr i ddim ond 35% yn y De-ddwyrain.

Mae bron i dri o bob deg (29%) o weithwyr adeiladu a gyfwelwyd yn cael eu cyflogi dros dro, yn hytrach na pharhaol. Yn ôl rhanbarth/gwlad, mae cyfran y gweithwyr adeiladu sy'n gweithio dros dro yn uwch na'r cyfartaledd yng Ngorllewin Canolbarth Lloegr (52%), y De-ddwyrain (45%), Dwyrain Lloegr (37%), Gogledd Iwerddon (36%) a Swydd Efrog a'r Humber (34%).

Mae bron i ddwy ran o dair (64%) yn gweithio rhwng 40 a 49 awr yr wythnos, tra bod bron i un o bob pump yn gweithio mwy na 50 awr yr wythnos (17%), gan godi i 26% yn y De-ddwyrain a Swydd Efrog a'r Humber.

Hanes gwaith

Amser yn y sector

Mae mwy na chwarter (28%) o'r holl weithwyr adeiladu wedi gweithio yn y diwydiant am o leiaf 20 mlynedd a dros hanner wedi gwneud hynny am 10+ mlynedd (52%).

Mae tri chwarter (78%) o weithwyr adeiladu wedi gweithio o fewn y diwydiant adeiladu yn unig, gan gynnwys 65% sydd wedi gwneud hynny fwy neu lai yn barhaus, heb gyfnodau allan o waith.

Swyddi blaenorol nad ydynt yn ymwneud ag adeiladu

Ar y cyfan, roedd 15% o weithwyr adeiladu yn gweithio mewn sector arall cyn dechrau gweithio ym maes adeiladu, ac ymhlith y grŵp hwn, y sectorau y buont yn gweithio ynddynt cyn hynny oedd cyfanwerthu a manwerthu (18%), llety (15%), gweithgynhyrchu (14%) a chludiant a storio (13%).

O ran y rolau swyddi a ddelir gan weithwyr adeiladu mewn sectorau eraill yn flaenorol, y gyfran uchaf oedd mewn galwedigaethau crefftau medrus (20%) a galwedigaethau gweinyddu elfennol a gwasanaethu (27%).

Newid galwedigaethau o fewn y sector adeiladu

Ar y cyfan, mae 26% o'r holl weithwyr adeiladu wedi gweithio mewn mwy nag un grefft neu alwedigaeth adeiladu wrth weithio yn y diwydiant adeiladu, gostyngiad sylweddol o'i gymharu â'r 35% a wnaeth hynny yn 2022.

Mae gweithwyr adeiladu sydd wedi gweithio mewn o leiaf un rôl/galwedigaeth arall yn fwyaf tebygol o fod wedi gweithio fel llafurwr/gweithredwr cyffredinol o'r blaen (35%), tra bod 15% wedi gweithio fel saer coed/saer dodrefn o'r blaen a 9% fel gosodwr brics.

Ar y cyfan, mae saith o bob deg (70%) yn teimlo y byddant yn bendant, neu ei bod yn debygol iawn y byddant yn dal i fod eisiau gweithio yn y diwydiant adeiladu ymhen 5 mlynedd. Hoffai tri chwarter (77%) barhau yn yr un grefft neu alwedigaeth, tra byddai 6% yn hoffi newid eu crefft neu alwedigaeth a byddai 4% yn hoffi gadael y diwydiant.

Mewn fersiynau blaenorol o'r arolwg, ymhlith y rhai a hoffai newid crefft neu alwedigaeth, dywedodd y gyfran uchaf y byddent yn hoffi bod yn rheolwr safle (25% yn 2022). Fodd bynnag, yn 2025, mae hyn wedi gostwng i 7%, a'r grefft/galwedigaeth a grybwyllir amlaf bellach yw gosodwr brics (17%), ac yna saer coed/saer dodrefn (15%), gyda chrefftau/galwedigaethau eraill yn cael eu crybwyll gan lai nag un o bob deg.

Fel yr oedd yn wir yn 2022, mae dau o bob tri (68%) o weithwyr adeiladu a hoffai newid crefft neu alwedigaeth yn credu y bydd angen hyfforddiant neu gymwysterau pellach arnynt i wneud y math arall hwn o waith, cyfran is nag yr oedd yn wir yn 2018/19 (87%) ac yn 2015 (77%).

Y rheswm a grybwyllir amlaf dros fod eisiau newid crefft neu alwedigaeth yw'r disgwyliad y byddent yn cael eu talu'n well (60%), ac yna'r awydd i ddefnyddio eu sgiliau/galluoedd yn well (42%). Mae chwarter (25%) eisiau mwy o gyfrifoldeb ac mae un o bob pump (21%) yn credu y bydd yn llai corfforol.

Cymwysterau a sgiliau

Cardiau/tystysgrifau sgiliau

Mae'r mwyafrif helaeth (93%) o'r holl weithwyr adeiladu yn nodi bod ganddynt gerdyn neu dystysgrif sgiliau (e.e. CSCS neu CSR), sy'n cyfateb i 2022 (93%), ond yn parhau i fod i lawr ar y 97% a wnaeth hynny yn 2018/19 ac mewn arolygon cynharach.

Mae bron pob gweithiwr yn y De-ddwyrain (97%), y Gorllewin Canolbarth (96%) a'r Gogledd-orllewin (95%) yn nodi bod ganddynt gerdyn, tra bod y gyfran hon yn gostwng i 89% yn y Gogledd-ddwyrain, y De-orllewin ac yn yr Alban.

Mae gweithwyr iau a'r rhai sydd wedi gweithio yn y diwydiant adeiladu am lai na blwyddyn (81% yn y ddau achos) yn llai tebygol o ddal cerdyn/tystysgrif sgiliau, ond nid oes llawer o wahaniaeth rhwng gweithwyr ar draws grwpiau oedran hŷn a gyda gwahanol hydoedd o brofiad (dros flwyddyn) yn y duedd i ddal cerdyn neu dystysgrif sgiliau. O ran y math o gerdyn/tystysgrif sgiliau a ddelir, CSCS yw'r un a ddelir amlaf yn gyffredinol (84%), ac yng Ngogledd Iwerddon mae'r rhan fwyaf (92%) yn dal y cerdyn/tystysgrif CSR.

Cymwysterau penodol i adeiladu

Ar y cyfan, dywedodd tri chwarter (75%) o'r holl weithwyr adeiladu a holwyd nad oedd ganddynt unrhyw gymwysterau ffurfiol pan ddechreuon nhw weithio yn y diwydiant adeiladu gyntaf, sy'n unol â'r lefelau a welwyd yn 2018/19 (72%) a 2015 (75%).

Mae'r gyfran a ddywedodd fod ganddynt gymwysterau ffurfiol pan ddechreuon nhw weithio yn y diwydiant adeiladu gyntaf yn parhau'n uwch ymhlith gweithwyr iau (27% o'r rhai o dan 25 oed, o'i gymharu â 20% o'r rhai 25+ oed).

Yn ôl crefft/galwedigaeth gyfredol, mae cyfran y gweithwyr a ddechreuodd eu gyrfaedd adeiladu heb unrhyw gymwysterau ffurfiol ar ei huchaf ymhlith towyr (87%),

plastrwyr (86%), gweithredwyr peiriannau/peirianwaith (85%), sgaffaldwyr (84%), llafurwyr/gweithredwyr cyffredinol (83%) a'r rhai mewn crefftiau eraill (88%).

I'r gwrthwyneb, mae'r rhai mewn crefftiau technegol (34%), rheolwyr safle (32%), trydanwyr (31%) a seiri coed/seiri dodrefn (29%) yn fwy tebygol na'r cyfartaledd o adrodd bod ganddynt gymwysterau ffurfiol pan ddechreuon nhw yn y diwydiant gyntaf.

Ar y cyfan, mae gan 52% o'r holl weithwyr adeiladu ryw fath o gymhwyster sy'n gysylltiedig ag adeiladu, ac mae hyn yn cynyddu o 38% o'r rhai 16 i 19 oed i 61% o'r rhai 45 oed neu'n hŷn. Mae gweithwyr hunangyflogedig yn fwy tebygol na'r cyfartaledd o feddu ar gymhwyster (60%).

Mae cyfran y gweithwyr sydd â chymwysterau sy'n gysylltiedig ag adeiladu yn uwch na'r cyfartaledd ymhlith rheolwyr safle (81%), crefftiau technegol (73%), plymwyr (72%), trydanwyr (70%), gosodwyr brics (63%), seiri coed/seiri dodrefn (61%) a gweithredwyr peiriannau/peirianwaith (58%).

Fel mewn blynyddoedd blaenorol, y cymwysterau sydd fwyaf tebygol o fod gan weithwyr adeiladu yw cymwysterau NVQ/SVQ (38% o'r holl weithwyr).

Mae gan un o bob deg (8%) o weithwyr adeiladu gymwysterau *City & Guilds*, tra bod gan un o bob ugain (5%) brentisiaeth neu radd bellach.

Anghenion sgiliau sylfaenol

Yn gyffredinol, mae un o bob pump (20%) o weithwyr yn credu y byddent yn elwa o ryw fath o hyfforddiant mewn sgiliau sylfaenol, sy'n cyfateb â 2022 (19%). Mae'r anghenion sgiliau penodol hefyd yn cyd-fynd yn fawr iawn â 2022, a welodd gynnydd dros 2018/19, gydag un o bob deg (10%) yn credu y byddent yn elwa o hyfforddiant mewn darllen, a chyfran debyg mewn siarad Saesneg (9%), ysgrifennu (8%) a mathemateg (8%). Dim ond 2% sy'n sôn am angen am hyfforddiant mewn sgiliau digidol.

Y rhai o dan 25 oed sydd fwyaf tebygol o nodi bod angen hyfforddiant mewn sgiliau sylfaenol – 32% o'r rhai 16 i 19 oed a 28% o'r rhai 20 i 24 oed. Mae'r ddau grŵp oedran iau hyn fwyaf tebygol o sôn am angen hyfforddiant mewn mathemateg (18% a 14% yn y drefn honno), ond mae o leiaf un o bob deg o'r ddau grŵp yn nodi bod angen hyfforddiant ym mhob un o'r sgiliau eraill, ac eithrio sgiliau digidol.

Astudiaeth bresennol ar gyfer cymwysterau

Ar y cyfan, mae un o bob deg (9%) o weithwyr adeiladu ar hyn o bryd yn gweithio tuag at gymwysterau ffurfiol sy'n berthnasol i'r diwydiant adeiladu, sef y lefel isaf a adroddwyd ers 2012 (13% yn 2022, 15% yn 2018/19, 12% yn 2015 ac 11% yn 2012).

Fel mewn arolygon blaenorol, mae'r tebygolrwydd bod gweithwyr yn gweithio tuag at gymwysterau ar hyn o bryd yn sylweddol uwch na'r cyfartaledd ymhlith y gweithwyr ieuengaf (43% o bobl 16 i 19 oed a 18% o bobl 20 i 24 oed). Fodd bynnag, ymhlith y rhai 20 i 44 oed y gwelwyd y gostyngiadau mwyaf: mae 18% o bobl 20 i 24 oed yn gweithio tuag at gymwysterau ar hyn o bryd o'i gymharu â 24% yn 2022, ac mae 7% o bobl 25 i 44 oed yn gwneud hynny, o'i gymharu ag 11% yn 2022.

Mae amrywiadau hefyd yn amlwg yn ôl rôl swydd bresennol, gyda thrydanwyr (21%), gosodwyr brics (17%) a rheolwyr safle (12%) yn fwy tebygol na'r cyfartaledd a llafurwyr/gweithredwyr cyffredinol (3%) yn llai tebygol na'r cyfartaledd o fod yn gweithio tuag at gymwysterau ar hyn o bryd.

Hyfforddiant goruchwyllo/rheoli

Ymhlith y rhai nad ydynt yn cyflawni rolau goruchwyllo/rheoli ar hyn o bryd ac nad ydynt wedi cael y rôl hon o'r blaen, mae 15% eisiau dod yn oruchwylwr neu'n rheolwr yn y dyfodol, gan barhau â'r dirywiad ers 2018/19, lle'r oedd 24% eisiau gwneud hynny. Mae 5% arall wedi cael rôl goruchwyllo/rheoli o'r blaen ac eisiau dychwelyd i'r statws hwnnw.

Mae un o bob wyth (12%) o'r holl weithwyr adeiladu nad ydynt yn rheolwyr/goruchwylwyr ar hyn o bryd yn ansicr ynghylch a hoffent fod yn un yn y dyfodol, gostyngiad o'i gymharu â'r 18% a oedd yn ansicr yn 2022.

Nid yw dros ddau o bob tri (68%) eisiau bod yn rheolwr neu'n oruchwylwr, cynnydd sylweddol o'i gymharu â'r 59% a deimlai fel hyn yn 2022, sy'n parhau â'r duedd ar y fyny ar y mesur hwn. Am y tro cyntaf eleni, rhannwyd y mesur hwn yn ôl a oedd gweithwyr wedi cyflawni rolau goruchwyllo/rheoli o'r blaen ai peidio. Ar y sail hon, nid oedd 56% wedi gwneud hynny o'r blaen, ac roedd 12% wedi gwneud hynny.

Mae tri o bob deg o'r holl ymatebwyr (31% o'i gymharu â 33% yn 2022, 34% yn 2018/19 a 25% yn 2015) a phedwar o bob pump o'r rhai sydd â neu a fu â rhyw fath o gyfrifoldebau goruchwyllo neu reoli (83% o'i gymharu ag 80% yn 2022, 81% yn 2018/19, 73% yn 2015 a 71% yn 2012) wedi derbyn hyfforddiant ffurfiol a gynlluniwyd i wella gwybodaeth neu sgiliau rheoli neu oruchwyllo.

O ran y mathau o hyfforddiant goruchwyllo/rheoli a ymgwymerir, SMSTS (Cynllun Hyfforddi Diogelwch Rheolwyr Safle) yw'r un a grybwyllir amlaf gan y rhai sydd wedi ymgymryd ag unrhyw hyfforddiant (63%), ac i raddau mwy nag yr oedd yn wir yn 2022 (43%). Cyrsiau Goruchwylwyr Diogelwch Safle (32%) a hyfforddiant mewnol (25%) yw'r mathau nesaf mwyaf cyffredin o hyfforddiant, sy'n cyfateb â 2022 (31% a 24% yn y drefn honno), a gyda fersiynau blaenorol o'r arolwg.

Lefelau sgiliau cyffredinol

Mae gan y mwyafrif helaeth o weithwyr adeiladu (96%) gymhwyster sy'n gysylltiedig ag adeiladu a/neu gerdyn/tystysgrif sgiliau (neu roeddent yn gweithio tuag at gymhwyster ar adeg y cyfweiliad): dim ond 3% o'r rhai a gyfwelwyd na allai ddweud eu bod o leiaf yn gweithio tuag at gael cerdyn CSCS (neu debyg) neu gymhwyster adeiladu.

Mae gan draean o'r gweithlu (36%) gerdyn/tystysgrif sgiliau ond nid oes ganddynt unrhyw gymhwyster adeiladu arall. Mae un o bob deg (9%) yn gweithio tuag at gymhwyster.

Ar y cyfan, mae gan bron i hanner (46%) gymwysterau sy'n cyfateb i Lefel 2 neu uwch.

Symudedd daearyddol

Hanes gwaith yn y rhanbarth/gwlad

Fel sydd wedi bod yn wir ers 2018/19, mae tua hanner (51%) yn nodi bod eu cyflogwr wedi eu hanfon yma. Bu gostyngiad sylweddol yn y gyfran sy'n dweud eu bod wedi tyfu i fyny yn y lleoliad hwn/wedi byw yno erioed, o 46% yn 2022 i 22% yn yr arolwg diweddaraf. Mae hyn yn bennaf o ganlyniad i gynnydd yn y gyfran sy'n dweud ei fod am resymau teuluol, o 5% yn 2022 i 19% yn yr arolwg diweddaraf. Bu cynnydd hefyd, er yn llawer llai amlwg, yn y cyfrannau sy'n dweud bod mwy o swyddi ar gael yn yr ardal (o 3% i 7%), ac mewn sôn am gyflog gwell (o 4% i 6%).

Mae cael eu magu yno yn cael ei grybwyll ar lefelau uwch na'r cyfartaledd gan weithwyr yng Ngogledd Iwerddon (67%), y De-orllewin (46%), Cymru (45%), Swydd Efrog a'r Humber (37%) a'r Alban (32%). Mae cael eu hanfon yno gan eu cyflogwr yn cael ei grybwyll ar lefelau uwch na'r cyfartaledd gan weithwyr yng Ngogledd-ddwyrain Lloegr (100%), Dwyrain Canolbarth Lloegr (82%), Llundain (70%) a Dwyrain Lloegr (64%).

Er bod cyfran y gweithwyr sydd wedi gweithio yn eu rhanbarth presennol am eu gyrfa gyfan wedi lleihau, o 49% yn 2022 i 41% yn yr arolwg diweddaraf, bu cynnydd cyfatebol yn y gyfran sy'n nodi eu bod yn gweithio yn eu rhanbarth presennol y rhan fwyaf o'r amser, o 34% yn 2022 i 41% yn yr arolwg diweddaraf. Mae hyn yn golygu bod cyfran y gweithwyr sydd wedi gweithio yn eu rhanbarth presennol am eu gyrfa gyfan neu'r rhan fwyaf ohoni wedi aros yn sefydlog ar 81% (o'i gymharu ag 83% yn 2022), yn dilyn cynnydd dros 2018/19 (77%). Mae'r rhai sydd wedi'u lleoli yng Ngogledd Iwerddon (78%), yr Alban (58%), Cymru (54%), y De-orllewin (53%) a Gorllewin Canolbarth Lloegr (51%) yn fwy tebygol na'r cyfartaledd o ddweud eu bod wedi treulio eu holl yrfa yn y rhanbarth/gwlad bresennol hon.

Rhanbarth/gwlad y buont yn gweithio ynddi cyn y safle presennol

Wrth feddwl am y safle adeiladu diwethaf y buont yn gweithio arno cyn eu safle presennol, yn y rhan fwyaf o achosion, mae safleoedd diwethaf gweithwyr yn yr un rhanbarth/gwlad ag y maent yn gweithio ynddi nawr. Fodd bynnag, mae'r graddau y mae hyn yn wir yn amrywio'n sylweddol yn ôl rhanbarth/gwlad.

Mae gweithwyr yn y Gogledd-ddwyrain (98%), yr Alban (95%), Llundain (88%) a Gogledd Iwerddon (88%) yn fwy tebygol na'r rhai mewn rhanbarthau eraill o adrodd bod eu safle diwethaf yn yr un wlad/rhanbarth ag y maent yn gweithio ynddi nawr. Mae'r rhai yn y De-ddwyrain yn llai tebygol o adrodd bod hyn yn wir (64%), gyda 24% wedi gweithio yn Llundain o'r blaen, fel y mae'r rhai yn Nwyrain Canolbarth Lloegr (65%), lle'r oedd 21% wedi gweithio yng Ngorllewin Canolbarth Lloegr o'r blaen, a'r rhai yn Swydd Efrog a'r Humber (68%), lle'r oedd 9% wedi gweithio yn y Gogledd-orllewin o'r blaen ac 8% wedi gweithio yn Nwyrain Canolbarth Lloegr o'r blaen.

Ardal wreiddiol gweithwyr

Yn gyffredinol, cyfwelwyd â thri chwarter o'r holl weithwyr adeiladu yn yr un rhanbarth/gwlad ag yr oeddent yn byw ynddo pan ddechreuon nhw eu gyrfa adeiladu (75% o'i gymharu â 74% yn 2022, 72% yn 2018/19 a 75% yn 2015). Fodd bynnag, mae amrywiadau sylweddol yn y graddau y mae gweithwyr wedi aros yn eu hardal wreiddiol.

Fel yr oedd yn 2022, mae naw o bob deg neu fwy o weithwyr sydd wedi'u lleoli ar hyn o bryd yn y Gogledd-ddwyrain (98%), yr Alban (94%) a Gogledd Iwerddon (95%) wedi aros yn yr un rhanbarth/gwlad ag yr oeddent wedi'u lleoli ynddo pan ddechreuon nhw eu gyrfaedd adeiladu. Mae hyn hefyd yn wir am bron i naw o bob deg o'r rhai yn y Gogledd-orllewin (87%).

Mae'r gyfran y mae hyn yn wir amdani ar ei hisaf yn Ne-ddwyrain Lloegr (50%), lle dechreuodd 42% weithio mewn rhanbarth/gwlad arall gyntaf, gan gynnwys 28% a dechreuodd yn Llundain, Swydd Efrog a'r Humber (65%), lle dechreuodd 31% weithio mewn rhanbarth/gwlad arall gyntaf, a Dwyrain Canolbarth Lloegr (66%), lle dechreuodd 30% weithio mewn rhanbarth/gwlad arall gyntaf, gan gynnwys 22% a dechreuodd yng Ngorllewin Canolbarth Lloegr.

Teithio i'r safle

Lleoliad y gweithle presennol o'i gymharu â lleoliad eu cartref

Cafodd y rhan fwyaf o'r gweithwyr adeiladu a roddodd ddigon o wybodaeth i nodi lleoliad eu cartref presennol eu cyfweld ar safle a oedd wedi'i leoli o fewn yr un rhanbarth/gwlad â'u cartref parhaol, ond mae rhywfaint o amrywiad ynghylch a oedd hyn yn wir yn ôl rhanbarth/gwlad.

Cafodd pob gweithiwr yng Ngogledd Iwerddon a bron pob gweithiwr yn yr Alban (99%) a'r Gogledd-ddwyrain (97%) eu cyfweld ar safle a oedd wedi'i leoli o fewn yr un rhanbarth/gwlad â'u cartref parhaol.

Mewn cyferbyniad, mae'r rhanbarthau canlynol yn fwy tebygol o fewnforio gweithwyr o ranbarthau eraill, y rhanbarthau cyfagos yn fwyaf cyffredin:

- Dwyrain Canolbarth Lloegr (44% yn gyffredinol, gan gynnwys 39% o ranbarthau cyfagos)
- Dwyrain Lloegr (42% yn gyffredinol, gan gynnwys 37% o ranbarthau cyfagos)
- De-ddwyrain Lloegr (40% yn gyffredinol, gan gynnwys 28% o ranbarthau cyfagos)
- Llundain (29% yn gyffredinol, gan gynnwys 24% o ranbarthau cyfagos)

De-ddwyrain Lloegr yw'r unig ranbarth sy'n fewnforiwr llafur sylweddol o ranbarthau eraill ymhellach i ffwrdd – mae 11% yn dod o ranbarth sydd ymhellach i ffwrdd.

Pellter pellaf a deithiwyd

Mae traean (34%) o'r holl weithwyr adeiladu wedi gweithio dim mwy nag 20 milltir o'u cartref parhaol, sy'n cyfateb â 2022 (33%), ond cyfran uwch nag oedd cyn hynny (26% yn 2018/19 a 20% yn 2015).

Mae traean arall (35%) wedi gweithio rhwng 21 a 50 milltir i ffwrdd o'u cartref, yn debyg i flynyddoedd blaenorol (33% yn 2022, 32% yn 2018/19 a 31% yn 2015). Mae hyn yn gadael mwy na chwarter (28%) sydd wedi gweithio mwy na 50 milltir i ffwrdd o'u cartref parhaol neu bresennol, sy'n is na'r 32% yn 2022, 41% yn 2018/19 a 47% yn 2015.

Mae hyn yn cynnwys un o bob chwech (18%) sydd wedi gweithio rhwng 50 a 100 milltir (o'i gymharu â 20% yn 2022, 24% yn 2018/19 a 26% yn 2015), ac un o bob deg (10%) sydd wedi gweithio mwy na 100 milltir o gartref (o'i gymharu â 12% yn 2022, 17% yn 2018/19 a 21% yn 2015). Unwaith eto mae amrywiadau yn hyn o beth, gyda gweithwyr sydd wedi'u lleoli yn Swydd Efrog a'r Humber (17%), Gorllewin Canolbarth Lloegr (16%), Gogledd Iwerddon a Chymru (15% yr un) yn fwyaf tebygol o fod wedi teithio mwy na 100 milltir o'u cartref parhaol i'r gwaith yn ystod y 12 mis diwethaf.

Pellter rhwng preswylfeydd a'r gwaith

Y pellter cyfartalog (y cymedr) o breswylfa bresennol gweithwyr (gan ystyried preswylfeydd dros dro) i'w safle presennol yw 20 milltir, gan wrthdroi rhywfaint o'r duedd ar i lawr a welwyd ers i'r arolwg ddechrau (16 milltir yn 2022, 18 milltir yn 2018/19, 22 milltir yn 2015 a 28 milltir yn 2012).

Defnydd o lety dros dro

Yn genedlaethol, dywedodd un o bob ugain (5%) o weithwyr adeiladu eu bod yn aros mewn llety dros dro ar hyn o bryd wrth weithio ar eu safle, yn unol â blynyddoedd blaenorol (5% yn 2018/19, a 6% yn 2015 a 2012). Mae'r gyfran uchaf ymhlith gweithwyr sydd wedi'u lleoli yn Llundain ar hyn o bryd (10%) ac isaf yng Ngogledd Iwerddon (1%). Mae gweithwyr adeiladu o grwpiau ethnig lleiafrifol yn fwy tebygol na gweithwyr Gwyn o fod yn byw mewn llety dros dro (12% o'i gymharu â 4%).

Cyfnod ar y safle a newid

Mewn chwarter (25%) o achosion, nid yw gweithwyr dros dro yn gwybod faint yn hirach y gallent ddisgwyl bod yn gweithio i'w cwmni presennol, gan barhau â'r dirywiad ar y mesur hwn ers 2018/19 (38%, a 32% yn 2022).

Pan ofynnwyd i bob gweithiwr, boed dros dro neu barhaol, nodi faint o amser yn gyfan gwbl y maent yn disgwyl gweithio ar y safle penodol hwnnw yn ystod y cyfnod hwn, nid oedd un o bob pump (20%) yn disgwyl gweithio ar y safle hwnnw am fwy na mis, sef y lefel uchaf a gofnodwyd ers 2012 (12% yn 2022, 14% yn 2018/19 a 12% yn 2015 a 2012). Roedd dros hanner (56%) o'r holl weithwyr yn rhagweld y byddent ar y safle am fwy na mis ond llai na blwyddyn, gan barhau â thuedd ar i fyny ar y mesur hwn (53% yn 2022 a 51% yn 2018/19). Mae un o bob deg (11%) o'r holl weithwyr yn disgwyl

aros ar y safle hwnnw am flwyddyn neu fwy, i lawr o'i gymharu â'r 13% a wnaeth hynny yn 2022, y 18% a wnaeth hynny yn 2018/19, a'r 26% a wnaeth hynny yn 2015.

Ar 13%, mae cyfran y gweithwyr sy'n ansicr pa mor hir y byddant yn gweithio ar y safle hwnnw wedi gostwng i'w lefel isaf ers 2012 (22% yn 2022, 16% yn 2018/19, 24% yn 2015 a 20% yn 2012).

Yn ôl rhanbarth/gwlad, gweithwyr yn y Gogledd-ddwyrain (20%) sydd fwyaf tebygol o fod yn ansicr ynghylch pa mor hir y byddant yn gweithio ar y safle hwnnw, tra bod gweithwyr yng Ngogledd Iwerddon (7%) a Dwyrain Lloegr (9%) sydd leiaf tebygol o fod yn ansicr.

Mae dwy ran o dair (65%) o'r holl weithwyr yn credu, pan fyddant yn gorffen y swydd hon, y byddant yn cael swydd sy'n caniatáu iddynt deithio o'u cartref parhaol i'r gwaith bob dydd. Er bod hyn yn parhau i fod yn fwyaf, mae'n is na'r 69% a gredai fod hyn yn wir yn 2022, a oedd hefyd yn ostyngiad ar 2018/19 (84%).

Fodd bynnag, mae'r gyfran sy'n siŵr na fydd hyn yn wir wedi aros yn sefydlog (6% o'i gymharu â 5% yn 2022 a 4% yn 2018/19), fel y mae'r gyfran sy'n credu ei fod yn dibynnu ble mae'r gwaith (23% o'i gymharu â 20% yn 2022, a oedd yn gynydd sylweddol ar 2018/19 (8%).

Symudedd is-sector a sector

Symudedd is-sector

Tai newydd yw'r math mwyaf cyffredin o waith adeiladu a wneir o hyd, sef 73%, ond i raddau llai nag a welwyd yn flaenorol (78% yn 2022 a 79% yn 2018/19), ac yna atgyweirio a chynnal a chadw tai (42%, o'i gymharu â 42% yn 2022 a 46% yn 2018/19). Ar 45%, mae gwaith masnachol wedi gwella i ryw raddau, yn dilyn gostyngiad yn 2022 (39% o'i gymharu â 51% yn 2018/19).

Mae gwaith diwydiannol preifat (26%), gwaith cyhoeddus nad yw'n dai (26%) a phrosiectau adeiladu seilwaith (15%) i gyd wedi dirywio ers 2022 (35%, 32% a 23% yn y drefn honno) a 2018/19 (45%, 51% a 31% yn y drefn honno), gan osod y rhain ar eu lefelau isaf eto.

Wedi'i gynnwys am y tro cyntaf eleni, roedd 4% wedi gweithio ym maes ôl-osod effeithlonrwydd ynni, er bod hyn yn codi i 24% yng Ngogledd Iwerddon.

Gan adlewyrchu'r canlyniadau hyn, bu gostyngiad parhaus yng nghyfran y gweithwyr sydd wedi gweithio ar bedwar math neu fwy o adeiladu, o 39% yn 2018/19, i 24% yn 2022, i 20% yn yr arolwg diweddaraf.

Mae nifer y mathau o brosiectau y gweithiwyd arnynt yn amrywio'n sylweddol yn ôl rhanbarth/gwlad. Mae mwy na hanner y gweithwyr yn Nwyrain Canolbarth Lloegr (53%) a hanner y rhai yn Llundain a Chymru (50% yr un) wedi gweithio ar un math yn unig, o'i gymharu â 12% yng Ngogledd Iwerddon, a thua thri o bob deg yn yr Alban (27%), y Gogledd-ddwyrain (31%) a Swydd Efrog a'r Humber (33%).

Gadael y sector

Mae bron i hanner (47%) yn credu y byddant yn bendant eisiau bod yn gweithio yn y diwydiant adeiladu ymhen 5 mlynedd, cynnydd ar y 43% a fynegodd y teimlad hwn yn 2022, gan ddychwelyd hyn i'r lefel a welwyd yn 2018/19 (48%). Mae 23% arall yn dweud bod hyn yn debygol iawn, i lawr ar y 27% a ddywedodd hyn yn 2022 a'r 26% a wnaeth hynny yn 2018/19. O ganlyniad, gan gynnwys y rhai sy'n dweud ei fod yn eithaf tebygol, mae 83% yn credu bod hyn yn debygol o fod yn wir, sy'n cyfateb â 2022 (82%) ond yn parhau i fod ychydig yn is na 2018/19 (86%).

Yn unol ag arolygon blaenorol, mae tua un o bob ugain o weithwyr adeiladu yn ystyried ei bod yn annhebygol (6%) y byddant yn dal i weithio yn y diwydiant adeiladu ymhen 5 mlynedd, gyda dim ond 2% yn dweud na fyddant yn bendant. Mae 4% arall yn gobeithio ymddeol erbyn hynny, ac nid yw un o bob ugain (7%) yn gwybod.

Negeseuon allweddol

Nod yr arolwg yw disgrifio'r gweithlu gwaith llafur yn bennaf sy'n llenwi safleoedd adeiladu ledled y DU. Yr hyn y mae'n ei amlygu yw gweithlu profiadol sydd yn bennaf yn wrywod ac yn wyn o ran ei gyfansoddiad. Mae'n ddarlun o weithlu sefydlog, wedi'i ddominyddu gan y rhai a ymunodd â'r diwydiant ar ôl addysg ac sydd wedi gweithio yn y diwydiant yn barhaus byth ers hynny.

Mae'r arolwg yn awgrymu bod y rhan fwyaf o weithwyr yn dilyn llwybrau gyrfa traddodiadol a hirhoedlog, gyda llawer yn dechrau fel llafurwyr ac mewn crefftau medrus cyn symud i rolau mwy medrus. Dilyniant naturiol yw tuag at reoli eraill fel rheolwr/goruchwyliwr safle, ond mae canfyddiadau'r arolwg yn awgrymu (yn 2025) bod mwy o weithwyr yn osgoi'r llwybr hwn a'i gyfrifoldebau ychwanegol cysylltiedig o blaid ennill mwy mewn galwedigaethau galw mawr, fel gosod brics. Mae newid rhwng galwedigaethau yn tueddu i gael ei yrru'n bennaf gan y cyfle i gael cyflog gwell ac er bod dilyniant personol - neu fod eisiau gwneud y gorau o sgiliau neu alluoedd - yn dal yn arwyddocaol, nid yw hyn o reidrwydd yn golygu bod gweithwyr eisiau cymryd mwy o gyfrifoldeb.

Ychydig o dystiolaeth sydd bod adeiladu yn denu mwy o weithwyr o sectorau eraill, sy'n gynyddol bwysig ar gyfer cynnal a thyfu'r gweithlu. Mewn gwirionedd, mae'r arolwg yn tynnu sylw at ostyngiad yn nifer y gweithwyr sy'n dechrau yn y diwydiant adeiladu ar ôl gweithio mewn sectorau eraill. Gyda llai o weithwyr yn ymuno â'r diwydiant adeiladu o ddiwydiannau eraill, mae gan y diwydiant lai o le i lenwi bylchau sgiliau'n gyflym trwy dynnu ar brofiad a gafwyd mewn rhannau eraill o'r economi.

Ychydig o dystiolaeth sydd hefyd bod ymdrechion i gynyddu arallgyfeirio o fewn y gweithlu yn cael effaith. Dros y blyneddau, nid ydym wedi gweld unrhyw duedd sylweddol ar i fyny yng nghynrychiolaeth menywod, gweithwyr o grwpiau ethnig lleiafrifol na'r rhai ag anableddau o fewn y gweithlu.

Yn ogystal, mae arolwg 2025 yn awgrymu symudedd sy'n gostwng o fewn y diwydiant, yn bennaf o ran rolau swyddi, ond hefyd o ran daearyddiaeth. Mae lefelau isel o newid rhwng rolau yn cael eu hamlygu, gyda mwyafrif y gweithwyr yn nodi eu bod yn ffafrio aros yn y rôl y maent ynddi. Mae symud i rolau newydd yn sbarduno hyfforddiant a

dilyniant, tra bod aros fel y maent yn atal datblygiad sgiliau ac yn lleihau'r angen i gaffael cymwysterau/ardystiad newydd. O ystyried bod y rhan fwyaf o weithwyr yn ymuno â'r diwydiant yn syth ar ôl addysg heb unrhyw gymwysterau sy'n gysylltiedig ag adeiladu, rydym yn parhau i weld llawer o'r gweithlu heb gymwysterau ffurfiol ryw ffordd yn eu gyrfaedd, ac er bod lefelau uchel o ardystiad, ychydig iawn sy'n gweithio tuag at gymwysterau wrth iddynt fynd. Gyda'i gilydd, mae hyn yn awgrymu gweithlu sy'n dod yn fwy sefydlog yn ei broffil sgiliau presennol, gyda llai o sbardunau ar gyfer ailhyfforddi, dilyniant, neu uwchsgilio ffurfiol - pan fo angen yr union gyferbyn ar y diwydiant, gellid dadlau.

O ran lefelau is o symudedd daearyddol, mae rhanbarthau o hyd, fel Llundain a De-ddwyrain Lloegr, sy'n denu gweithwyr o bellter pellach, ond ar y cyfan nid yw gweithwyr yn teithio mor bell o gartref i'r gwaith ag yr oeddent cyn pandemig COVID-19, ac mae gweithio lle cawsant eu magu/lle mae ganddynt gysylltiadau teuluol yn gynyddol bwysig. Gallai hyn adlewyrchu meddylfryd sy'n canolbwyntio mwy ar y cartref yn dilyn y pandemig. Mae lefelau is o symudedd daearyddol hefyd yn ei gwneud hi'n anoddach i'r diwydiant ymateb i wahaniaethau rhanbarthol yn y galw, gan fod prinder llafur a sgiliau yn anoddach i'w datrys gan weithwyr sy'n symud o rannau eraill o'r wlad.

Mae shifft wedi bod hefyd hunangyflogaeth tuag at gyflogaeth uniongyrchol. Mae hyn yn teimlo fel newid strwythurol cynnil o fewn y diwydiant a gallai adlewyrchu'r angen i gyflogwyr feithrin gweithlu sefydlog, dibynadwy a rheoledig i gyflawni prosiectau a'r awydd gan weithwyr i gael mwy o ddiogelwch swydd - efallai mewn ymateb i gynnydd yng nghost byw a phrisiau tai, yn enwedig yn y ddwy i dair blynedd diwethaf.

Er bod hunangyflogaeth, gweithio dros dro, cyfnodau byr ar safleoedd, ac oriau gwaith hir i gyd yn llai arwyddocaol nag yr oeddent, maent yn dal i fod yn arferion cyffredin o fewn y diwydiant adeiladu. Maent yn rhan anochel o natur seiliedig ar brosiectau'r diwydiant sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r gweithlu ddilyn y gwaith a bod yn barod i addasu eu sgiliau i'r galw. Mae'r arolwg yn tynnu sylw at rai pryderon ynghylch sut y bydd y gofynion hyn yn cael eu bodloni yn y dyfodol. O'i gymharu â dwy i dair blynedd yn ôl, mae'n ymddangos bod gweithwyr yn fwy gwrthsefyll newid rolau, cymryd mwy o gyfrifoldeb, teithio pellteroedd hir i'r gwaith, uwchsgilio'n ffurfiol, a symud rhwng is-sectorau gan leihau llif profiad rhwng prosiectau a chyfyngu ar drosglwyddo sgiliau, gwybodaeth ac arferion gwaith ar draws y diwydiant.

Mae arolwg 2025 yn tynnu sylw at weithlu cyson, sefydlog sy'n dod yn fwyfwy statig ar adeg pan fo allbwn adeiladu ar fin tyfu a phan fo angen i adeiladu symud i feysydd newydd a mabwysiadu technolegau newydd. Y cwestiwn allweddol yw a yw'r gweithlu presennol yn meithrin profiad ac yn adnewyddu sgiliau ar y cyflymder sydd ei angen i ateb yr heriau hyn, ac a oes yr awydd i wneud hynny. Ar y cyfan, mae canfyddiadau'r arolwg yn awgrymu nad yw.

Cyflwyniad

Nodau ac Amcanion

Yn 2025, comisiynwyd *BMG Research* i gynnal arolwg ledled y DU o symudedd a sgiliau gweithwyr adeiladu yn y DU. Mae hyn yn dilyn fersiynau blaenorol a gynhaliwyd yn 2022, 2018/19, 2015, 2012, 2007 a 2005.

Prif nod y prosiect hwn yw darparu gwybodaeth gadarn a dibynadwy gan weithwyr ar safleoedd ar draws diwydiant adeiladu'r DU ar eu lefelau cymwysterau a graddfa eu symudedd galwedigaethol a daearyddol. Mae'r gwaith hwn yn gwella'r sail dystiolaeth ar gyfer cynllunio sgiliau, yn enwedig o ran proffilio'r gweithlu presennol a nodi lle gallai bylchau sgiliau ddod i'r amlwg o ganlyniad i symudiad galwedigaethol a daearyddol. Dylai'r canfyddiadau gynorthwyo'r diwydiant, y llywodraeth, darparwyr hyfforddiant ac eraill sydd â chyfrifoldeb am ddatblygu sgiliau'r diwydiant i gyfeirio eu gwaith gyda mwy o gywirdeb ac effaith.

Amcanion penodol y prosiect ymchwil hwn yw:

- archwilio lefelau cymwysterau gweithlu'r diwydiant adeiladu yn y DU a dadansoddi pa ran y mae cymwysterau wedi'i chwarae mewn datblygiad gyrfa
- nodi, meintoli a dadansoddi i ba raddau y mae'r gweithlu ym mhob rhanbarth/gwlad yn y DU yn cynnwys gweithwyr sy'n wreiddiol o neu'n byw mewn rhannau eraill o'r DU (neu ymhellach i ffwrdd) a symudedd a theithio i'r gwaith
- archwilio galwedigaethau a lefelau cymwysterau'r gweithlu symudol sy'n wreiddiol o'r DU a'r rhan honno o'r gweithlu sydd o dramor yn wreiddiol
- archwilio graddfa ac ehangder symudedd galwedigaethol o fewn y gweithlu adeiladu i weld sut mae gweithwyr mewn galwedigaethau adeiladu yn newid eu galwedigaethau dros amser, o fewn adeiladu ac mewn perthynas â sectorau eraill, ac, yn gysylltiedig â hyn, i ba raddau y mae rheolwyr a goruchwylwyr wedi derbyn hyfforddiant yn benodol i wella eu sgiliau rheoli

Mae ffocws yr arolwg ar gyflawni prosiectau adeiladu yn gorfforol ar y safle ac, felly, nid yw'n cynnwys galwedigaethau clerigol a gwerthu cysylltiedig na gweithwyr proffesiynol fel penseiri, syrfewyr a rheolwyr swyddfa.

Dull

Trosolwg

Dilynodd Arolwg Symudedd y Gweithlu Adeiladu 2025 fethodoleg debyg i'r un a ddefnyddiwyd yn y don ddiwethaf o'r ymchwil hon yn 2022. At ei gilydd, roedd angen 3,611 o gyfweiliadau â gweithwyr adeiladu mewn rolau ar safleoedd ledled y DU, wedi'u rhannu rhwng y 12 rhanbarth/gwlad safonol.

Samplu

Mae'r is-adran hon yn rhoi trosolwg o'r fethodoleg samplu a ddefnyddiwyd ar gyfer yr arolwg. Darperir rhagor o fanylion yn yr adroddiad technegol sy'n cyd-fynd â'r adroddiad dadansoddol hwn.

Er bod yr arolwg hwn yn canolbwyntio ar symudedd gweithwyr unigol, y strategaeth samplu erioed fu dewis prosiectau adeiladu (y cyfeirir atynt yn gyffredinol yn yr adroddiad hwn fel 'safleoedd') gyda digon o weithwyr ar y safle bob dydd i alluogi o leiaf 10 cyfweiliad. Defnyddiwyd y dull hwn sy'n seiliedig ar y safle i sicrhau cyfweiliadau wyneb yn wyneb cost-ffeithiol, ond mae hefyd yn hwyluso dadansoddi patrymau teithio. Gosodir meini prawf cymhwysedd prosiect i sicrhau cyfweiliadau wyneb yn wyneb cost-ffeithiol ac i sicrhau bod yr arolwg yn cwmpasu ystod eang o alwedigaethau sy'n gweithio ar safleoedd.

Mewn arolygon blaenorol, defnyddiwyd cronfa ddata prosiectau adeiladu 'Glenigan' a gynhyrchwyd yn fasnachol fel y ffrâm samplu. Yn 2022, ategwyd hyn â gwybodaeth o 'Construction Maps'¹, sydd ar gael ar-lein ac sy'n darparu manylion am safleoedd adeiladu ledled y DU. Gellid darparu'r wybodaeth hon i gyfweilwyr fel y gallent ymweld â safleoedd i ofyn am fynediad i gynnal cyfweiliadau â gweithwyr ar y safle. Roeddent yn gallu targedu clystyrau o safleoedd adeiladu ym mhob rhanbarth/gwlad. Yn 2025, penderfynwyd cyflwyno'r dull samplu hwn ar gyfer yr holl waith maes, gan ddileu'r angen i ddefnyddio cronfa ddata 'Glenigan' a gorfod archebu ymweliadau ymlaen llaw. Gellid cwblhau gwaith maes mewn cyfnod byrrach ac am gost is gan ddefnyddio 'Construction Maps'.

Meini prawf cymhwysedd y prosiect oedd:

- gwerth: £250,000+
- cam y contract: 'dechrau ar y safle'; 'dyfarnu contract' neu 'wedi bilio' yn unig
- dyddiad cychwyn/dyddiad gorffen y safle: yn weithredol drwy gydol cyfnod y gwaith maes a gynlluniwyd

Lle'r oedd safleoedd yn bodloni'r meini prawf hyn, ystyriwyd eu bod yn gymwys i gymryd rhan, ac roedd y mwyafrif helaeth o safleoedd a gofnodwyd yn 'Construction Maps' yn cyd-fynd â'r meini prawf hyn h.y. roedd yn rhaid iddynt fod yn brosiectau adeiladu mawr i'w cofnodi yn y feddalwedd hon ac roeddent yn gyfredol ar adeg y gwaith maes.

Roedd nifer cyfartalog y safleoedd fesul rhanbarth/gwlad yn 36, gyda'r nifer isaf yn Nwyrain Lloegr (26) a'r uchaf yng Ngogledd Iwerddon (63). Cynhaliwyd, ar gyfartaledd, 8 cyfweiliad fesul safle, gyda'r nifer cyfartalog isaf o gyfweiliadau fesul safle yng Ngogledd Iwerddon (5) a'r uchaf yn Nwyrain Lloegr (12).

Ar draws yr holl safleoedd yr ymwelwyd â nhw, cytunodd 53% i ganiatáu i gyfweilwyr ar y safle ofyn i weithwyr gwblhau'r arolwg. Cynhaliwyd pob ymweliad â'r safle gyda chaniatâd penodol ac o dan oruchwyliaeth rheolwr y safle.

¹ [Construction Map](#)

Mae'r tabl canlynol yn dangos nifer y cyfweiliadau a gyflawnwyd ym mhob rhanbarth/gwlad. Er mwyn cael seiliau cryf ar gyfer dadansoddi rhanbarthol/cenedlaethol, gosodwyd cwota o 300 o holiaduron wedi'u cwblhau fesul rhanbarth/gwlad, gyda chaniatâd o +/-50 o gyfweiliadau fesul rhanbarth/gwlad. Fodd bynnag, yn ystod y cam dadansoddi, cymhwyswyd ffactorau pwysoli i ddata'r arolwg i sicrhau, ar gyfer dadansoddi cenedlaethol, bod rhanbarthau/cenhedloedd yn cael eu cynrychioli yn eu cyfrannau cywir yn ôl maint y gweithlu adeiladu fesul rhanbarth/gwlad fel yr adroddwyd yn Arolwg Poblogaeth Blynnyddol y llywodraeth o oedolion economaidd weithgar 16 oed a throsodd.

Table 1: Nifer y cyfweiliadau yn y sampl pwysol yn ôl rhanbarth/gwlad

	Cyfweiliadau	Canran bwysiedig
Dwyrain Canolbarth Lloegr	300	6.6
Dwyrain Lloegr	300	11.7
Llundain	302	12.2
Gogledd-ddwyrain	301	3.5
Gogledd-orllewin	300	11.1
De-ddwyrain	300	14.0
De-orllewin	302	10.7
Gorllewin Canolbarth Lloegr	300	7.6
Swydd Efrog a'r Humber	304	8.4
Gogledd Iwerddon	300	2.8
Yr Alban	300	7.4
Cymru	302	4.2
DU	3,611	100.0

*Ffynhonnell- Arolwg Poblogaeth Blynnyddol drwy *Nomis*: Oedolion Economaidd Weithgar 16+ oed, Hydref 2023-Medi 2024; noder nad yw'r ganran gyfanswm yn adio'n union i 100 oherwydd talgrynnu

Mae rhagor o wybodaeth am samplu a'r safleoedd a gynhwyswyd i'w chael yn yr adroddiad technegol.

Cwblhawyd cyfweiliadau gan ddefnyddio technegau Cyfweld Personol â Chymorth Cyfrifiadur (CAPI) yn ogystal â thechnegau hunan-gwblhau, gan gynnwys rhannu dolen i arolwg ar-lein i weithwyr ei gwblhau ar y safle neu unwaith y byddent adref yn ddiweddarach. Cwblhawyd y gwaith maes rhwng mis Mehefin a mis Tachwedd 2025 yn gynhwysol.

Darperir rhagor o fanylion am y broses gyfweld yn yr adroddiad technegol.

Pwyntiau methodoleg i'w nodi

Wrth drafod canfyddiadau o'r arolwg hwn o symudedd a sgiliau yng ngweithlu diwydiant adeiladu'r DU yn 2025, mae nifer o bwyntiau rhagarweiniol yn berthnasol.

Yn gyntaf, mae rhai pwyntiau methodolegol yn berthnasol.

Fel y nodwyd yng nghyflwyniad yr adroddiad, gall amrywiad samplu (er enghraifft, gwahaniaethau ar hap yng nghyfansoddiad y samplau mewn gwahanol rifynnau o'r arolwg neu yn yr is-samplau rhanbarthol gwahanol o fewn arolwg eleni) achosi gwahaniaethau ymddangosiadol neu orliwio gwahaniaethau gwirioneddol yng nghanfyddiadau'r arolwg dros amser neu rhwng rhanbarthau sy'n ddyledus yn fwy i'r effeithiau samplu hyn nag i newid yn y byd go iawn. Mae'r effaith hon yn arbennig o debygol wrth ystyried is-setiau llai o ddata lle mae gan effeithiau o'r fath y potensial i gael effaith gymesur fwy. Nid yw'r pwynt yw bod gwahaniaethau mewn canfyddiadau ar gyfer gwahanol grwpiau neu dros amser o reidrwydd yn afreal ond bod angen rhoi rhywfaint o ofal wrth ddehongli'r canfyddiadau fel bod eu cysondeb â data cysylltiedig arall a gyda gwybodaeth allanol am yr amgylchedd y cynhaliwyd yr arolwg ynddo yn cael ei ystyried.

Ymhellach, ar y cwestiwn dehongli hwn, mae'n amlwg bod arolwg eang, fel yma, o nifer fawr o ymatebwyr gan ddefnyddio holiadur strwythuredig, yn cynhyrchu datganiadau o ffaith (cyn belled ag y gall arfer gorau mewn arolwg amcangyfrif 'fffaith') ond nid yw o reidrwydd yn egluro'r rheswm dros ystadegyn penodol na'i newid dros amser. Yn y drafodaeth isod, felly, gwneir rhai sylwadau deongliadol ar y data sy'n ymestyn y tu hwnt i'r data ei hun. Yn amlwg, bydd gan sylwadau o'r fath fwy neu lai o gyfiawnhad a bydd darllenwyr sydd â gwybodaeth am y diwydiant, wrth gwrs, yn defnyddio eu gwybodaeth a'u profiad eu hunain wrth ystyried canfyddiadau penodol.

Nodiadau ar ddarllen yr adroddiad hwn

Defnyddiwyd nifer o gonfensiynau yn yr adroddiad hwn i gynorthwyo gyda chyflwyniad cryno o ddata rhifiadol a gyda byrder o fewn testun.

Disgrifir y sylfaen ar gyfer ystadegau islaw pob tabl, gyda'r cyfrifon sylfaen (amhwysol) ar resi penodol o dablau. Lle mae tablau'n cynnwys ystadegau ar lawer o wahanol sylfaenau, dangosir y sylfaenau amhwysol ar gyfer data 2025 mewn cromfachau.

Mae pob tabl yn cyflwyno canrannau (oni nodir yn wahanol) wedi'u cyfrifo ar y sylfaenau ddangosir. Lle dangosir cyfartaleddau 'cymedr', cyfrifir y rhain ar y sylfaen a nodwyd, heb gynnwys unrhyw ymatebion 'heb eu nodi' neu sy'n dewis ymateb 'ddim yn gwybod/ddim yn berthnasol'.

Mae tablau a graffiau i gyd wedi'u labelu â rhif tabl dilyniannol syml a theitl. Mae gan bob tabl feintiau sylfaen wedi'u labelu'n glir a diffiniadau testunol o sylfaenau. Gall cyfanswm y canrannau a ddangosir mewn tabl amrywio ychydig o 100% oherwydd talgrynnu i'r pwynt canran agosaf.

Dylid darllen dadansoddiad yn ôl rhanbarth/gwlad yn ofalus oherwydd eu meintiau is-sampl cyfyngedig. Dangosir sylfaenau amhwysol drwyddi draw i gael arweiniad ar y pwynt hwn.

Proffil gweithwyr safle adeiladu

Cyflwyniad

Mae'r adran gyntaf hon o'r adroddiad yn darparu proffil o weithwyr safleoedd adeiladu a gyfwelwyd yn yr arolwg a, lle bo modd, yn gwneud cymariaethau ag arolygon blynyddoedd blaenorol. Mae'r adran yn archwilio: *demograffeg bersonol*, gan gynnwys rhywedd, oedran, ethnigrwydd, cenedligrwydd (gan gynnwys hyd yr amser y mae gweithwyr wedi bod yn byw yn y DU) ac anabledd; *galwedigaeth bresennol*; *statws cyflogaeth* h.y. a ydynt yn cael eu cyflogi'n uniongyrchol, yn hunangyflogedig neu gan asiantaeth; a *chontract cyflogaeth* h.y. a ydynt yn gweithio dros dro neu'n barhaol.

Yna mae'r adran yn symud ymlaen i archwilio hanesion gyrfaedd, gan gynnwys: nifer y blynyddoedd y mae ymatebwyr wedi gweithio yn y diwydiant adeiladu, hanesion cyflogaeth cyn adeiladu, newid galwedigaethol, a datblygiad o fewn y sector adeiladu.

Demograffeg bersonol

Rhywedd

Fel yn y blynyddoedd blaenorol o'r arolwg, roedd mwyafrif helaeth y gweithwyr adeiladu a gyfwelwyd yn wrywod (96%), er bod 2025 yn parhau i ostwng yn raddol mewn gweithwyr gwrywaidd yn hyn o beth (97% yn 2022, 98% yn 2018/19 a 99% yn 2015).

Mae goruchafiaeth gwrywod yn fwy yn sampl yr arolwg nag yng ngweithlu adeiladu'r DU yn ei gyfanrwydd, gan nad yw'r arolwg hwn yn cynnwys y rhai mewn rolau swyddfa o fewn y diwydiant adeiladu (naill ai'n weinyddol nac yn broffesiynol, lle mae nifer y gweithwyr benywaidd yn uwch) a chynhaliwyd cyfweiliadau ar safleoedd adeiladu cymharol fawr (gwerth £250,000+).

O ganlyniad, mae llawer o weithwyr adeiladu benywaidd ar safleoedd adeiladu bach ac mewn cynnal a chadw ac atgyweirio (segment diwydiant lle gall menywod, er enghraifft mewn rhai busnesau bach sy'n hollol fenywaidd, fod ychydig yn amlach) wedi'u heithrio i raddau helaeth.

Dangosir mwy o fanylion yn y tabl isod.

Table 2: Proffil rhywedd y sampl dros amser ac o'i gymharu â'r Arolwg Poblogaeth Blynyddol

	2025 %	2022 %	2018/9 %	2015 %	Gweithlu'r DU* %
Gwryw	96	97	98	99	52
Benyw	2	2	1	<0.5	48
Trawsrywiol	<0.5	<0.5	<0.5	-	-
Anneuaidd	<0.5	<0.5	<0.5	-	-
Gwell gen i 1 beidio â dweud		<0.5	<0.5	<0.5	-
Sylfaen amhwysol	3,611	3,005	4,048	4,771	34,517,100

C43. *I identify my gender as.....*

Sylfaen: yr holl ymatebwyr

*Ffynhonnell Arolwg Poblogaeth Blynyddol drwy *Nomis*: Oedolion Economaidd Weithgar 16+ oed Gorffennaf 2024 i Fehefin 2025

Oedran

Mae'r grŵp oedran ieuengaf (16 i 24 oed) yn cyfrif am 15% o weithwyr adeiladu, mae'r rhai 25 i 44 oed yn cyfrif am dros hanner (53%), tra bod y rhai 45 oed neu'n hŷn yn cyfrif am y 30% sy'n weddill. Mae'r tabl isod yn dangos cyfrannau mwy manwl.

O'i gymharu â 2022, ac ag iteriadau blaenorol o'r arolwg, mae cyfran y gweithwyr adeiladu 16 i 24 oed wedi gostwng yn sylweddol o 19% yn 2022 i 15% yn yr arolwg diweddaraf, gyda chynnydd cyfatebol yn y rhai 25 i 44 oed, o 50% i 53%.

Fel mewn arolygon blaenorol, o'i gymharu â gweithlu'r DU yn gyffredinol, mae cyfran uwch o weithwyr adeiladu o dan 35 oed (44% o'i gymharu â 34% o oedolion economaidd weithgar ledled y DU). Gall hyn adlewyrchu'r ffaith bod gweithwyr adeiladu mewn rolau llaw, fel yn yr arolwg hwn, yn fwy tebygol o chwilio am gyflogaeth arall yn y blynyddoedd diweddarach oherwydd natur gorfforol lafurus rhai o'r rolau hyn.

Table 3: Proffil oedran y sampl dros amser ac o'i gymharu â'r Arolwg Poblogaeth Blynyddol

	2025 %	2022 %	2018/9 %	2015 %	Gweithlu'r DU* %
16 i 19 oed	5	6	5	5	3
20 i 24 oed	10	13	12	13	8
25 i 34 oed	29	26	28	29	23
35 i 44 oed	24	24	23	22	22
45 i 54 oed	16	17	20	20	22
55 i 59 oed	8	8	7	6	10
60+ oed	6	6	4	4	11
Sylfaen amhwysol	3,611	3,005	4,048	4,771	34,517,100

C44. Which of the following age brackets do you fall into?

Sylfaen: pob ymatebydd

*Ffynhonnell Arolwg Poblogaeth Blynyddol drwy *Nomis*: Oedolion Economaidd Weithgar 16+ oed Gorffennaf 2024 i Fehefin 2025

Ethnigrwydd

O ran ethnigrwydd, er bod y mwyafrif helaeth o weithwyr adeiladu yn parhau i fod o dras Wen (87% o'i gymharu â 91% yn 2022), mae hyn yn cynrychioli gostyngiad sylweddol yn hyn o beth, gan osod y ffigur yn fwy unol â phoblogaeth oedran gweithio'r DU (83%).

Er ei fod yn dal i fod ar lefelau isel, gwelwyd cynnydd sylweddol o ran y rhai o dras Ddu (o 2% i 4%) a'r rhai o dras Asiaidd (o 2% i 5%) ers 2022.

Table 4: Proffil ethnig y sampl dros amser ac o'i gymharu â phoblogaeth y DU

	2025 %	2022 %	2018/9 %	2015 %	Poblogaeth y DU rhwng 16 a 64 oed* %
Gwyn	87	91	94	94	83
Du	4	2	2	2	5
Asiaidd	5	2	2	1	9
Cymysg	1	1	1	-	2
Arall/Heb ei nodi	3	3	1	3	2
Sylfaenau amhwysol	3,611	3,005	4,048	4,771	32,989,600

C49. Which of the following best describes your ethnic group?

Sylfaen: yr holl ymatebwyr

*Ffynhonnell Arolwg Poblogaeth Blynnyddol drwy *Nomis*: Oedolion Economaidd Weithgar 16+ oed Gorffennaf 2024 i Fehefin 2025

Mae Tabl 5 isod yn crynhoi cyfran y gweithwyr adeiladu o ethnigrwydd lleiafrifol yn gyffredinol ac o fewn pob rhanbarth/gwlad, ac yn cymharu'r proffil â gweithwyr adeiladu o arolygon 2022, 2018/19 a 2015 a gyda phoblogaeth ethnig leiafrifol (16-64 oed) pob rhanbarth/gwlad yn gyffredinol.

Ar y cyfan, mae 11% o weithwyr adeiladu ar draws sampl y DU yn cynrychioli grŵp ethnig lleiafrifol, cynnydd sylweddol ar y 7% a wnaeth hynny yn 2022, er bod hyn yn parhau i fod yn is na'r gyfradd uwch o 17% ar draws poblogaeth y DU.

Mae cynnydd sylweddol yng nghyfran y gweithwyr adeiladu sy'n nodi nad ydynt yn Wyn yn y De-ddwyrain, o 11% yn 2022 i 23% yn yr arolwg diweddaraf, yn gosod y rhanbarth hwn o flaen Llundain am y tro cyntaf yn hyn o beth (21%). Mae'r gyfran hon hefyd yn uwch na chyfradd ranbarthol unigolion oedran gweithio nad ydynt yn wyn o 14%.

Mae Gorllewin Canolbarth Lloegr yn dilyn y ddau ranbarth hyn yn agos, sydd wedi gweld cynnydd tebyg i'r De-ddwyrain, o 7% i 20% yn yr arolwg diweddaraf.

Table 5: Cyfran y gweithwyr adeiladu o dras ethnig lleiafrifol yn ôl rhanbarth/gwlad dros amser

Canrannau rhes	2025 %	2022 %	2018/9 %	2015 %	Poblogaeth ethnig lleiafrifol 16-64 oed*%
DU (3,611)	11	7	6	4	17
Dwyrain Canolbarth Lloegr (300)	10	3	2	2	14
Dwyrain Lloegr (300)	9	5	5	3	13
Llundain (302)	21	19	15	15	42
Gogledd-ddwyrain (301)	<0.5	2	<0.5	<0.5	6
Gogledd-orllewin (300)	3	1	3	1	14
De-ddwyrain (300)	23	11	10	8	14
De-orllewin (302)	7	3	5	2	6
Gorllewin Canolbarth Lloegr (300)	20	7	7	5	25
Swydd Efrog a'r Humber (304)	9	5	5	2	13
Gogledd Iwerddon (300)	2	1	1	1	4
Yr Alban (300)	3	3	1	2	6
Cymru (302)	9	3	2	2	6

C49. Which of the following best describes your ethnic group?

Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

*Ffynhonnell Arolwg Poblogaeth Blynnyddol drwy *Nomis*: Poblogaeth y DU 16-64 oed yn ôl ethnigrwydd Gorffennaf 2024 i Fehefin 2025

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm ar gyfer 2025 yn ystadegol uwch na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Gwlad wreiddiol

Er bod tri chwarter (76%) o weithwyr adeiladu yn wreiddiol o'r DU yn yr arolwg diweddaraf, mae hyn yn cynrychioli gostyngiad o'i gymharu â'r 83% a wnaeth hynny yn 2022. Mae'r ffigur hwn yn gostwng i 46% yn Llundain, 54% yn Ne-ddwyrain Lloegr, a 71% yn Nwyrain Lloegr.

Fel sydd wedi bod yn wir mewn arolygon blaenorol, mae'r gyfran fwyaf o weithwyr nad ydynt yn dod o'r DU o Rwmania (6%), gyda gwledydd eraill yn cael eu crybwyll gan ddim mwy na 3% (India).

Mae'r cyfrannau o wledydd yr UE a gwledydd nad ydynt yn rhan o'r UE yn debyg ar lefel y DU, sef 10% a 12% yn y drefn honno, ond mae'r rhain yn codi i tua un o bob pump a chwarter yn Llundain (21% a 25% yn y drefn honno) a De-ddwyrain Lloegr (21% a 23% yn y drefn honno).

Fel oedd yn wir yn 2022, mae nifer y gweithwyr adeiladu o Albania ar ei anterth yn Llundain (6%), ac yna Dwyrain Lloegr (5%).

Mae gweithwyr adeiladu o dras Indiaidd yn fwy cyffredin na'r cyfartaledd yn Llundain, Dwyrain Lloegr a De-ddwyrain Lloegr (6%, 6% a 7% yn y drefn honno).

Table 6: Gwlad wreiddiol gweithwyr adeiladu nad ydynt yn ddinasyddion y DU yn y DU yn ôl rhanbarth/gwlad

Canrannau rhes		EU %	Nid rhan UE%	yw'n o'r %	Albania %	India %	Rwmania %
DU (3,611)		10	12		2	3	6
Dwyrain Lloegr (300)	Canolbarth	8	9		0	3	6
Dwyrain Lloegr (300)		14	13		5	6	12
Llundain (302)		21	25		6	7	13
Gogledd-ddwyrain (301)		1	<0.5		<0.5	0	1
Gogledd-orllewin (300)		3	2		<0.5	0	0
De-ddwyrain (300)		21	23		2	6	12
De-orllewin (302)		5	6		1	<0.5	0
Gorllewin Lloegr (300)	Canolbarth	7	15		1	4	3
Swydd Efrog a'r Humber (304)		7	7		1	1	3
Gogledd Iwerddon (300)		4	2		0	0	0
Yr Alban (300)		4	3		<0.5	<0.5	1
Cymru (302)		3	7		0	2	1

C45. In which country were you born?

Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: Mae Rwmania wedi'i chynnwys yng nghyfran yr UE ac mae Albania wedi'i chynnwys yng nghyfran y gwledydd nad ydynt yn rhan o'r UE. Felly, yn y naill achos na'r llall, nid yw'r cyfrannau gwledydd unigol hyn yn ychwanegol at y cyfrannau UE/y tu allan i'r UE priodol

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Gan ganolbwyntio ar grefftau adeiladu penodol, mae cyfran uwch na'r cyfartaledd o weithwyr adeiladu o wledydd yr UE ymhlith plastrwyr (32% o'r UE, o'i gymharu â chyfartaledd o 10% o'r UE ar gyfer pob crefft).

Mae cyfran uwch na'r cyfartaledd o weithwyr adeiladu o wledydd nad ydynt yn rhan o'r UE ymhlith bancwyr (46%, o'i gymharu â chyfartaledd o 12%) a llafurwyr/gweithredwyr cyffredinol (19%).

Fel yr oedd yn wir yn 2022, mae tua un o bob chwech o weithwyr adeiladu asiantaeth (14%) a hunangyflogedig (15%) yn tarddu o wledydd yr UE, o'i gymharu â dim ond 7% o weithwyr a gyflogir yn uniongyrchol sy'n dod o'r UE.

Mae cyfran y gweithwyr adeiladu asiantaeth o wledydd nad ydynt yn rhan o'r UE bron wedi dyblu ers 2022, o 13% i 25% yn yr arolwg diweddaraf. O ganlyniad, pan ychwanegir y 14% o weithwyr asiantaeth o'r UE, mae tua dau o bob pump (39%) o weithwyr adeiladu asiantaeth o'r tu allan i'r DU, o'i gymharu â 28% yn 2022, ac â 28% o'r rhai sy'n hunangyflogedig a 16% o'r rhai sy'n cael eu cyflogi'n uniongyrchol.

Dal pasbortau

Mae bron i bedwar o bob pump (77%) o weithwyr adeiladu yn dal pasbort y DU, yn unol â 2022 (78%), a oedd yn is na'r 89% a wnaeth hynny yn 2018/19. Mae'r cynnydd yn dilyn ymadawiad y DU o'r UE yng nghyfran y rhai yng Ngogledd Iwerddon sy'n dal pasbort ar gyfer gwlad arall (yn ôl pob tebyg dinasyddion Gweriniaeth Iwerddon yn gweithio yng Ngogledd Iwerddon yn bennaf) wedi parhau i godi, o 30% yn 2018/19 i 48% yn 2022 i 54% yn yr arolwg diweddaraf.

Mae tua un o bob saith o weithwyr adeiladu (15%, o'i gymharu â 13% yn 2022) yn dal pasbort ar gyfer gwlad arall, gan godi i 28% yn y De-ddwyrain a 27% yn Llundain.

Mae llai nag un o bob ugain (3%) yn nodi nad oes ganddynt basbort, o'i gymharu â 7% yn 2022 a 5% yn 2018/19, gyda'r 5% sy'n weddill yn well ganddynt beidio â dweud.

O'r gweithwyr adeiladu hynny a aned y tu allan i'r DU neu sydd â phasbort nad yw'n basbort i'r DU, mae gan 2% ddinasyddiaeth ddeuol, gostyngiad o'i gymharu â'r 7% a wnaeth hynny yn 2022, mae gan 64% statws preswlydd sefydlog (62% yn 2022), mae gan 12% statws cyn-breswlydd (16% yn 2022) ac mae gan 6% Fisa noddedig (5% yn 2022).

Hyd yr amser maent wedi byw yn y DU

Mae tri chwarter (76%) o weithwyr adeiladu wedi byw yn y DU drwy gydol eu hoes, sy'n is na'r 80% a oedd wedi gwneud hynny yn 2022). Unwaith eto, mae hyn yn amrywio'n fawr yn ôl rhanbarth/gwlad, o bron pob un yn y Gogledd-ddwyrain (98%), y Gogledd-orllewin (93%), yr Alban, Gogledd Iwerddon (y ddau yn 92%) a Chymru (90%), i tua hanner yn Llundain (46%) a'r De-ddwyrain (54%).

Lle nad ydynt wedi byw yn y DU drwy gydol eu hoes, maent yn fwy tebygol o fod wedi byw yn y DU am fwy na 5 mlynedd (18%) nag am hyd at bum mlynedd (4%), ac mae hyn yn arbennig o wir yn Llundain (43% am fwy na 5 mlynedd a 9% hyd at bum mlynedd), y De-ddwyrain (36% ac 8% yn y drefn honno) a Dwyrain Lloegr (23% a 4% yn y drefn honno).

Table 7: Hyd yr amser y mae gweithwyr adeiladu wedi byw yn y DU yn ôl rhanbarth/gwlad

Canrannau rhes	Drwy eu hoes %	gydol Hyd at mlynedd %	5 Mwy na 5 mlynedd %
DU (3,611)	76	4	18
Dwyrain Canolbarth Lloegr (300)	83	3	14
Dwyrain Lloegr (300)	73	4	23
Llundain (302)	46	8	43
Gogledd-ddwyrain (301)	98	<0.5	2
Gogledd-orllewin (300)	93	1	5
De-ddwyrain (300)	54	8	36
De-orllewin (302)	85	3	8
Gorllewin Canolbarth Lloegr (300)	76	7	14
Swydd Efrog a'r Humber (304)	80	4	12
Gogledd Iwerddon (300)	92	2	6
Yr Alban (300)	92	1	5
Cymru (302)	90	2	6

C39. *How long have you lived in the UK?*

Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Anabledd

Yn unol â 2018/19 a 2022, ymhlith yr holl weithwyr adeiladu, mae 3% yn nodi bod ganddynt salwch hirdymor, problem iechyd, neu anabledd sy'n cyfyngu ar y math o waith y gallant ei wneud. Mae hyn yn codi i 10% o'r rhai 55+ oed.

Y salwch/anabledd mwyaf cyffredin ymhlith y gweithwyr hyn yw gallu corfforol llai

gan gynnwys anallu i godi, cario neu symud gwrthrychau bob dydd fel arall, poen llethol, diffyg cryfder, anadl, egni neu stamina, asthma, angina, a diabetes, a grybwyllir gan bron i chwarter (23%).

Yr unig salwch/anabledd arall a grybwyllir mewn niferoedd sylweddol yw problemau clyw (18%), tra bod sôn am Covid hir a gafodd ddiagnosis wedi gostwng o 14% yn 2022, i 2% yn yr arolwg diweddaraf.

Ar y cyfan, mae 7% yn nodi eu bod wedi cael eu heffeithio'n bersonol gan o leiaf un her ddysgu neu synhwyraidd o ran y math o waith y gallant ei wneud mewn adeiladu, yn fwyaf cyffredin, anhwylder diffyg canolbwyntio/gorfywiogrwydd (ADHD) a dyslecsia, dysgraffia neu dyscalculia, y ddau wedi'u crybwyll gan 3%.

Proffil galwedigaethol

Rôl swydd bresennol

Gofynnwyd i bob gweithiwr beth yw eu crefft neu alwedigaeth bresennol ar eu safle. Gofynnwyd i ymatebwyr mewn rôl oruchwylio fanylu ar eu cefndir crefft/galwedigaeth, gan y byddai eu rolau goruchwylio yn cael eu holi yn ddiweddarach yn yr arolwg. Mae Tabl 8 yn crynhoi'r holl grefftau/galwedigaethau a grybwyllwyd gan o leiaf 2% o'r sampl ac yn cymharu hyn â'r proffil galwedigaethol o arolygon blaenorol.

Fel o'r blaen, llafurwyr/gweithredwyr cyffredinol sy'n cyfrif am y gyfran uchaf o weithwyr adeiladu (29%) ac i raddau sylweddol fwy nag a fu o'r blaen (18% yn 2022).²

Bu cynnydd sylweddol hefyd yng nghyfran y rheolwyr safle, o 9% yn 2022 i 13% yn yr arolwg diweddaraf gan wneud hon yr ail rôl fwyaf cyffredin, ac o weithwyr technegol, o 3% yn 2022 i 7% yn yr arolwg diweddaraf.

I'r gwrthwyneb, mae cyfran y seiri coed/seiri dodrefn a gweithredwyr peiriannau/peirianwaith wedi gostwng ychydig, o 9% yn 2022 i 7% yn yr arolwg diweddaraf yn y ddau achos, fel y mae cyfran y gosodwyr brics, o 10% yn 2022 i 7% yn 2025.

² Gallai hyn fod yn rhannol oherwydd nad oedd ymweliadau â safleoedd adeiladu wedi'u trefnu ymlaen llaw yn 2025, ac felly, cyfarfu cyfwelwyr â gweithwyr a oedd yn digwydd bod yno. Efallai ei fod wedi arwain at fwy o weithwyr llaw na gweithwyr medrus neu reolwyr yn y sampl nag o'r blaen.

Table 8: Proffil galwedigaethol dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %
Llafurwr/Gweithredwr cyffredinol	29	18	16	18
Rheolwr safle	13	9	11	8
Gosodwr brics	7	10	11	15
Saer coed/saer dodrefn	7	9	10	11
Gweithredwr peiriannau/peirianwaith (e.e. fforch godi/JCB)	7	9	7	7
Technegol e.e. syrfëwr, technegydd cynnal a chadw	7	3	4	2
Trydanwr	5	5	6	5
Plymwr	3	3	4	5
Sgaffaldiwr	3	3	4	4
Gosodwr leinin sych	3	3	3	3
Töwr	2	3	2	2
Banciwr	2	2	1	2
Paentiwr/addurnwr	2	1	2	3
Sylfaenau amhwysol	3,611	3,005	4,048	4,771

C5. What is your current trade or occupation at this site?

Sylfaen amhwysol: yr holl ymatebwy

Nodyn: yn sôn am ≥2%

Rolau goruchwyllo

Mae bron i dri o bob deg (28%) o weithwyr adeiladu a gyfwelwyd ar gyfer arolwg 2025 yn dweud eu bod yn cyflawni rôl goruchwyllo neu reoli ar eu safle, sy'n cyfateb â 2022 (28%, o'i gymharu â 30% yn 2018/19, 25% yn 2015 a 17% yn 2012).

Mae nifer y gweithwyr mewn rôl goruchwyllo yn sylweddol uwch na'r cyfartaledd yn Ne-ddwyrain Lloegr (37%), Swydd Efrog a'r Humber (35%) a'r Alban (34%).

Yn unol â thonnau blaenorol, mae nifer y gweithwyr mewn rôl goruchwyllo yn cynyddu gydag oedran, o 4% o bobl 16 i 19 oed, gan gyrraedd uchafbwynt o 42% ymhlith y rhai 55 i 59 oed, ac yna'n gostwng i 37% ymhlith y rhai 60 oed neu hŷn.

Yn yr un modd, mae nifer y gweithwyr mewn rôl oruchwyllo yn cynyddu gyda hyd yr amser yn y diwydiant, o 7% o'r rhai sydd yn y diwydiant am lai na blwyddyn, i 35% o'r rhai sydd yn y diwydiant am fwy na phum mlynedd, a 45% o'r rhai sydd yn y diwydiant am fwy nag 20 mlynedd.

Fel y disgwyliwyd, mae gweithwyr sy'n cael eu cyflogi'n uniongyrchol gan gwmni yn parhau i fod yn sylweddol fwy tebygol na'r rhai sy'n hunangyflogedig neu'n gweithio i asiantaeth o gyflawni rôl oruchwyllo (31% o'i gymharu â 25% a 9% yn y drefn honno).

Crynoir y gwahaniaethau hyn yn y tabl isod.

Table 9: A yw'r ymatebwyr yn cyflawni rôl goruchwyllo neu rôl reoli

	Canrannau rhes	Ydw %	Weithiau, yn ôl yr angen %	Nac ydw %
Cyfanswm	DU (3,611)	28	4	69
Oedran	16 i 19 (185)	4	2	93
	20 i 24 (393)	13	5	82
	25 i 34 (1,034)	21	2	77
	35 i 44 (870)	32	4	64
	45 i 54 (559)	37	5	58
	55 i 59 (292)	42	3	55
	60+ (240)	37	4	59
Ethnigrwydd	Gwyn Prydeinig (2,615)	28	4	68
	Gwyn Arall (587)	27	2	71
	Ethnigrwydd lleiafrifol (348)	21	3	77
Amser yn y diwydiant	Llai na blwyddyn (239)	7	3	90
	1 i 2 flynedd (232)	8	3	89
	2 i 5 mlynedd (565)	10	3	87
	5+ mlynedd (2,566)	35	4	61
Math o gyflogaeth	Wedi'i gyflogi'n uniongyrchol (2,221)	31	4	65
	Hunangyflogedig (1,159)	25	3	72
	Asiantaeth (210)	9	5	85

C8. Do you perform a supervisory or management role on this site?

Sylfaenau amhwysol mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Statws cyflogaeth

Mae'r graddau y mae gweithwyr adeiladu yn nodi eu bod yn cael eu cyflogi'n uniongyrchol wedi cynyddu'n sylweddol, o 48% yn 2022 i 59% yn yr arolwg diweddaraf, sy'n uwch nag ar unrhyw adeg ers i'r arolwg ddechrau yn 2012.

Bu gostyngiad cyfatebol yn y gyfran sy'n nodi eu bod yn hunangyflogedig, o 42% yn 2022 i 33% yn yr arolwg diweddaraf, y lefel isaf o hunangyflogaeth a adroddwyd ers i'r arolwg ddechrau.

Ar 7%, mae'r gyfran sy'n gweithio i asiantaeth wedi aros yn gyson i raddau helaeth dros amser ac mae wedi'i chanoli ymhlith y rhai sy'n newydd i'r diwydiant.

Table 10: Statws cyflogaeth dros amser ac yn ôl hyd yr amser yn y diwydiant adeiladu

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %	Blynnyddoedd yn gweithio ym maes adeiladu (2025)			
					<1 %	1-2 %	2-5 %	5+ %
Wedi'i gyflogi'n uniongyrchol gan gwmni	59	48	49	54	53	56	64	59
Hunangyflogedig	33	42	43	39	28	24	25	36
Yn gweithio i asiantaeth gyflogi	7	9	7	6	16	19	10	5
Yn gweithio ar ryw sail arall	<0.5	1	<0.5	<0.5	3	1	<0.5	<0.5
Sylfaenau amhwysol	3,611	3,005	4,048	4,771	239	232	565	2,566

C20. Are you currently....?

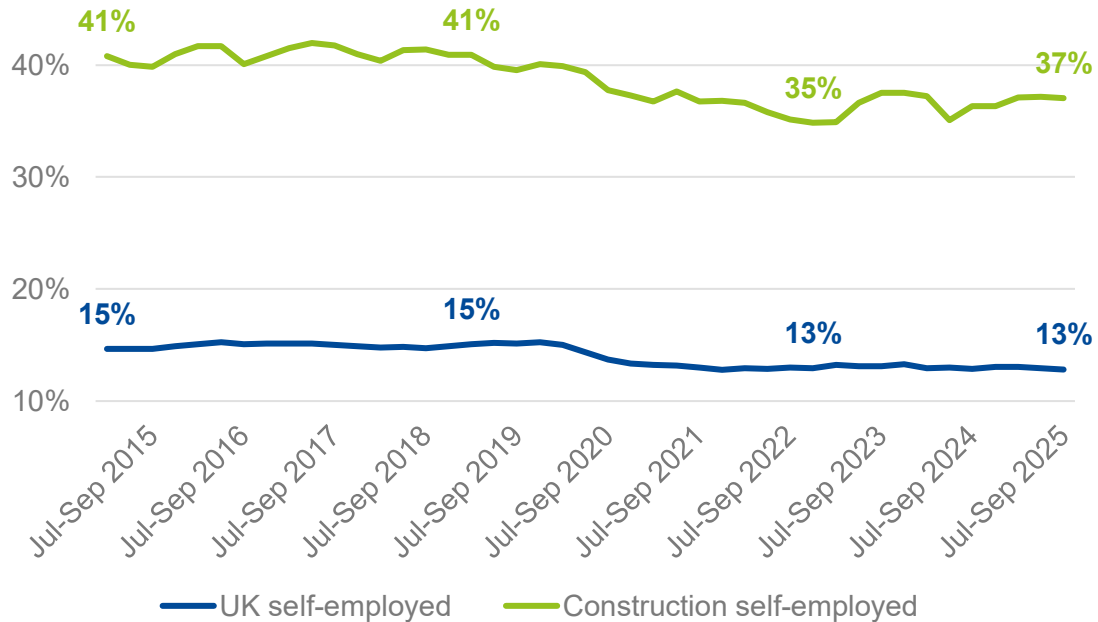
Sylfaen amhwysol: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm ar gyfer 2025 yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Mae'r nodyn rhybuddiol ynghylch y data, sy'n tynnu sylw at effaith amrywiadau ar hap yng nghyfansoddiad y sampl, yn berthnasol yma. Ni ddylid defnyddio'r arolwg i ddangos tystiolaeth o dueddiadau ehangach mewn cyflogaeth. Mae amcangyfrifon o'r Arolwg y Llafurlu yn dangos, er bod tuedd ar i lawr mewn hunangyflogaeth yn y

diwydiant adeiladu (a'r DU ehangach) rhwng 2018/19 a 2022, bod hyn wedi sefydlogi dros y blynyddoedd diwethaf mewn gwirionedd, fel y dangosir yn y ffigur isod.

Figure 1: Tueddiadau hunangyflogaeth

Ffynhonnell: Amcangyfrifon Arolwg y Llafurlu

O fewn sampl yr arolwg, mae gweithwyr o dras wen yn parhau i fod yn sylweddol fwy tebygol na'r rhai o dras ethnig lleiafrifol o gael eu cyflogi'n uniongyrchol (61% o'i gymharu â 48%), tra bod gweithwyr o grŵp ethnig lleiafrifol yn sylweddol fwy tebygol o fod yn gweithio i asiantaeth gyflogi (19%, o'i gymharu â 6% o weithwyr o dras wen).

Fel sydd wedi bod yn wir mewn arolygon blaenorol, mae nifer o amrywiadau hefyd yn ôl rhanbarth/gwlad, fel y mae tabl 11 yn ei grynhoi. Mae cyfran y gweithwyr sy'n cael eu cyflogi'n uniongyrchol - 59% ar gyfartaledd - ar ei huchaf yn y Gogledd-ddwyrain (97%), ac mae hefyd yn uwch na'r cyfartaledd yn yr Alban (82%), Dwyrain Canolbarth Lloegr (75%), Llundain (72%), Dwyrain Lloegr a Gogledd-orllewin Lloegr (66%).

Mae cyfran y gweithwyr adeiladu sy'n hunangyflogedig - 33% ar gyfartaledd - yn uwch na'r cyfartaledd yng Ngogledd Iwerddon a Gorllewin Canolbarth Lloegr (52%), Swydd Efrog a'r Humber (46%), De-ddwyrain Lloegr (45%) a De-orllewin Lloegr (43%).

Mae cyflogaeth asiantaeth yn uwch na'r cyfartaledd yn y De-ddwyrain (20% o'i gymharu â 7%).

Table 11: Statws cyflogaeth yn ôl rhanbarth/gwlad

Canrannau rhes	Wedi'i gyflogi'n uniongyrchol %	Hunangyflogedig %	Gweithio asiantaeth gyflogi %	i
DU (3,611)	59	33	7	
Dwyrain Canolbarth Lloegr (300)	75	18	7	
Dwyrain Lloegr (300)	71	27	3	
Llundain (302)	72	24	5	
Gogledd-ddwyrain (301)	97	2	<0.5	
Gogledd-orllewin (300)	66	30	4	
De-ddwyrain (300)	35	45	20	
De-orllewin (302)	48	43	9	
Gorllewin Canolbarth Lloegr (300)	38	52	8	
Swydd Efrog a'r Humber (304)	46	46	7	
Gogledd Iwerddon (300)	45	52	0	
Yr Alban (300)	82	14	4	
Cymru (302)	63	32	4	

C20. Are you currently?

Sylfaenau amhwysol mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Contract cyflogaeth

Mae bron i dri o bob deg (29%) o weithwyr adeiladu yn cael eu cyflogi dros dro, yn hytrach na pharhaol (70%), yn debyg iawn i 2022 (29% a 67% yn y drefn honno).

Mae gweithwyr adeiladu o gefndir ethnig lleiafrifol yn fwy tebygol o gael eu cyflogi ar gontract dros dro (49% o'i gymharu â 26% o weithwyr adeiladu Gwyn), ac mae hyn i raddau mwy nag yr oedd yn wir yn 2022 (42% a 28% yn y drefn honno).

Mae'r arolwg yn dangos bod 9% o'r gweithlu yn cael eu cyflogi gan asiantaeth, ac o'r rhain, mae 83% ar gontractau dros dro, sy'n cyfateb â 2022 (82%), o'i gymharu â 53% o weithwyr hunangyflogedig a 9% o weithwyr a gyflogir yn uniongyrchol.

Er bod cyfran gyffredinol y gweithwyr dros dro yn y gweithlu, sef 29%, wedi aros yn sefydlog, bu amrywiadau sylweddol mewn rhai rhanbarthau/gwledydd ers 2022, fel y dangosir yn nhabl 12 isod.

Mae gweithwyr dros dro yn fwy cyffredin na'r cyfartaledd yng Ngorllewin Canolbarth Lloegr (52%), De-ddwyrain Lloegr (45%), Dwyrain Lloegr (37%), Gogledd Iwerddon (36%) a Swydd Efrog a'r Humber (34%).

Table 12: Cyfran y gweithwyr a gyflogir dros dro (gan gynnwys contractau tymor penodol) yn ôl rhanbarth/gwlad dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %
DU (3,611)	29	29	28
Dwyrain Canolbarth Lloegr (300)	21	31	16
Dwyrain Lloegr (300)	37	37	38
Llundain (302)	19	30	35
Gogledd-ddwyrain (301)	1	34	10
Gogledd-orllewin (300)	29	29	10
De-ddwyrain (300)	45	32	34
De-orllewin (302)	20	22	43
Gorllewin Canolbarth Lloegr (300)	52	26	27
Swydd Efrog a'r Humber (304)	34	25	34
Gogledd Iwerddon (300)	36	43	10
Yr Alban (300)	12	21	22
Cymru (302)	21	30	26

C21. Are you employed on a temporary or a permanent basis?

Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm ar gyfer 2025 yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Oriau a weithiwyd

Mae bron i ddwy ran o dair (64%) o weithwyr adeiladu yn gweithio rhwng 40 a 49 awr yr wythnos, sy'n uwch na'r 59% a wnaeth hynny yn 2022, tra bod un o bob chwech (17%) yn gweithio llai o oriau na hyn.

Mae'r gyfran a nododd eu bod yn gweithio mwy na 50 awr yr wythnos wedi parhau i ostwng, o 23% yn 2018/19 i 19% yn 2022 ac i 16% yn yr arolwg diweddaraf. Gwelir y dirywiad hwn mewn llawer o ranbarthau/gwledydd, yn arbennig felly yn Nwyrain Canolbarth Lloegr (o 19% i 8%), Dwyrain Lloegr (o 19% i 13%), Llundain (o 33% i 12%), Gogledd-ddwyrain Lloegr (o 12% i 4%), a'r Alban (o 25% i 11%).

Mewn cyferbyniad, bu cynnydd sylweddol yng nghyfran y gweithwyr adeiladu sy'n nodi eu bod yn gweithio mwy na 50 awr yr wythnos yn Swydd Efrog a'r Humber (o 14% i 26%) a Gogledd Iwerddon (o 5% i 16%).

Table 13: Cyfran y gweithwyr sydd fel arfer yn gweithio 50 awr neu fwy yr wythnos yn ôl rhanbarth/gwlad dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %
DU (3,611)	16	19	23
Dwyrain Canolbarth Lloegr (300)	8	19	10
Dwyrain Lloegr (300)	13	19	21
Llundain (302)	12	33	39
Gogledd-ddwyrain (301)	4	12	12
Gogledd-orllewin (300)	13	12	22
De-ddwyrain (300)	26	21	30
De-orllewin (302)	15	16	26
Gorllewin Canolbarth Lloegr (300)	18	16	22
Swydd Efrog a'r Humber (304)	26	14	22
Gogledd Iwerddon (300)	16	5	9
Yr Alban (300)	11	25	8
Cymru (302)	11	15	13

C22. How many hours do you tend to work each week nowadays?

Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm ar gyfer 2025 yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Mae'r dirywiad yn 2025 o leiaf yn rhannol oherwydd y gostyngiad mewn hunangyflogaeth, gan fod cyfran uwch o weithwyr hunangyflogedig yn gweithio 50 awr neu fwy (18% o'i gymharu â 14% o'r rhai sy'n cael eu cyflogi'n uniongyrchol).

Hanes gwaith

Amser yn y sector

O'i gymharu â blynyddoedd blaenorol, mae tabl 14 yn dangos ychydig o newid o ran pa mor hir y mae gweithwyr wedi gweithio yn y sector adeiladu, gyda bron i dri o bob deg (28%) wedi bod yn y diwydiant am fwy nag 20 mlynedd, a'r un gyfran (28%) am hyd at 5 mlynedd. Mae bron i hanner (48%) wedi bod yn y diwydiant am hyd at 10 mlynedd.

Table 14: Blynyddoedd a dreuliwyd yn gweithio yn y sector adeiladu dros amser (cronnol)

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %
Llai na 6 mis	3	3	3	4
Hyd at flwyddyn	6	7	6	8
Hyd at 2 flynedd	12	14	12	14
Hyd at 5 mlynedd	28	29	28	26
Hyd at 10 mlynedd	48	48	42	44
Hyd at 20 mlynedd	72	70	68	69
Mwy nag 20 mlynedd	28	30	32	31
Sylfaenau amhwysol	3,611	3,005	4,048	4,771

C1. *How long in total have you worked in the construction industry?*
Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Fel y byddai disgwyl, mae hyd yr amser yn y diwydiant yn cynyddu gydag oedran, gyda bron i dri chwarter o'r holl weithwyr adeiladu 45 oed a throsodd yn meddu ar fwy nag 20 mlynedd o brofiad o weithio yn y sector (72%, fel yn 2022, 76% yn 2018/19 a 77% yn 2015).

Mae gweithwyr o dras Wen Brydeinig yn fwy tebygol o fod wedi gweithio yn y diwydiant adeiladu am gyfnod hirach o'i gymharu â gweithwyr o dras Wen Arall neu dras Ethnig Leiafrifol (mae gan 56% 10+ mlynedd o brofiad, o'i gymharu â 45% o Gwyn Arall a 34% o weithwyr o grŵp ethnig lleiafrifol).

Mae gweithwyr sy'n cael eu cyflogi'n uniongyrchol (51%) neu'n hunangyflogedig (57%) yn fwy tebygol na'r rhai sy'n gweithio i asiantaeth (28%) o fod wedi gweithio yn y diwydiant adeiladu am o leiaf 10 mlynedd, fel y mae'r tabl canlynol yn ei amlygu.

Table 15: Blynyddoedd a dreuliwyd yn gweithio yn y diwydiant adeiladu

Canrannau rhes		Llai na blwyddyn %	1 i 2 flynedd %	2 i 5 mlynedd %	5 i 10 mlynedd %	10 i 20 mlynedd %	Mwy nag 20 mlynedd %
Cyfanswm	DU (3,611)	6	6	16	20	24	28
Oedran	16 i 19 (185)	56	22	21	1	0	0
	20 i 24 (393)	12	22	43	21	1	1
	25 i 34 (1,034)	5	7	26	38	24	1
	35 i 44 (870)	2	3	7	19	46	22
	45 i 54 (559)	2	2	4	6	25	61
	55 i 59 (292)	2	1	3	3	9	81
	60+ (240)	2	<0.5	1	4	6	86
Ethnigrwydd	Gwyn Prydeinig (2,615)	5	5	14	18	23	33
	Gwyn Arall (587)	6	6	16	27	27	18
	Ethnigrwydd Lleiafrifol (348)	12	13	23	17	22	12
Math o gyflogaeth	Wedi'i gyflogi yn uniongyrchol (2,221)	6	6	17	19	23	28
	Hunangyflogedig (1,159)	5	5	12	20	27	30
	Asiantaeth (210)	15	17	23	17	14	14

C1. How long in total have you worked in the construction industry?

Sylfaenau amhwysol mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Hanes cyflogaeth cyn adeiladu

Mae tri chwarter (78%) o weithwyr adeiladu wedi gweithio yn y diwydiant adeiladu yn unig, cynnydd ar y 71% a wnaeth hynny yn 2022, gan gynnwys 65% sydd wedi gweithio yn y diwydiant adeiladu fwy neu lai yn barhaus, gan gynnwys y duedd ar i fyny ar y mesur hwn ers 2015 (55%). Mae hyn hefyd yn cynnwys 9% sydd wedi bod allan o waith am gyfnodau, cynnydd ar y 6% a nododd hyn yn 2022, a 3% y mae hwn yn swydd gyntaf iddynt.

Ar y cyfan, mae 13% yn nodi nad oedd eu swydd gyntaf yn y diwydiant adeiladu, gostyngiad ar y 18% a wnaeth hynny yn 2022.

Table 16: Y datganiad sy'n disgrifio hanes gwaith yr ymatebwyr orau ers gadael addysg amser llawn a dechrau eu swydd gyntaf mewn adeiladu dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %
Rydw i wedi gweithio yn y diwydiant adeiladu bron yn barhaus (a heb weithio mewn unrhyw ddiwydiant arall)	65	61	56	55
Dim ond mewn swyddi adeiladu rydw i wedi gweithio ond rydw i wedi cael cyfnodau o fod allan o waith	9	6	4	6
Fy swydd gyntaf oedd yn y diwydiant adeiladu, ond rydw i hefyd wedi gweithio mewn mathau eraill o swyddi mewn un neu fwy o ddiwydiannau eraill	8	8	7	8
NID oedd fy swydd gyntaf ar ôl addysg amser llawn yn y diwydiant adeiladu. Symudais i'r diwydiant ar ôl gweithio mewn math(au) eraill o swyddi	13	18	23	19
Dyma fy swydd gyntaf. Dydw i ddim wedi gweithio mewn unrhyw ddiwydiant arall.	3	4	7	9
Dyma fy swydd gyntaf yn y diwydiant adeiladu, ond rydw i wedi gweithio mewn mathau eraill o swyddi mewn un neu fwy o ddiwydiannau eraill	2	4	3	3
Sylfaenau amhwysol	3,611	3,005	4,048	4,771

C2. Since leaving full time education and starting your first job in construction, which one of the following best describes your work history?

Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

Mae'r tebygolrwydd bod gweithwyr wedi gweithio'n barhaus yn y diwydiant adeiladu - 65% ar gyfartaledd - yn cynyddu gydag oedran, hyd at 73% o weithwyr 45 oed neu hŷn, tra, fel y byddai disgwyl, mae gweithwyr iau yn fwy tebygol o ddweud mai dyma eu swydd gyntaf (23% o bobl 16 i 19 oed o'i gymharu â chyfartaledd o 3% ar gyfer gweithwyr o bob oed).

Table 17: Y datganiad sy'n disgrifio hanes gwaith yr ymatebwyr orau ers gadael addysg amser llawn a dechrau eu swydd gyntaf mewn adeiladu yn ôl oedran

	16 i 19 oed %	20 i 24 oed %	25 i 44 oed %	45+ oed %
Rydw i wedi gweithio yn y diwydiant adeiladu bron yn barhaus (a heb weithio mewn unrhyw ddiwydiant arall)	56	63	62	73
Dim ond mewn swyddi adeiladu rydw i wedi gweithio ond rydw i wedi cael cyfnodau o fod allan o waith	7	7	12	7
Fy swydd gyntaf oedd yn y diwydiant adeiladu, ond rydw i hefyd wedi gweithio mewn mathau eraill o swyddi mewn un neu fwy o ddiwydiannau eraill	4	8	9	6
NID oedd fy swydd gyntaf ar ôl addysg amser llawn yn y diwydiant adeiladu. Symudais i'r diwydiant ar ôl gweithio mewn math(au) eraill o swyddi	7	11	14	12
Dyma fy swydd gyntaf. Dydw i ddim wedi gweithio mewn unrhyw ddiwydiant arall.	23	7	2	1
Dyma fy swydd gyntaf yn y diwydiant adeiladu, ond rydw i wedi gweithio mewn mathau eraill o swyddi mewn un neu fwy o ddiwydiannau eraill	3	4	2	2
Sylfaenau amhwysol	185	393	1,904	1,091

C2. Since leaving full time education and starting your first job in construction, which one of the following best describes your work history?

Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Er bod cyfran yr ymatebwyr sydd wedi gweithio mewn sectorau eraill cyn adeiladu yn parhau i fod yn sylweddol uwch ymhlith y rhai sy'n cael eu cyflogi gan asiantaeth (19%, o'i gymharu â chyfartaledd o 13%), mae hyn i raddau llawer llai nag a fu'n wir yn flaenorol (30% yn 2022 a 37% yn 2018/19).

Yn ôl rhanbarth/gwlad, mae cyfran y gweithwyr sydd wedi gweithio mewn sectorau eraill o'r blaen yn amrywio o 23% yn y De-orllewin a 20% yn Swydd Efrog a'r Humber, i 9% yn y Gogledd-ddwyrain a 5% yn Nwyrain Lloegr.

Gofynnwyd i'r rhai a oedd wedi gweithio mewn sectorau eraill cyn dechrau eu gyrfa oedd adeiladu roi manylion am yr hyn yr oeddent yn ei wneud yn syth cyn iddynt ddechrau gweithio ym maes adeiladu. Fel mewn blynyddoedd blaenorol, y prif sectorau yr oedd gweithwyr wedi symud ohonynt yw cyfanwerthu/manwerthu (18%), llety (15%), gweithgynhyrchu (14%) a chludiant a storio (13%).

Table 18: Diwydiant y gweithiwyd ynddo cyn dechrau gweithio yn y sector adeiladu dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %
G – Masnach cyfanwerthu a manwerthu; atgyweirio cerbydau modur a beiciau modur	18	20	19	22
I – Llety	15	12	2	10
C – Gweithgynhyrchu	14	11	45	20
H – Cludiant a storio	13	8	6	10
Sylfaenau amhwysol	536	624	862	983

C3. *What job were you doing immediately before you started working in construction?*

Sylfaen amhwysol: lle nad oedd y swydd gyntaf mewn adeiladu
Nodyn: sectorau a grybwyllwyd gan >5% o'r ymatebwyr

Fel yn 2022, o ran y rolau swyddi y mae ymatebwyr wedi'u dal mewn sectorau eraill, y cyfrannau uchaf oedd mewn galwedigaethau crefftau medrus (20%) a galwedigaethau gweinyddu a gwasanaethu elfennol (27%).

Table 19: Swyddi a ymgwymerwyd mewn sectorau eraill dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %
Rheolwyr, Cyfarwyddwyr ac Uwch Swyddogion	4	5	19
Galwedigaethau Proffesiynol	3	2	10
Galwedigaethau Proffesiynol a Thechnegol Cysylltiol	12	10	28
Galwedigaethau Gweinyddol ac Ysgrifenyddol	2	3	6
Galwedigaethau Crefftau Medrus	20	22	27
Galwedigaethau Gofal, Hamdden a Gwasanaeth Eraill	3	3	<0.5
Galwedigaethau Gwerthu a Gwasanaeth Cwsmeriaid	11	13	3
Gweithredwyr Prosesau, Offer a Pheiriannau	12	13	3
Galwedigaethau Gweinyddu a Gwasanaethu Elfennol	27	22	2
Sylfaenau amhwysol	536	624	862

C3. *What job were you doing immediately before you started working in construction?*
 Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

Newid a dilyniant galwedigaethol o fewn adeiladu

Gofynnwyd i bob gweithiwr a oeddent wedi gweithio mewn gwahanol rolau neu alwedigaethau adeiladu wrth weithio yn y diwydiant adeiladu. At ei gilydd, mae 26% o'r holl weithwyr adeiladu wedi gweithio mewn mwy nag un fasnach neu alwedigaeth adeiladu wrth weithio yn y diwydiant adeiladu, gostyngiad sylweddol o'i gymharu â'r 35% a wnaeth hynny yn 2022, a'r 36% a wnaeth hynny yn 2018/19.

Yn naturiol, mae cyfran y gweithwyr sydd wedi cael mwy nag un rôl yn cynyddu gydag oedran, o 13% o'r rhai o dan 25 oed (22% yn 2022) i 34% o'r rhai 45 oed neu hyn (39% yn 2022).

Gan danlinellu'r duedd fwy i weithwyr adeiladu mewn rôl oruchwylio fod wedi gweithio mewn mwy nag un grefft neu alwedigaeth adeiladu (41% o'i gymharu â chyfartaledd o 26%), mae rheolwyr safle yn sylweddol fwy tebygol na'r cyfartaledd o fod wedi gwneud hynny (53%), fel sydd wedi bod yn wir yn flaenorol. Mae'r rhai sydd yn y rolau

canlynol ar hyn o bryd hefyd yn fwy tebygol na'r cyfartaledd (26%) o fod wedi gweithio mewn mwy nag un grefft neu alwedigaeth adeiladu:

- gweithredwyr peiriannau/peirianwaith (44%)
- plastrwyr (43%)
- töwr (36%)
- gosodwyr leinin sych (35%)

Mae'r rhai sydd yn y rolau canlynol ar hyn o bryd yn llai tebygol na'r cyfartaledd (26%) o fod wedi gweithio mewn mwy nag un fasnach neu alwedigaeth adeiladu:

- paentwyr/addurnwyr (8%)
- trydanwyr (10%)
- plymwyr (12%)
- gosodwyr brics (14%)
- llafurwyr/gweithredwyr cyffredinol (14%)
- saer coed/saer dodrefn (19%)

Gofynnwyd i weithwyr adeiladu sydd wedi gweithio mewn rolau/galwedigaethau eraill o fewn y diwydiant adeiladu, heblaw am y rôl y maent ynnddi ar hyn o bryd, nodi pa grefftau/galwedigaethau yr oeddent wedi gweithio ynnddynt o'r blaen, gyda phob gweithiwr yn gallu rhestru pob galwedigaeth flaenorol. Ymhlith y 26% o'r holl weithwyr adeiladu a oedd wedi gweithio mewn o leiaf un rôl/galwedigaeth arall, mae'n fwyaf tebygol eu bod wedi gweithio fel llafurwr/gweithredwyr cyffredinol o'r blaen (35%), tra bod 15% wedi gweithio fel saer coed/saer dodrefn a 9% fel gosodwr brics. Mae hyn yn unol i raddau helaeth â thonnau blaenorol.

Table 20: Galwedigaethau/crefftau blaenorol yn y sector adeiladu dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %
Llafurwr/gweithredwr cyffredinol	35	39	34	30
Saer coed/saer dodrefn	15	15	19	18
Gosodwr brics	9	12	12	13
Gweithredwr peiriannau/peirianwaith	6	10	10	10
Plastrwr	6	5	8	7
Banciwr	6	7	6	7
Rheolwr safle	5	4	5	5
Technegol	5	2	3	4
Gosodwyr leinin sych	4	5	8	7
Töwr	4	4	8	9
Paentiwr/addurnwr	4	4	7	8
Plymwr	4	3	5	5
Trydanwr	3	2	5	3
Gosodwr pibellau	3	2	4	5
Sylfaen amhwysol	925	1,082	1,328	1,576

C7. If you have worked in more than one construction trade or occupation, which was your 1st trade, 2nd trade and so on? (excluding current trade)

Sylfaen amhwysol: gweithwyr sydd wedi newid galwedigaethau o fewn adeiladu
Nodyn: galwedigaethau a grybwyllwyd gan >2% o'r ymatebwyr

Cynlluniau gyrfa yn y dyfodol

Gofynnwyd i weithwyr adeiladu pa mor debygol yw hi y byddant yn dal i fod eisiau gweithio yn y sector adeiladu ymheng pum mlynedd. Ar y cyfan, mae saith o bob deg (70%) yn teimlo y byddant yn bendant yn gwneud hynny, neu ei bod yn debygol iawn

y byddant yn dal i fod eisiau gwneud hynny, sy'n cyfateb â 2022 (71%), gan aros ychydig yn is na'r 74% a deimlai fod hyn yn wir yn 2018/19.

Serch hynny, mae'r gyfran sy'n teimlo ei bod yn annhebygol y byddant yn dal i fod eisiau gweithio yn y sector adeiladu wedi aros tua un o bob ugain (4%, o'i gymharu â 5% yn 2022).

Mae'r gweddill yn teimlo ei bod yn eithaf tebygol (13%), neu eu bod yn gobeithio ymddeol (4%), neu'n ansicr (7%).

Oedran yw'r ffactor pennaf yn hyn o beth. Yn fwyaf amlwg, mae'r gyfran sy'n gobeithio ymddeol ymhen pum mlynedd yn cynyddu i 37% o weithwyr adeiladu 60 oed a throsodd. Mae'r gyfran a deimlai y byddant yn bendant yn dal i fod eisiau gweithio yn y sector adeiladu ymhen pum mlynedd yn cyrraedd uchafbwynt ymhlith pobl 45-54 oed (58%).

Table 21: Tebygolrwydd o fod eisiau gweithio yn y sector adeiladu ymhen pum mlynedd yn ôl oedran

	Pawb %	16 i 19 oed %	20 i 24 oed %	25 i 44 oed %	45 i 54 oed %	55 i 59 oed %	60+ oed %
Bendant	47	46	39	48	58	48	26
Yn debygol iawn	23	23	27	25	23	18	16
Eithaf tebygol	13	18	19	14	9	10	7
Eithaf annhebygol	2	1	3	2	3	3	3
Annhebygol iawn	2	1	2	2	1	3	3
Bendant na fyddaf	2	3	2	1	1	3	4
Gobeithio ymddeol	4	1	1	1	1	12	37
Ddim yn gwybod	7	7	8	6	5	4	3
Sylfaenau amhwysol	3,611	185	393	1,904	559	292	240

C38A. *How likely would you say it is that in 5 years' time you will still want to be working in construction?*

Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae'r ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Gofynnwyd i'r 4% o weithwyr adeiladu a deimlai ei bod yn annhebygol y byddent yn dal i fod eisiau gweithio yn y sector adeiladu ymhen pum mlynedd am y rhesymau pam yr oedd hyn yn wir.

Mae gweithwyr adeiladu yn parhau i fod fwyaf tebygol o grybwyll y ffaith y gallai gwaith y tu allan i'r sector adeiladu fod yn llai corfforol, ac i raddau mwy nag yr oedd yn wir

yn 2022 (39% o'i gymharu â 29%), ac yna gweithio'n agosach at adref (23%) ac oriau/amodau mwy addas (22%), yn unol â 2022.

Table 22: Rhesymau dros beidio â bod eisiau gweithio yn y sector adeiladu ymhen pum mlynedd – ymatebion lluosog wedi'u hannog

	2025 %	2022 %	2018/19 %
Llai o waith corfforol y tu allan i'r gwaith adeiladu	39	29	32
Bydd gweithio y tu allan i'r gwaith adeiladu yn golygu y gallwch weithio'n agosach at adref	23	22	3
Oriau/amodau mwy addas y tu allan i'r gwaith adeiladu	22	23	16
Byddwch yn cael eich talu'n well y tu allan i'r gwaith adeiladu	14	16	19
Defnyddiwch eich sgiliau/galluoedd yn well y tu allan i'r gwaith adeiladu	14	13	16
Mwy o waith diddorol y tu allan i'r gwaith adeiladu, diflas	12	16	27
Haws cael gwaith/mwy o ddiogelwch y tu allan i'r gwaith adeiladu	8	6	7
Mwy o gyfrifoldeb mewn swyddi y tu allan i'r gwaith adeiladu	2	6	4
Dim rheswm penodol/ddim yn gwybod	2	9	8
Arall	4	19	20
Sylfaen amhwysol	226	199	xxx

C38B. Are any of these reasons why you think it is unlikely that you'll still want to be working in construction in 5 years' time?

Sylfaen amhwysol: y rhai sy'n annhebygol o fod mewn adeiladu ymhen pum mlynedd

Wrth feddwl ymhellach am eu cynlluniau ar gyfer y dyfodol ym maes adeiladu, byddai 77% o'r holl weithwyr adeiladu yn hoffi parhau yn yr un grefft neu alwedigaeth, ychydig yn is nag yn 2022 (80%), tra byddai 6% yn hoffi newid eu crefft/galwedigaeth adeiladu (o'i gymharu â 7% yn 2022) a byddai 4% yn hoffi gadael y diwydiant (o'i gymharu â 5% yn 2022).

Byddai un o bob ugain (5%) yn hoffi cymryd swydd reoli/goruchwylio, gan godi i 9% o'r rhai 16 i 24 oed, ac mae 8% yn ansicr.

Mae gweithwyr adeiladu sy'n gweithio i asiantaeth ar hyn o bryd yn parhau i fod yn fwy tebygol o fod eisiau newid eu crefft neu alwedigaeth (17% o'i gymharu â 6% o'r rhai sy'n cael eu cyflogi'n uniongyrchol a 4% o'r rhai sy'n hunangyflogedig).

Llafurwyr/gweithredwyr cyffredinol yw'r unig grefft/galwedigaeth sy'n fwy tebygol na'r cyfartaledd o fod eisiau newid crefft/galwedigaeth (14%) ac o fod eisiau gadael y diwydiant adeiladu (7%).

Mewn fersiynau blaenorol o'r arolwg, ymhlith y rhai a hoffai newid crefft neu alwedigaeth, dywedodd y gyfran uchaf y byddent yn hoffi bod yn rheolwr safle (25% yn 2022). Fodd bynnag, yn 2025, mae hyn wedi gostwng i 7%, a'r grefft/galwedigaeth a grybwyllir amlaf yw gosodwr brics (17%), ac yna saer coed/saer dodrefn (15%), gyda chrefftau/galwedigaethau eraill yn cael eu crybwyll gan lai nag un o bob deg.

Fel yr oedd yn 2022, mae dau o bob tri (68%) o weithwyr adeiladu a hoffai newid crefft neu alwedigaeth yn credu y bydd angen hyfforddiant neu gymwysterau pellach arnynt i wneud y math arall hwn o waith, cyfran is nag yr oedd yn wir yn 2018/19 (87%) ac yn 2015 (77%).

Y rheswm a ddyfynnir amlaf dros fod eisiau newid crefft neu alwedigaeth yw'r disgwyliad y byddent yn cael eu talu'n well (60%), ac yna'r awydd i ddefnyddio eu sgiliau/galluoedd yn well (42%). Mae chwarter (25%) eisiau mwy o gyfrifoldeb ac mae un o bob pump (21%) yn credu y bydd yn llai corfforol. Mae'r canlyniadau'n debyg i 2022 i raddau helaeth, er bod cyfran fwy yn sôn am alw mwy (28% o'i gymharu â 18%) a chyfran is yn sôn am waith mwy diddorol (16% o'i gymharu â 28%).

Table 23: Rhesymau dros eisiau newid crefft/galwedigaeth dros amser

	2025 %	2022 %
Bydd yn cael eich talu'n well	60	65
Defnyddiwch eich sgiliau/galluoedd yn well	42	43
Mewn galw yn y dyfodol / cyfleoedd yn y dyfodol	28	18
Mwy o gyfrifoldeb	25	23
Llai corfforol	21	21
Gwaith mwy diddorol/wedi diflasu o'r hyn rydych chi'n ei wneud/eisiau newid	16	28
Haws cael y math yna o waith/mwy o ddiogelwch	13	11
Oriau/amodau mwy addas	9	10
Bydd yn golygu y gallwch weithio'n agosach at adref	4	5
Dim rheswm penodol/ddim yn gwybod	6	3
Sylfaen amhwysol	354	373

C36A. What are your main reasons for wanting to change?

Sylfaen amhwysol: lle byddai gweithwyr yn hoffi newid crefft/galwedigaeth

Cymwysterau a sgiliau

Trosolwg

Mae'r adran hon o'r adroddiad yn archwilio lefelau cymwysterau gweithwyr adeiladu ac achrediadau eraill, gan archwilio gwahaniaethau yn ôl newidynnau allweddol fel rhanbarth/gwlad, galwedigaeth a hyd eu profiad. Mae'r materion a gwmpesir yn yr adran hon yn cynnwys:

- yr ystod o gardiau sgiliau a thystysgrifau sydd gan weithwyr
- cymwysterau sy'n gysylltiedig ag adeiladu: a gafwyd cyn dechrau gweithio yn y sector adeiladu; ers dechrau gweithio yn y sector; ac y maent yn gweithio tuag at eu hennill
- angen hunan-ganfyddedig gweithwyr am hyfforddiant ychwanegol mewn sgiliau sylfaenol

Cardiau a thystysgrifau sgiliau adeiladu

Mae'r mwyafrif helaeth (93%) o weithwyr adeiladu yn nodi bod ganddynt gerdyn neu dystysgrif sgiliau (e.e. CSCS neu CSR), sy'n cyfateb â 2022 (hefyd 93%), ond mae'n gyfran is na'r 97% a wnaeth hynny yn 2018/19 ac arolygon cynharach. Mae'r gyfran a nododd nad oedd ganddynt gardiau yn parhau ar 6%.

Fel y dangosir yn y tabl isod, mae bron pob gweithiwr yn y De-ddwyrain (97%), y Gorllewin Canolbarth (96%) a'r Gogledd-orllewin (95%) yn nodi bod ganddynt gerdyn, tra bod y gyfran hon yn gostwng i 89% yn y Gogledd-ddwyrain, y De-orllewin ac yn yr Alban.

Table 24: Cyfran y gweithwyr sydd â cherdyn/tystysgrif sgiliau, yn ôl rhanbarth/gwlad dros amser

Canrannau rhes	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %	2012 %
Cyfanswm (3,611)	93	93	97	96	97
Dwyrain Canolbarth Lloegr (300)	92	90	93	93	99
Dwyrain Lloegr (300)	91	91	97	96	98
Llundain (302)	93	92	98	98	96
Gogledd-ddwyrain (301)	89	97	94	96	99
Gogledd-orllewin (300)	95	91	98	97	99
De-ddwyrain (300)	97	93	98	98	96
De-orllewin (302)	89	97	97	96	97
Gorllewin Canolbarth Lloegr (300)	96	91	99	98	100
Swydd Efrog a'r Humber (304)	93	94	98	97	97
Gogledd Iwerddon (300)	94	97	97	90	100
Yr Alban (300)	89	91	99	88	98
Cymru (302)	93	95	92	92	92

C12. Which type of construction skill certificate or card, if any, do you currently hold?

Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm ar gyfer 2025 yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Fel mewn arolygon blaenorol, mae nifer y gweithwyr sy'n dal cardiau neu dystysgrifau sgiliau yn parhau i fod yn is ymhlith y gweithwyr ieuengaf (16 i 19 oed) a'r rhai sy'n newydd iawn i'r diwydiant adeiladu (ar ôl gweithio yn y diwydiant am lai na blwyddyn) sef 81% yn y ddau achos.

Mae'r rhai sy'n cael eu cyflogi'n uniongyrchol (91%) yn llai tebygol na'r rhai sy'n hunangyflogedig neu'r rhai sy'n gweithio i asiantaeth o gael cerdyn/tystysgrif sgiliau (y ddau yn 96%).

Table 25: Cyfran y gweithwyr sydd â cherdyn/tystysgrif sgiliau dros amser

	Canrannau rhes	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %
Cyfanswm	DU (3,611)	93	93	97	96
Oedran	16 i 19 mlynedd (185)	81	83	85	86
	20 i 24 mlynedd (393)	95	89	97	95
	25 i 44 mlynedd (1,904)	94	93	98	99
	45+ mlynedd (1,091)	92	94	98	97
Amser yn y diwydiant	Llai na blwyddyn (239)	81	81	89	89
	1 i 2 flynedd (232)	91	79	97	86
	2 i 5 mlynedd (565)	94	92	96	96
	5+ mlynedd (2,566)	94	95	98	98
Math o gyflogaeth	Wedi'i gyflogi'n uniongyrchol (2,221)	91	90	96	97
	Hunangyflogedig (1,159)	96	96	98	99
	Asiantaeth (210)	96	90	97	92
Lleoliad cyn gweithio yn sector adeiladu yn y DU	Dinesydd y DU/Gweriniaeth Iwerddon (3,485)	93	93	97	97
	Gweithiwr mudol (126)	91	91	98	98

C12. Which type of construction skill certificate or card, if any, do you currently hold?

Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm ar gyfer 2025 yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

O ran y math o gerdyn sgiliau neu dystysgrif sydd gan weithwyr, y CSCS (Cynllun Ardystio Sgiliau Adeiladu (GB)) yw'r un mwyaf cyffredin o hyd (84%), gan ddychwelyd i'r lefelau a welwyd yn 2018/19 (85%) yn dilyn gostyngiad yn 2022 (80%).

Mae'r gyfran sy'n dal y CISRS (Cynllun Cofnodi Sgaffaldwyr y Diwydiant Adeiladu) yn gyson ag arolygon blaenorol (3%), tra bod gostyngiad wedi bod yn y gyfran sy'n dal y CPCS (Cynllun Cymhwysedd Gwaith Adeiladu), o 14% yn 2022 i 7% yn 2025.

Ar y cyfan, mae 3% yn dal y cerdyn/tystysgrif CSR (Cofrestr Sgiliau Adeiladu (NI)), sy'n cyfateb i 92% o weithwyr yng Ngogledd Iwerddon, sydd ychydig yn is na'r 96% a'i daliodd yn 2022, ond mae'n parhau'n uwch nag arolygon cynharach, ac yn uwch na'r gyfran sy'n dal y CSCS (GB) (84%).

Table 26: Math o gerdyn/tystysgrif sgiliau a ddelir dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %
Unrhyw gerdyn/tystysgrif	93	93	97	96
CSCS (Cynllun Ardystio Sgiliau Adeiladu) (GB)	84	80	85	86
CSR (Cofrestr Sgiliau Adeiladu) (NI)	3	5	3	3
CISRS (Cynllun Cofnodi Sgaffaldwyr y Diwydiant Adeiladu)	2	3	3	4
CPCS (Cynllun Cymhwysedd Peiriannau Adeiladu)	7	14	11	13
Arall	4	6	4	4
Sylfaenau amhwysol	3,611	3,005	4,048	4,771

C12. Which type of construction skill certificate or card, if any, do you currently hold?

Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

Yn ôl swydd bresennol, er bod sgaffaldwyr yn llai tebygol na'r cyfartaledd o ddal CSCS (59%), maent yn fwy tebygol o ddal CISRS (45%) ac mae gan 98% o'r grŵp hwn o leiaf un cerdyn neu dystysgrif.

Yn yr un modd, er bod trydanwyr hefyd yn llai tebygol na'r cyfartaledd o ddal CSCS (60%), maent yn fwy tebygol o ddal math arall o gerdyn neu dystysgrif (34%), sydd yn benodol i'w crefft.

Galwedigaethau lle mae gweithwyr yn llai tebygol o ddal unrhyw gardiau/tystysgrifau sgiliau yw:

- technegol: nid oes gan 16% gardiau
- towyr: nid oes gan 12% gardiau
- paentwyr/addurnwyr: nid oes gan 11% gardiau
- plastrwyr: nid oes gan 11% gardiau

Gofynnwyd i weithwyr sydd â cherdyn CSCS neu CSR pa liw yw eu cardiau, a chrynhoir hyn yn nhablau 26 a 27.

Ar y cyfan, mae gan 3% o ddeiliaid cardiau CSCS gardiau Coch, i lawr ar yr 8% a oedd â hynny yn 2022. Mae gan bedwar o bob deg (40%) gardiau Gwyrdd, cynnydd ar y 30% a oedd â hynny yn 2022, gan adlewyrchu'r gyfran uwch o lafurwyr/gweithredwyr cyffredinol yn y sampl ddiweddaraf.

Mae gan dri o bob deg (30%) gardiau Glas, i lawr ar 2022 (34%), ac mae gan un o bob deg (10%) gardiau Aur, eto i lawr ar 2022 (15%). Mae gan un o bob deg (9%) gerdyn Du, i fyny o 6% yn 2022.

Mae mathau eraill o gardiau yn cael eu dal gan ychydig iawn o weithwyr.

Yn ôl rhanbarth/gwlad mae'r gwahaniaethau allweddol canlynol yn bodoli:

- Mae cardiau Gwyrdd yn fwy cyffredin na'r cyfartaledd yn y Gogledd-ddwyrain (53%), a Llundain (49%), ac yn llai cyffredin na'r cyfartaledd yn yr Alban (30%), Swydd Efrog a'r Humber (31%) a'r Gogledd-orllewin (33%)
- Mae cardiau Glas yn fwy cyffredin na'r cyfartaledd yn y Gogledd-orllewin (36%) ac yn llai cyffredin na'r cyfartaledd yn Llundain (23%) a'r Gogledd-ddwyrain (25%)
- Mae cardiau Aur yn fwy cyffredin na'r cyfartaledd yn Swydd Efrog a'r Humber (15%), yr Alban (15%), Cymru (14%) a'r Gogledd-ddwyrain (13%)

Table 27: Lliw cerdyn CSCS a ddelir dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %
Coch – Dan hyfforddiant	2	5	4	5
Coch – Cerdyn gweithiwr profiadol	1	3	3	2
Gwyrdd - Cerdyn llafurwr	40	30	33	35
Glas – Medrus	30	34	29	27
Aur – Gweithiwr crefft/medrus uwch	6	8	11	18
Aur – Cerdyn goruchwyliwr	4	7	6	
Du – Cerdyn rheolwr	9	6	6	5
Cerdyn Personau Cymwys yn Academaidd	2	2	3	
Cerdyn Personau Cymwys yn Broffesiynol	1	1	1	
Cerdyn Dros Dro	<0.5	<0.5	<0.5	
Cerdyn Ymwelydd Safle Adeiladu	<0.5	<0.5	<0.5	
Cerdyn Prentis	1	1	1	
Arall	2	1	2	2
Ansicr	1	2	2	4
Sylfaenau amhwysol	2,861	2,318	3,398	3,975

C13. *What colour is your CSCS card?*

Sylfaen amhwysol: lle mae cerdyn CSCS yn cael ei ddal

Mae lliwiau cardiau CSCS hefyd yn amrywio'n sylweddol yn ôl galwedigaeth/crefft gyfredol, fel y mae tabl 28 yn ei grynhoi. Mae rhai gwahaniaethau arwyddocaol yn cynnwys y rhai bod llafurwyr/gweithredwyr cyffredinol yn fwyaf tebygol o ddal cardiau Gwyrdd (79%), tra bod gweithredwyr peiriannau/peirianwaith yn fwyaf tebygol o ddal cardiau Glas (70%), fel y mae gosodwyr leinin sych (56%), gosodwyr brics (50%), seiri coed/seiri dodrefn (49%), plymwyr (46%) a sgaffaldwyr (42%).

Mae trydanwyr yn fwy tebygol na'r cyfartaledd o ddal cerdyn Aur (44%), ac mae rheolwyr safle yn fwy tebygol o ddal cardiau Aur (19%) a Du (44%). Mae'r rhai mewn galwedigaethau technegol yn fwy tebygol na'r cyfartaledd o ddal cardiau Du (23%).

Table 28: Lliw cerdyn CSCS a gedwir yn ôl galwedigaeth bresennol

Canrannau rhes	Coch %	Gwyrdd %	Glas %	Aur %	Du %
Pawb (3,611)	3	40	30	10	9
Gosodwr brics (209)	4	22	50	18	1
Saer coed/saer dodrefn (191)	3	20	49	18	5
Gosodwr leinin sych (94)	2	34	56	3	1
Trydanwr (108)	3	23	16	44	3
Llafurwr/gweithredwr cyffredinol (902)	1	79	15	2	1
Paentiwr/addurnwr (64)	3	39	52	4	0
Gweithredwr peiriannau/peirianwaith (181)	3	18	70	3	2
Plymwr (87)	1	23	46	21	2
Töwr (63)	0	43	42	8	1
Sgaffaldiwr (64)	3	36	42	8	6
Rheolwr safle (370)	5	5	9	19	44
Technegol (178)	8	9	15	13	23
Arall (79)	3	42	30	5	9

C13. What colour is your CSCS card?

Sylfaenau amhwysol mewn cromfachau: lle mae cerdyn CSCS yn cael ei dal

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Crynoir y mathau o gardiau CSR a ddelir gan 3% o'r holl weithwyr adeiladu yn y tabl canlynol. Mae gwahaniaethau sylweddol yn 2025 o'i gymharu ag arolygon blaenorol, a soniodd cyfran uchel o weithwyr fod ganddynt gardiau 'Gwyn' nad oeddent wedi'u cynnwys yn y rhestr o gardiau CSR posibl.

Table 29: Lliw cerdyn CSR a ddelir dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %
Coch – Dan Brentisiaeth/Dan Hyfforddiant	2	3	5	7
Coch – Gweithredwr Peiriannau Hyfforddedig	<0.5	1	1	2
Coch – Goruchwyliwr/Rheolwr Rhai Dan Hyfforddiant ar gyfer is-raddedigion/graddedigion diweddar	1	3	2	1
Gwyrdd – Gweithredwr Adeiladu (ar gyfer gweithwyr safle cyffredinol)	10	31	29	29
Glas – Gweithredwr/Crefftwr	12	25	20	11
Glas – Gweithredwr Peiriannau	3	10	5	7
Glas – Sgaffaldiwr Sylfaenol	1	<0.5	<0.5	4
Aur – Cerdyn Crefftwr/Goruchwyliwr	14	20	26	29
Aur – Sgaffaldiwr Uwch	1	2	1	1
Platinwm – Cerdyn Rheolwr	6	1	2	2
Du – Cerdyn Uwch Reolwyr	2	1	3	1
Arall	41	0	4	5
Ansicr	8	3	3	2
Sylfaen amhwysol	287	284	176	220

C13. What colour is your CSR card?

Sylfaenau amhwysol: lle mae cerdyn CSR yn cael ei dal

Cymwysterau adeiladu a ddelir

Gofynnwyd i'r ymatebwyr am y cymwysterau oedd ganddynt a oedd yn uniongyrchol gysylltiedig ag adeiladu ar ôl gadael addysg amser llawn a dechrau eu swydd gyntaf go iawn ym maes adeiladu.

Ar y cyfan, mae tri chwarter (75%) yn nodi nad oedd ganddynt unrhyw gymwysterau ffurfiol yn ymwneud ag adeiladu pan ddechreuon nhw weithio yn y diwydiant adeiladu gyntaf, sy'n dychwelyd y mesur hwn i lefelau a welwyd yn 2018/19 (72%) a 2015 (75%), yn dilyn yr hyn y gellid ei ystyried yn anomaledd yn 2022, pan ddywed 47% nad oedd ganddynt unrhyw gymwysterau ffurfiol yn gysylltiedig ag adeiladu pan ddechreuon nhw weithio yn y diwydiant adeiladu gyntaf.

Mae gweithwyr yn y De-ddwyrain yn sylweddol fwy tebygol na'r cyfartaledd o nodi bod ganddynt gymwysterau ffurfiol yn gysylltiedig ag adeiladu pan ddechreuon nhw weithio yn y diwydiant adeiladu gyntaf (46% o'i gymharu â chyfartaledd o 21%), tra bod y rhai yn y rhanbarthau/gwledydd canlynol yn fwy tebygol na'r cyfartaledd (75%) o nodi nad oedd ganddynt unrhyw gymwysterau ffurfiol cyn ymuno â'r diwydiant:

- Gogledd Iwerddon (96%)
- Dwyrain Canolbarth Lloegr (92%)
- Gogledd-ddwyrain (92%)
- Dwyrain Lloegr (90%)
- Gorllewin Canolbarth Lloegr (80%)

Mae'r gyfran sy'n dweud bod ganddynt gymwysterau ffurfiol yn ymwneud ag adeiladu pan ddechreuon nhw weithio yn y diwydiant adeiladu yn parhau i fod yn uwch ymhlith gweithwyr iau (27% o'r rhai o dan 25 oed, o'i gymharu â 20% o'r rhai 25+ oed).

Mae gweithwyr adeiladu o ethnigrwydd lleiafrifol yn fwy tebygol na gweithwyr gwyn o nodi bod ganddynt gymwysterau ffurfiol pan ddechreuon nhw weithio gyntaf (31% o'i gymharu â 19%), fel y mae gweithwyr asiantaeth (37%) a gweithwyr hunangyflogedig (24%, o'i gymharu â 17% o'r rhai sy'n cael eu cyflogi'n uniongyrchol).

Yn ôl crefft/galwedigaeth gyfredol, mae cyfran y gweithwyr a ddechreuodd eu gyrfaedd adeiladu heb unrhyw gymwysterau ffurfiol ar ei huchaf ymhlith towyr (87%), plastrwyr (86%), gweithredwyr peiriannau/peirianwaith (85%), sgaffaldwyr (84%), llafurwyr/gweithredwyr cyffredinol (83%) a'r rhai mewn crefftau eraill (88%).

I'r gwrthwyneb, mae'r rhai mewn crefftau technegol (34%), rheolwyr safle (32%), trydanwyr (31%) a seiri coed/seiri dodrefn (29%) yn fwy tebygol na'r cyfartaledd o nodi bod ganddynt gymwysterau ffurfiol pan ddechreuon nhw yn y diwydiant gyntaf.

Ar ôl cael eu holi am y cymwysterau cysylltiedig ag adeiladu oedd ganddynt pan ddechreuon nhw eu gyrfa gyntaf, gofynnwyd i bob gweithiwr pa gymwysterau ffurfiol eraill sy'n berthnasol i adeiladu y maent wedi'u hennill ers dechrau yn y diwydiant. Drwy gyfuno'r ymatebion i'r ddau gwestiwn hyn, gellir deillio'r lefel uchaf o gymhwyster adeiladu a ddelir adeg y cyfweliad (gan gynnwys y math o gymhwyster, pwnc y cymhwyster, a'i lefel).

Am y tro cyntaf yn arolwg 2025, gofynnwyd i ymatebwyr ddefnyddio rhestrau gwymbo i'w helpu i nodi'r math, y pwnc a'r lefel berthnasol o gymhwyster. Cyn hyn, casglwyd y cwestiynau hyn heb eu hannog, a'u codio o ymateb agored. Er bod y dull hwn yn cynyddu lefel y cywirdeb yn y data a gasglwyd, nid yw'n ddoeth cymharu â fersiynau blaenorol o'r arolwg, lle'r oedd data yn seiliedig ar ymateb agored.

Ar y cyfan, roedd gan 52% o'r holl weithwyr adeiladu ryw fath o gymhwyster sy'n gysylltiedig ag adeiladu ar adeg y cyfweliad, ac mae hyn yn cynyddu o 38% o'r rhai 16 i 19 oed i 61% o'r rhai 45 oed neu hŷn. Mae gweithwyr hunangyflogedig yn fwy tebygol na'r cyfartaledd o feddu ar gymhwyster sy'n gysylltiedig ag adeiladu (60%).

Table 30: Cyfran y gweithwyr sydd â chymwysterau penodol i adeiladu

	Canrannau rhes	2025 %
Cyfanswm	DU (3,611)	52
Oedran	16 i 19 oed (185)	38
	20 i 24 oed (393)	52
	25 i 44 oed (1,904)	50
	45+ oed (1,091)	61
Ethnigrwydd	Gwyn Prydeinig (2,615)	55
	Gwyn Arall (587)	47
	Ethnigrwydd lleiafrifol (348)	47
Amser yn y diwydiant adeiladu	Llai na blwyddyn (239)	40
	1 i 2 flynedd (232)	35
	2 i 5 mlynedd (565)	36
	5+ mlynedd (2,566)	59
Math o gyflogaeth	Wedi'i gyflogi'n uniongyrchol (2,221)	51
	Hunangyflogedig (1,159)	56
	Asiantaeth (210)	49
Lleoliad cyn gweithio yn y sector adeiladu yn y DU	Dinesydd y DU/Gweriniaeth Iwerddon (3,485)	53
	Gweithiwr mudol (126)	43

C15. What construction-related qualifications did you hold when you got your first proper job in construction? / C16. What, if any, FORMAL qualifications that are relevant to construction have you gained since starting work in the industry?

Sylfaenau amhwysol mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Mae cyfran y gweithwyr sydd â chymwysterau yn uwch na'r cyfartaledd yn y rhanbarthau canlynol:

- De-ddwyrain (70%)
- Swydd Efrog a'r Humber (60%)

Mae cyfran y gweithwyr sydd â chymwysterau yn is na'r cyfartaledd yn y rhanbarthau canlynol:

- Gogledd-ddwyrain (32%)
- Dwyrain Canolbarth Lloegr(36%)
- Dwyrain Lloegr (43%)
- Llundain (43%)

Mae cyfran y gweithwyr sydd â chymwysterau yn uwch na'r cyfartaledd ymhlith y rhai sydd ar hyn o bryd yn y crefftai/galwedigaethau canlynol:

- Rheolwyr safle 81%)
- Crefftai technegol (73%)
- Plymwyr (72%)
- Trydanwyr (70%)
- Gosodwyr brics (63%)
- Saer coed/saer dodrefn (61%)
- Gweithredwyr peiriannau/peirianwaith (58%)

Mae cyfran y gweithwyr sydd â chymwysterau yn is na'r cyfartaledd ymhlith y rhai sydd ar hyn o bryd yn y crefftai/galwedigaethau canlynol:

- Llafurwyr/gweithredwyr cyffredinol (27%)
- Paentwyr/addurnwyr (37%)
- Crefftai eraill (40%)

Math o gymwysterau adeiladu a ddelir

Yn seiliedig ar y cymwysterau oedd gan weithwyr pan ddechreuon nhw weithio yn y diwydiant adeiladu gyntaf, ac unrhyw rai maen nhw wedi'u hennill ers hynny, y cymwysterau sydd fwyaf tebygol o fod gan weithwyr adeiladu yw cymwysterau NVQ/SVQ (38%).

Er na ellir gwneud cymariaethau uniongyrchol ag arolygon blaenorol, mae hyn yn adlewyrchu'r math mwyaf cyffredin o gymhwyster a ddelir.

Mae tua un o bob deg (8%) yn meddu ar *City and Guilds*, ac mae gan un o bob ugain brentisiaeth neu radd (5% y ddau).

Table 31: Prif fath o gymhwyster a ddelir

	2025 %
NVQ/SVQ	38
<i>City and Guilds</i>	8
Prentisiaeth	5
Gradd	5
HNC/HND/BTEC Uwch	3
Dyfarniad Adeiladu	1
Arall	6
Sylfaenau amhwysol	3,611

C15. *What construction-related qualifications did you hold when you got your first proper job in construction?* / C16. *What, if any, FORMAL qualifications that are relevant to construction have you gained since starting work in the industry?*

Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

O ran y lefel uchaf o gymhwyster a ddelir, mae gan 6% gymhwyster Lefel 1, 20% Lefel 2, 10% Lefel 3 a 16% Lefel 4 neu uwch.

Hyfforddiant ffurfiol ychwanegol

Hunanasesiad o'r angen am sgiliau sylfaenol

O ystyried yr angen i weithwyr adeiladu ddarllen cyfarwyddiadau a chofnodi gwybodaeth, mae'n bwysig sicrhau bod gan y gweithlu'r sgiliau sydd eu hangen i gyflawni'r tasgau hyn. Felly, gofynnodd yr arolwg i bob gweithiwr a ydynt yn gweld yr angen am hyfforddiant mewn unrhyw un o restr o sgiliau sylfaenol penodol i'w helpu gyda'u gwaith.

Ar y cyfan, mae un o bob pump (20%) o weithwyr yn credu y byddent yn elwa o ryw fath o hyfforddiant mewn sgiliau sylfaenol, yn unol â 2022 (19%). Mae'r anghenion sgiliau penodol hefyd yn unol iawn â 2022, a welodd gynnydd dros 2018/19, gydag un o bob deg (10%) yn credu y byddent yn elwa o hyfforddiant mewn darllen, a chyfran debyg mewn siarad Saesneg (9%), ysgrifennu (8%) a mathemateg (8%).

Dim ond 2% sy'n sôn am yr angen am hyfforddiant mewn sgiliau digidol.

Table 32: Hunanasesiad o'r angen am hyfforddiant mewn sgiliau sylfaenol dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %	2012 %
UNRHYW	20	19	11	14	20
Darllen	10	9	5	6	9
Siarad Saesneg	9	9	6	7	8
Ysgrifennu	8	7	5	6	9
Mathemateg	8	6	5	6	10
Sgiliau digidol	2	4	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol
Sylfaenau amhwysol	3,611	3,005	4,048	4,771	4,933

C37. Construction jobs need workers to read instructions and record information more than they used to. Would any training in any of the following help you with your work?

Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

Y rhai o dan 25 oed sydd fwyaf tebygol o nodi bod angen hyfforddiant mewn sgiliau sylfaenol – 32% o'r rhai 16 i 19 oed a 28% o'r rhai 20 i 24 oed. Y ddau grŵp oedran hyn sydd fwyaf tebygol o sôn am angen hyfforddiant mewn mathemateg (18% a 14% yn y drefn honno), ond mae o leiaf un o bob deg o'r ddau grŵp yn nodi bod angen hyfforddiant ym mhob un o'r sgiliau eraill, ac eithrio sgiliau digidol.

Table 33: Hunanasesiad o'r angen am hyfforddiant mewn sgiliau sylfaenol yn ôl oedran

	Cyfanswm %	16 oed %	19 i 20 oed %	24 i 25 oed %	44 i 45+ oed %
UNRHYW	20	32	28	20	16
Darllen	10	16	13	10	7
Siarad Saesneg	9	11	13	11	5
Ysgrifennu	8	14	10	9	6
Mathemateg	8	18	14	7	6
Sgiliau digidol	2	4	3	2	1
Sylfaenau amhwysol	3,611	185	393	1,904	1,091

37. Construction jobs need workers to read instructions and record information more than they used to. Would any training in any of the following help you with your work?

Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae'r ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Mae llawer o ranbarthau yn unol â'r cyfartaledd yn hyn o beth, fel y dangosir yn nhabl 34, ond mae rhai gwahaniaethau rhanbarthol:

- mae gweithwyr yn y De-ddwyrain ddwywaith yn fwy tebygol na'r cyfartaledd (40%) o gredu bod angen rhywfaint o hyfforddiant arnynt mewn sgiliau sylfaenol, yn enwedig mewn perthynas â Darllen (20%), Ysgrifennu (19%) a Siarad Saesneg (19%)
- mae tri o bob deg (31%) o weithwyr yng Ngogledd Iwerddon yn credu bod angen rhywfaint o hyfforddiant arnynt mewn sgiliau sylfaenol, yn fwyaf nodedig Mathemateg (19%), Sgiliau Digidol (19%) ac Ysgrifennu (15%)
- mae chwarter (27%) o weithwyr yn y De-orllewin yn credu bod angen rhywfaint o hyfforddiant arnynt mewn sgiliau sylfaenol, gyda chyfran uwch na'r cyfartaledd yn sôn am Ddarllen (14%) a Mathemateg (16%)
- er nad ydynt yn fwy tebygol na'r cyfartaledd yn gyffredinol, mae gweithwyr yn Llundain yn fwy tebygol na'r cyfartaledd o sôn am yr angen am hyfforddiant mewn Siarad Saesneg (16%), Darllen (14%) ac Ysgrifennu (13%)

Table 34: Hunanasesiad o'r angen am hyfforddiant mewn sgiliau sylfaenol yn ôl rhanbarth

Canrannau rhes	UNRHYW %	Darllen %	Ysgrifennu %	Siarad Saesneg %	Mathemateg %	Sgiliau Digidol %
Cyfanswm (3,611)	20	10	8	9	8	2
Dwyrain Canolbarth Lloegr (300)	10	6	5	7	2	0
Dwyrain Lloegr (300)	4	1	1	3	<0.5	0
Llundain (302)	22	14	13	16	9	1
Gogledd-ddwyrain (301)	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5
Gogledd-orllewin (300)	12	7	4	4	4	1
De-ddwyrain (300)	40	20	19	19	12	3
De-orllewin (302)	27	14	11	10	16	2
Gorllewin Canolbarth Lloegr (300)	16	6	5	7	3	1
Swydd Efrog a'r Humber (304)	24	11	8	11	9	<0.5
Gogledd Iwerddon (300)	31	11	15	12	19	19
Yr Alban (300)	20	8	6	7	9	0
Cymru (302)	22	9	9	8	9	2

C37. *Construction jobs need workers to read instructions and record information more than they used to. Would any training in any of the following help you with your work?*

Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Fel oedd yn wir yn 2022, mae rhai is-grwpiau o weithwyr adeiladu yn fwy tebygol o gredu y byddent yn elwa o rywfaifaint o hyfforddiant mewn sgiliau sylfaenol:

- gweithwyr o grŵp ethnig lleiafrifol (33%) a gweithwyr Gwyn eraill (35%), o'i gymharu â 15% o weithwyr Gwyn Prydeinig

- gweithwyr mudol (47%), ar draws pob sgil, ond yn benodol gyda Siarad Saesneg (38%)

Astudiaeth bresennol ar gyfer cymwysterau adeiladu ychwanegol

Ar y cyfan, mae tua un o bob deg (9%) o weithwyr adeiladu ar hyn o bryd yn gweithio tuag at gymwysterau ffurfiol sy'n berthnasol i'r diwydiant adeiladu, sef y lefel isaf a gofnodwyd ers 2012 (13% yn 2022, 15% yn 2018/19, 12% yn 2015 ac 11% yn 2012).

Fel mewn arolygon blaenorol, mae'r tebygolrwydd bod gweithwyr yn gweithio tuag at gymwysterau ar hyn o bryd yn sylweddol uwch na'r cyfartaledd ymhlith y gweithwyr ieuengaf (43% o bobl 16 i 19 oed a 18% o bobl 20 i 24 oed). Fodd bynnag, ymhlith y rhai rhwng 20 a 44 oed y gwelwyd y gostyngiadau mwyaf: mae 18% o bobl rhwng 20 a 24 oed yn gweithio tuag at gymwysterau ar hyn o bryd o'i gymharu â 24% yn 2022, ac mae 7% o bobl rhwng 25 a 44 oed yn gwneud hynny, o'i gymharu ag 11% yn 2022.

Mae'r patrwm hwn (yn annisgwyl) yn cael ei efelychu gan hyd yr amser yn y diwydiant. Mae'r rhai sydd wedi bod yn y diwydiant am hyd at 5 mlynedd yn fwy tebygol na'r rhai sydd wedi bod yn y diwydiant am hirach o fod yn gweithio tuag at gymhwyster (29% o'r rhai yn y diwydiant am hyd at flwyddyn, 19% o'r rhai ynddo am 1 i 2 flynedd a 12% o'r rhai ynddo am 2 i 5 mlynedd, o'i gymharu â 6% o'r rhai yn y diwydiant am hirach). Gwelwyd y gostyngiadau mwyaf ymhlith y rhai sydd wedi bod yn y diwydiant am 1 i 2 flynedd (o 27% yn 2022 i 19% yn 2025) a'r rhai sydd wedi bod ynddo am 2 i 5 mlynedd (o 20% i 12%). Yn wahanol i flynyddoedd blaenorol, nid oes unrhyw wahaniaethau sylweddol yn ôl y math o gontract.

Table 35: Cyfran sy'n gweithio tuag at gymwysterau adeiladu ychwanegol dros amser

Canrannau rhes		2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %
Cyfanswm	DU (3,611)	9	13	15	12
Oedran	16 i 19 oed (185)	43	43	55	57
	20 i 24 oed (393)	18	24	24	23
	25 i 44 oed (1,904)	7	11	14	10
	45+ oed (1,091)	4	5	6	4
Hyd eu cyfnod yn y diwydiant adeiladu	<1 flwyddyn (239)	29	28	38	31
	1 i 2 flynedd (232)	19	27	31	28
	2 i 5 mlynedd (565)	12	20	25	23
	5+ oed (2,566)	6	8	9	7
Math gcontract	o Wedi'u cyflogi'n uniongyrchol (2,221)	9	15	20	16
	Hunangyflogedig (1,159)	9	10	9	8
	Asiantaeth (210)	6	8	11	10

C18. Are you currently working towards any formal qualifications relevant to the construction industry?

Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: Mae'r ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Mae amrywiadau hefyd yn amlwg yn ôl rôl swydd bresennol, gyda thrydanwyr (21%), gosodwyr brics (17%) a rheolwyr safle (12%) yn fwy tebygol na'r cyfartaledd a llafurwyr/gweithredwyr cyffredinol (3%) yn llai tebygol na'r cyfartaledd o fod yn gweithio tuag at gymwysterau ar hyn o bryd.

O'r rhai sy'n astudio ar gyfer cymhwyster ar hyn o bryd (ac a roddodd ymateb) y math mwyaf cyffredin o gymhwyster yw NVQ/SVQ (57%). O ran pwnc y cymwysterau y gweithir tuag atynt, adeiladu/rheoli prosiectau/safleoedd a gosod brics/gwaith brics (17%) y ddau, ac yna gosod trydanol/peirianeg (15%) a gwaith coed/saerniaeth (8%) yw'r rhai mwyaf cyffredin.

Cymwysterau a hyfforddiant goruchwyllo a rheoli

Mae bron i dri o bob deg (28%) o weithwyr adeiladu yn cyflawni rôl goruchwyllo neu reoli ar eu safle.

Ymhlith y rhai nad ydynt yn cyflawni rolau goruchwyllo/rheoli ar hyn o bryd ac nad ydynt wedi cael y rôl hon o'r blaen, mae 15% eisiau dod yn oruchwylwr neu'n rheolwr

yn y dyfodol, gan barhau â'r dirywiad ers 2018/19, lle'r oedd 24% eisiau. Mae 5% arall wedi cael rôl goruchwyllo/rheoli o'r blaen ac eisiau dychwelyd i'r statws hwnnw.

Mae un o bob wyth (12%) o weithwyr adeiladu nad ydynt yn rheolwyr/goruchwylwyr ar hyn o bryd yn ansicr ynghylch a hoffent fod yn un yn y dyfodol, llai nag a adroddwyd yn 2022 (18%).

Nid yw dau o bob tri (68%) o weithwyr adeiladu a holwyd eisiau bod yn rheolwr neu'n oruchwylwr, sy'n gynydd sylweddol ar y 59% a deimlai fel hyn yn 2022, ac mae'n parhau â thuedd ar i fyny ar y mesur hwn. Am y tro cyntaf eleni, rhannwyd y mesur hwn yn ôl a oedd gweithwyr wedi cyflawni rolau goruchwyllo/rheoli o'r blaen ai peidio. Ar y sail hon, nid oedd 56% wedi gwneud hynny o'r blaen, ac roedd 12% wedi gwneud hynny.

Yn ôl oedran, y rhai 16 i 24 oed sydd fwyaf tebygol o fod eisiau bod yn oruchwylwyr/rheolwyr – 32% o'r rhai 16 i 19 oed a 28% o'r rhai 20 i 24 oed – tra nad yw 80% o'r rhai 45 oed neu hŷn yn dymuno gwneud hynny.

Mae gweithwyr o grŵp ethnig lleiafrifol yn sylweddol fwy tebygol na gweithwyr Gwyn o fod eisiau bod yn oruchwylwyr/rheolwyr, p'un a ydynt wedi bod mewn swyddi o'r fath o'r blaen ai peidio (31% o'i gymharu â 19%), ac nid yw hyn oherwydd bod ganddynt broffil iau na gweithwyr Gwyn (mae 15% o weithwyr Gwyn rhwng 16 a 24 oed, o'i gymharu â 13% o'r rhai o ethnigrwydd lleiafrifol).

Mae gweithwyr asiantaeth (29%) a gweithwyr hunangyflogedig (20%) yn fwy tebygol o fod eisiau bod yn oruchwylwyr/rheolwyr na'r rhai sy'n cael eu cyflogi'n uniongyrchol (10%).

Nid yw tri chwarter (78%) o'r rhai heb gymwysterau eisiau dod yn oruchwylwr na rheolwr, tra bod y rhai â chymwysterau Lefel 1 a Lefel 4 yn fwyaf tebygol o fod eisiau gwneud hynny (39% a 40% yn y drefn honno).

Table 36: A yw gweithwyr eisiau bod yn oruchwylwyr/rheolwyr yn y dyfodol

Canrannau rhes		Ydw, heb ei wneud o' r blaen %	Ydw, ac wedi' i wneud o' r blaen %	Nac ydw, heb ei wneud o' r blaen %	Nac ydw, ac wedi' i wneud o' r blaen %	Efallai / mae' n dibynnu%
Cyfanswm 2025 (2,530)		15	5	56	12	12
Oedran	16 i 19 oed (175)	32	0	38	4	26
	20 i 24 oed (328)	28	2	45	5	20
	25 i 44 oed (1,368)	15	5	60	9	10
	45+ oed (639)	5	7	56	24	7
Ethnigrwydd	Gwyn (2,229)	14	5	57	13	12
	Ethnigrwydd lleiafrifol (270)	26	5	51	7	11
Hyd eu cyfnod yn y diwydiant adeiladu	<1 flwyddyn (220)	28	4	39	5	24
	1 i 2 flynedd (208)	35	1	48	3	13
	2 i 5 mlynedd (495)	20	3	60	5	13
	5+ mlynedd (1,603)	10	6	57	17	10
Math o contract	Wedi'i gyflogi'n uniongyrchol (1,488)	10	5	63	13	10
	Hunangyflogedig (845)	20	5	48	11	15
	Asiantaeth (181)	29	5	40	13	12
Lefel cymhwyster uchaf	Dim cymwysterau (1,418)	10	3	68	10	10
	Lefel 1 (147)	34	5	39	11	11
	Lefel 2 (559)	19	5	47	16	13
	Lefel 3 (211)	21	11	38	13	18
	Lefel 4+ (125)	22	18	20	25	16

C9. Do you want to become a supervisor or manager within construction in the future?

Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: lle nad ydynt yn cyflawni rolau goruchwyliwr/rheoli ar y safle

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Mae tri o bob deg o weithwyr adeiladu a holwyd (31% o'i gymharu â 33% yn 2022, 34% yn 2018/19 a 25% yn 2015) a phedwar o bob pump o'r rhai sydd â neu a fu â rhyw fath o gyfrifoldebau goruchwyllo neu reoli (83% o'i gymharu ag 80% yn 2022, 81% yn 2018/19, 73% yn 2015 a 71% yn 2012) wedi derbyn hyfforddiant ffurfiol a gynlluniwyd i wella gwybodaeth neu sgiliau rheoli neu oruchwyllo.

Mae'r gyfran sydd wedi ymgymryd ag unrhyw hyfforddiant rheoli neu oruchwyllo yn cynyddu i ychydig dros ddau o bob pump o weithwyr adeiladu 45 oed a hŷn (42%, o'i gymharu â 41% yn 2022). Mae'r rhan fwyaf o reolwyr safle wedi derbyn hyfforddiant ffurfiol a gynlluniwyd i wella gwybodaeth neu sgiliau rheoli neu oruchwyllo (93%). O ran y mathau o hyfforddiant goruchwyllo/rheoli a wneir, mae SMSTS (Cynllun Hyfforddi Diogelwch Rheolwyr Safle) yn parhau i gael ei grybwyll amlaf gan y rhai sydd wedi ymgymryd ag unrhyw hyfforddiant (63%), ac i raddau mwy nag yr oedd yn wir yn 2022 (43%).

Cyrsiau Goruchwylwyr Diogelwch Safle (32%) a hyfforddiant mewnol (25%) yw'r mathau nesaf mwyaf cyffredin o hyfforddiant, yn unol â 2022 (31% a 24% yn y drefn honno), a gyda fersiynau blaenorol o'r arolwg.

Table 37: Mathau o hyfforddiant rheoli/goruchwyllo a ymgwymerwyd dros amser

	2025 %	2022 %
SMSTS	63	43
Cwrs Goruchwylwyr Diogelwch Safle	32	31
Hyfforddiant mewnol	25	24
NVQ Lefel 6 / SCQF Lefel 10 - Rheoli safleoedd adeiladu	16	9
NVQ Lefel 3 / SCQF 6 - Goruchwyllo Gwaith Galwedigaethol	11	10
NVQ Lefel 4 / SCQF - Lefel 7 Goruchwyllo Safleoedd Adeiladu	11	4
Cyrsiau byr Rheoli Prosiectau	8	5
IOSH	6	6
NVQ Lefel 7 / SCQF Lefel 11 - Rheolaeth Uwch Adeiladu	5	Na
Goruchwylwr Safle CIOB	4	5
Rheoli Diogelwch yn y Diwydiant Adeiladu (ar gyfer CSRs)	4	6
Hyfforddiant a Datblygu Rheolaeth Oruchwylol	4	4
Cynllun Addysg a Hyfforddiant Rheoli Safle CIOB	2	6
Hyfforddiant Aseswyr a Dilyswyr	1	6
Hyfforddiant Prif Swyddogion ac Arweinwyr Tîm	1	5
Diogelwch ar gyfer Uwch Weithredwyr (ar gyfer CSR)	1	2
Arall	7	6
Sylfaenau amhwysol	1,059	974

C11. Which of the following training to improve your managerial or supervisory knowledge or skills have you received?

Sylfaenau amhwysol: lle derbyniwyd hyfforddiant ffurfiol a gynlluniwyd i wella gwybodaeth neu sgiliau rheoli neu oruchwyllo

Lefelau sgiliau cyffredinol

Mae trosolwg o lefelau cymwysterau a sgiliau gweithwyr adeiladu a arolygwyd wedi'i gasglu trwy gyfuno data o wahanol fesurau ar wahân ac fe'i cyflwynir yn nhabl 38 isod.

Oherwydd newidiadau yn y ffordd y casglwyd y wybodaeth am gymwysterau yn 2025, nid ydym wedi cynnwys cymariaethau ag iteriadau blaenorol o'r arolwg.

Mae gan y mwyafrif helaeth o weithwyr adeiladu (96%) gymhwyster a/neu gerdyn/tystysgrif sgiliau sy'n gysylltiedig ag adeiladu (neu roeddent yn gweithio tuag at gymhwyster ar adeg y cyfweiliad): dim ond 3% o'r rhai a gyfwelwyd na allai ddweud eu bod o leiaf yn gweithio tuag at gael cerdyn CSCS (neu debyg) neu gymhwyster adeiladu.

Mae gan draean o'r gweithlu (36%) gerdyn/tystysgrif sgiliau ond nid oes ganddynt unrhyw gymhwyster adeiladu arall. Mae un o bob deg (9%) yn gweithio tuag at gymhwyster.

Table 38: Crynodeb statws cymhwyster

	2025 %
Yn meddu ar gymhwyster adeiladu ffurfiol neu gerdyn/tystysgrif sgiliau neu'n gweithio tuag at gymhwyster	96
Yn meddu ar gymhwyster adeiladu ffurfiol neu gerdyn/tystysgrif sgiliau	96
Yn meddu ar gerdyn/tystysgrif sgiliau	93
Yn meddu ar gerdyn/tystysgrif sgiliau ond dim cymhwyster arall	36
Yn gweithio tuag at gymhwyster	9
Dim o'r uchod	3
Sylfaenau amhwysol	3,611
Pob cwestiwn ynghylch cymwysterau	
Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr	

Yn seiliedig ar yr holl gwestiynau sy'n ymwneud â chymwysterau, mae'n bosibl cyfrifo lefel cymhwyster uchaf pob gweithiwr, ac mae tabl 39 yn crynhoi lefel cymhwyster uchaf gweithwyr adeiladu, yn gyffredinol ac yn ôl galwedigaeth.

Ar y cyfan, mae gan bron i hanner (46%) gymwysterau sy'n cyfateb i Lefel 2 neu uwch.

Yn ôl galwedigaeth, rheolwyr safle a'r rhai mewn crefftau technegol sydd fwyaf tebygol o fod â'r lefel uchaf o gymwysterau, gyda 61% a 54% yn y drefn honno yn dal Lefel 4 neu uwch.

Yn ogystal â'r ddwy alwedigaeth hyn, mae plymwyr (66%), trydanwyr (69%), gosodwyr brics (56%), a seiri coed/seiri dodrefn (56%) yn fwy tebygol na'r cyfartaledd (46%) o fod â chymwysterau sy'n cyfateb i Lefel 2 neu uwch.

Table 39: Lefel cymhwyster presennol fesul galwedigaeth

Canrannau rhes	Dim cymwysterau ffurfiol %	Lefel 1 %	Lefel 2 %	Lefel 3 %	Lefel 4+ %	Arall %
Cyfanswm (3,611)	44	6	20	10	16	3
Rheolwr safle (444)	15	2	7	12	61	4
Technegol (110)	23	1	12	6	54	4
Plymwr (117)	24	6	40	13	13	4
Trydanwr (185)	27	1	17	46	6	3
Gosodwr brics (257)	35	8	39	11	6	2
Saer coed/saer dodrefn (247)	37	5	33	15	8	2
Gweithredwr peiriannau/peirianwaith(257)	39	8	37	7	6	3
Sgaffaldiwr (109)	43	6	26	15	6	4
Gosodwr leinin sych (96)	50	6	35	5	3	<0.5
Plastrwr (62)	51	1	34	11	4	0
Banciwr (57)	51	9	16	7	9	8
Töwr (79)	53	6	29	10	2	0
Arall (108)	59	6	16	7	11	1
Paentiwr/addurnwr (91)	61	5	21	4	7	2
Llafurwr/gweithredwr cyffredinol (1,048)	69	9	12	4	3	4

C37. Construction jobs need workers to read instructions and record information more than they used to. Would any training in any of the following help you with your work?

Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae'r ffigurau mewn print trwm yn ystadegol uwch na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%.

Symudedd daearyddol

Trosolwg

Mae'r adran hon o'r adroddiad ar symudedd daearyddol yn helpu i nodi pa ranbarthau/gwledydd yn y DU sy'n 'fewnforwyr' neu'n 'allforwyr' net o weithwyr adeiladu, yn ogystal â pha elfennau o'r gweithlu adeiladu sydd fwyaf symudol (yn seiliedig ar ranbarth/gwlad breswyl, rhanbarth/gwlad geni a math o gontract). Y mesurau sydd wedi'u cynnwys yn yr adran hon yw:

- rhesymau dros weithio yn y lleoliad presennol
- cymariaethau o'r lleoliad presennol â rhanbarth/gwlad wreiddiol y gweithwyr
- cyfran o yrfa gweithwyr adeiladu sydd wedi'i threulio'n gweithio yn y rhanbarth/gwlad bresennol
- a yw gweithwyr yn cymudo'n ddyddiol i'w safle presennol neu a ddefnyddir llety dros dro
- milltiroedd a deithir i'r safle bob dydd
- a fydd eu safle nesaf o fewn pellter cymudo neu a fydd angen llety dros dro arno

Hanes gwaith yn y rhanbarth/gwlad bresennol

Gofynnwyd i bob gweithiwr beth wnaeth iddynt benderfynu gweithio yn y rhanbarth/gwlad y maent yn gweithio ynddi ar hyn o bryd.

Fel sydd wedi bod yn wir ers 2018/19, mae tua hanner (51%) yn nodi bod eu cyflogwr wedi eu hanfon yma.

Bu gostyngiad sylweddol yn y gyfran sy'n dweud eu bod wedi tyfu i fyny yn y lleoliad hwn/wedi byw yno erioed, o 46% yn 2022 i 22% yn yr arolwg diweddaraf, ac mae hyn yn bennaf o ganlyniad i gynnydd yn y gyfran sy'n dweud ei fod am resymau teuluol, o 5% yn 2022 i 19% yn yr arolwg diweddaraf.

Bu cynnydd hefyd, er yn llawer llai amlwg, yn y cyfrannau sy'n dweud bod mwy o swyddi ar gael yn yr ardal (o 3% i 7%), ac mewn sôn am gyflog gwell (o 4% i 6%).

Table 40: Rhesymau dros ddewis gweithio yn y lleoliad presennol dros amser – wedi'i annog, ymateb lluosog.

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %
Anfonodd y cyflogwr chi yma	51	47	51	36
Fe wnaethoch chi dyfu i fyny yma/rydych chi wedi byw yma erioed	22	46	43	55
Rhesymau teuluol	19	5	5	6
Mae mwy o swyddi ar gael yn yr ardal hon	7	3	5	6
Mae gwaith adeiladu yn cael ei dalu'n well yn yr ardal hon	6	4	3	3
Daethoch i'r ardal i ymgymryd â'r swydd hon neu swydd arall	5	5	3	5
Eisiau symud i'r ardal oherwydd eich bod chi'n ei hoffi neu'n teimlo ei bod yn cynnig cyfleoedd ar gyfer ansawdd bywyd gwell	3	1	2	1
Rhagolygon dyrchafiad gwell yn yr ardal hon	2	1	1	1
Sylfaenau amhwysol	3,611	3,005	4,048	4,771

C28. What made you decide to come and work in this area?

Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

Fel sydd wedi bod yn wir mewn arolygon blaenorol, mae gwahaniaethau sylweddol yn ôl rhanbarth/gwlad yn y prif resymau dros weithio yn eu lleoliad presennol.

Mae cael eu magu yno yn cael ei grybwyll ar lefelau uwch na'r cyfartaledd gan weithwyr yng Ngogledd Iwerddon (67%), y De-orllewin (46%), Cymru (45%), Swydd Efrog a'r Humber (37%) a'r Alban (32%).

Mae cael eu hanfon yno gan eu cyflogwr yn cael ei grybwyll ar lefelau uwch na'r cyfartaledd gan weithwyr yng Ngogledd Ddwyrain Lloegr (100%), Dwyrain Canolbarth Lloegr (82%), Llundain (70%) a Dwyrain Lloegr (64%).

Mae gwahaniaethau nodedig eraill yn ôl rhanbarth/gwlad yn cynnwys:

- 85% o weithwyr yng Ngogledd Iwerddon a 43% o weithwyr yng Ngorllewin Canolbarth Lloegr yn sôn am resymau teuluol
- yng Ngogledd Iwerddon mae 24% o weithwyr yn dweud bod mwy o swyddi ar gael a 17% bod gwaith adeiladu yn cael ei dalu'n well

Table 41: Y pum prif reswm dros benderfynu gweithio yn eu rhanbarth/gwlad bresennol yn ôl rhanbarth/gwlad

Canrannau rhes	Wedi magu yma %	Anfonodd y cyflogwr chi yma%	Rhesyma u teuluol %	Mwy swyddi gael %	o Mae'r gwaith yn talu'n well %
Cyfanswm (3,622)	22	51	19	7	6
Dwyrain Canolbarth Lloegr (300)	5	82	12	1	2
Dwyrain Lloegr (300)	4	64	23	4	3
Llundain (302)	7	70	9	7	11
Gogledd-ddwyrain (301)	7	100	0	0	<0.5
Gogledd-orllewin (300)	23	53	17	6	5
De-ddwyrain (300)	20	47	17	10	8
De-orllewin (302)	46	23	24	6	5
Gorllewin Canolbarth Lloegr (300)	15	32	43	8	5
Swydd Efrog a'r Humber (304)	37	31	10	12	9
Gogledd Iwerddon (300)	67	16	85	24	17
Yr Alban (300)	32	49	7	3	10
Cymru (302)	45	42	17	7	5

C28. What made you decide to come and work in this area?

Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm yn ystadegol uwch na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Er bod cyfran y gweithwyr sydd wedi gweithio yn eu rhanbarth presennol drwy gydol eu gyrfa wedi lleihau, o 49% yn 2022 i 41% yn yr arolwg diweddaraf, bu cynnydd

cyfatebol yn y gyfran sy'n nodi eu bod yn gweithio yn eu rhanbarth presennol y rhan fwyaf o'r amser, o 34% yn 2022 i 41% yn yr arolwg diweddaraf.

Mae hyn yn golygu bod cyfran y gweithwyr sydd wedi gweithio yn eu rhanbarth presennol drwy gydol neu'r rhan fwyaf o'u gyrfa wedi aros yn sefydlog ar 81% (o'i gymharu ag 83% yn 2022), yn dilyn cynnydd dros 2018/19 (77%).

Table 42: Cyfran o yrfa gweithwyr adeiladu a weithiodd yn y rhanbarth/gwlad gyfredol dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %
Eich holl amser	41	49	44	44
Y rhan fwyaf ohono	41	34	33	36
Tua hanner eich amser	9	8	9	8
Cyfran fach o'ch amser	4	5	10	7
Ar y swydd hon yn unig (dyma'r safle cyntaf i chi fod iddo yn y rhanbarth/gwlad hon)	1	1	2	3
Ddim yn gwybod	3	3	1	2
Sylfaenau amhwysol	3,611	3,005	4,048	4,771

C26/C27. Since working in construction in the UK, how much time have you spent on sites in this region/nation?

Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

Nid yw'n syndod bod cyfran y gweithwyr sydd wedi treulio eu gyrfa gyfan yn y rhanbarth/gwlad bresennol yn lleihau gydag oedran, o 55% o'r rhai 16 i 24 oed i 39% o'r rhai 25 oed neu hŷn. Fodd bynnag, mae hyn yn parhau â thuedd ar i lawr ar gyfer pobl 16 i 24 oed, ac ymhlith y rhain roedd 60% wedi gweithio yn eu rhanbarth presennol am eu gyrfa gyfan yn 2022, o'i gymharu ag 81% yn 2018/19.

Mae hefyd yn parhau i fod yn uwch ymhlith gweithwyr Gwyn (42%) na gweithwyr o grŵp ethnig lleiafrifol (35%).

Mae yna hefyd rai amrywiadau eithaf sylweddol eto yn ôl rhanbarth/gwlad, gyda'r rhai sydd wedi'u lleoli yng Ngogledd Iwerddon (78%), yr Alban (58%), Cymru (54%), y De-orllewin (53%) a'r Gorllewin Canolbarth (51%) yn fwy tebygol na'r cyfartaledd o ddweud eu bod wedi treulio eu gyrfa gyfan yn y rhanbarth/gwlad bresennol hon.

Table 43: Cyfran y gweithwyr sydd wedi treulio eu holl amser yn eu rhanbarth/gwlad bresennol yn ôl rhanbarth/gwlad bresennol dros amser

Canrannau rhes	2025 %	2022 %	2018/19 %
Cyfanswm (3,622)	41	49	44
Dwyrain Canolbarth Lloegr 19 (300)		49	43
Dwyrain Lloegr (300)	35	50	27
Llundain (302)	34	43	43
Gogledd-ddwyrain (301)	22	38	48
Gogledd-orllewin (300)	41	46	55
De-ddwyrain (300)	30	47	32
De-orllewin (302)	53	50	43
Gorllewin Canolbarth Lloegr 51 (300)		45	36
Swydd Efrog a'r Humber 42 (304)		37	42
Gogledd Iwerddon (300)	78	38	57
Yr Alban (300)	58	76	76
Cymru (302)	54	61	60

C26/C27. Since working in construction in the UK, how much time have you spent on sites in this region/nation?

Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

O ran y rhanbarthau/gwledydd lle mae cyflogwyr presennol gweithwyr yn gweithredu, mae'r rhai yng Ngogledd Iwerddon (88%), yr Alban (77%) a'r De-orllewin (61%) yn fwy tebygol na'r cyfartaledd o gael cyflogwyr sy'n gweithredu yn y rhanbarth/gwlad hon yn unig, a'r rhai yn y Gogledd-ddwyrain (15%) a Dwyrain Canolbarth Lloegr (26%) yn llai tebygol.

Mae cael cyflogwyr sy'n gweithredu mewn rhanbarthau/gwledydd eraill yn fwy cyffredin ymhlith gweithwyr yng Ngogledd Iwerddon (80%), yn y De-ddwyrain (35%),

gan gynnwys 21% y mae eu cyflogwr yn gweithredu yn Llundain) a Swydd Efrog a'r Humber (31%).

Mae gweithwyr yn y Gogledd-ddwyrain (90%) a Dwyrain Canolbarth Lloegr (77%) yn fwy tebygol na'r cyfartaledd o gael cyflogwyr sy'n gweithredu'n genedlaethol, ac mae'r rhai yng Ngogledd Iwerddon (20%), yr Alban (37%) a'r De-orllewin (39%) yn llai tebygol o wneud hynny.

Mae gweithwyr yng Ngogledd Iwerddon hefyd yn fwy tebygol o nodi bod eu cyflogwr presennol yn gweithio mewn rhannau eraill o Ewrop (30%, o'i gymharu â 2% ar gyfer y DU gyfan) sy'n adlewyrchu, yn ôl pob tebyg, gyflogaeth mewn busnesau sy'n gweithredu yng Ngogledd Iwerddon ac yng Ngweriniaeth Iwerddon.

Table 44: Ardal gweithrediadau cyflogwyr yn ôl rhanbarth/gwlad sy'n gweithio ynddi ar hyn o bryd

Canrannau rhes	Yr un rhanbarth/gwlad %	Rhanbarth /gwlad arall %	Yn genedlaet hol %	O rannau o Ewrop %	Y tu allan i Ewrop %	Arall / Ansicr %
Cyfanswm (3,611)	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol	56	2	<0.5	2
Dwyrain Canolbarth Lloegr (300)	26	11	77	0	0	0
Dwyrain Lloegr (300)	36	14	60	1	0	<0.5
Llundain (302)	49	11	60	2	1	1
Gogledd-ddwyrain (301)	15	10	90	0	0	0
Gogledd-orllewin (300)	48	13	57	1	1	<0.5
De-ddwyrain (300)	39	35	56	1	0	6
De-orllewin (302)	61	13	39	1	<0.5	2
Gorllewin Canolbarth Lloegr (300)	50	13	55	1	1	2
Swydd Efrog a'r Humber (304)	37	31	65	1	0	2
Gogledd Iwerddon (300)	88	90	20	30	1	2
Yr Alban (300)	77	12	37	2	1	<0.5
Cymru (302)	50	14	57	1	<0.5	0

C25. Where does your employer operate, that is, take on construction contracts?

Sylfaenau amhwysol mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Rhanbarth/gwlad a weithiwyd ynddi cyn y safle presennol

Wrth feddwl am y safle adeiladu diwethaf y buont yn gweithio arno cyn eu safle presennol, yn y rhan fwyaf o achosion, mae safleoedd diwethaf gweithwyr yn yr un rhanbarth/gwlad ag y maent yn gweithio ynddi nawr. Fodd bynnag, mae'r graddau y mae hyn yn wir yn amrywio'n sylweddol yn ôl rhanbarth/gwlad, fel y mae tabl 45 yn ei ddangos. Mae Tabl 45 hefyd yn dangos y prif ranbarthau/gwledydd eraill y buont yn gweithio ynddynt cyn eu rôl bresennol.

Mae gweithwyr yn y Gogledd-ddwyrain (98%), yr Alban (95%), Llundain (88%) a Gogledd Iwerddon (88%) yn fwy tebygol na'r rhai mewn rhanbarthau eraill o adrodd bod eu safle diwethaf yn yr un wlad/rhanbarth ag y maent yn gweithio ynddi nawr.

Mae'r rhai yn y De-ddwyrain yn llai tebygol o adrodd bod hyn yn wir (64%), gyda 24% wedi gweithio yn Llundain o'r blaen, fel y mae'r rhai yn Nwyrain Canolbarth Lloegr (65%), lle'r oedd 21% wedi gweithio yng Ngorllewin Canolbarth Lloegr o'r blaen, a'r rhai yn Swydd Efrog a'r Humber (68%), lle'r oedd 9% wedi gweithio yn y Gogledd-orllewin o'r blaen ac 8% wedi gweithio yn Nwyrain Canolbarth Lloegr o'r blaen.

Table 45: Rhanbarth/gwlad maent yn gweithio ynddi ar hyn o bryd yn ôl rhanbarth/gwlad safleoedd adeiladu blaenorol y gweithwyr

Canrannau rhes	Yr un rhanbarth/gwlad %	Prif ranbarth/gwlad arall %
Dwyrain Canolbarth Lloegr (297)	65	Gorllewin Canolbarth Lloegr (21%)
Dwyrain Lloegr (297)	79	Llundain (11%)
Llundain (287)	88	De-ddwyrain (6%)
Gogledd-ddwyrain (300)	98	
Gogledd-orllewin (280)	85	Swydd Efrog a'r Humber (5%)
De-ddwyrain (284)	64	Llundain (24%)
De-orllewin (277)	84	De-ddwyrain a Gorllewin Canolbarth Lloegr (5%)
Gorllewin Canolbarth Lloegr (282)	77	Dwyrain Canolbarth Lloegr (13%)
Swydd Efrog a'r Humber (274)	68	Gogledd-orllewin (9%) a Dwyrain Canolbarth Lloegr (8%)
Gogledd Iwerddon (291)	88	Gweriniaeth Iwerddon (10%)
Yr Alban (276)	95	
Cymru (286)	77	Gogledd-orllewin (10%) a Gorllewin Canolbarth Lloegr (5%)

C32. Now thinking about the last construction site, you worked on before this one. In which region or nation was the site located?

Sylfaenau amhwysol mewn cromfachau: ble roedd swydd flaenorol

Ardal wreiddiol gweithwyr

Gofynnwyd i weithwyr pa ranbarth/gwlad yr oeddent yn byw ynddi ychydig cyn iddynt gael eu swydd gyntaf mewn adeiladu yn y DU. Ar y cyfan, cyfwelwyd â thri chwarter o'r holl weithwyr adeiladu yn yr un ranbarth/gwlad ag yr oeddent yn byw ynddi pan ddechreuon nhw eu gyrfa adeiladu (75% o'i gymharu â 74% yn 2022, 72% yn 2018/19 a 75% yn 2015). Fodd bynnag, mae amrywiadau sylweddol yn y graddau y mae gweithwyr wedi aros yn eu hardal wreiddiol, fel y dangosir yn nhabl 46.

Fel yr oedd yn 2022, mae naw o bob deg neu fwy o weithwyr sydd wedi'u lleoli ar hyn o bryd yn y Gogledd-ddwyrain (98%), yr Alban (94%) a Gogledd Iwerddon (95%) wedi aros yn yr un ranbarth/gwlad ag yr oeddent wedi'u lleoli ynddi pan ddechreuon nhw eu gyrfaodedd adeiladu. Mae hyn hefyd yn wir am bron i naw o bob deg o'r rhai yn y Gogledd-orllewin (87%).

Mae'r gyfran y mae hyn yn wir amdani ar ei hisaf yn Ne-ddwyrain Lloegr (50%), lle dechreuodd 42% weithio mewn ranbarth/gwlad arall gyntaf, gan gynnwys 28% a ddechreuodd yn Llundain, Swydd Efrog a'r Humber (65%), lle dechreuodd 31% weithio mewn ranbarth/gwlad arall gyntaf, a Dwyrain Canolbarth Lloegr (66%), lle dechreuodd 30% weithio mewn ranbarth/gwlad arall gyntaf, gan gynnwys 22% a ddechreuodd yng Ngorllewin Canolbarth Lloegr.

Table 46: Rhanbarth/gwlad sy'n gweithio ynddi ar hyn o bryd yn ôl rhanbarth/gwlad breswyl y gweithwyr cyn dechrau gweithio am y tro cyntaf yn y diwydiant adeiladu

Canrannau rhes	Yr un rhanbarth/gwlad %	Rhanbarth/gwlad arall %	Rhannau eraill o Ewrop %	Y tu allan i Ewrop %	Arall / Ansicr %
Cyfanswm (3,611)	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol	2	1	1
Dwyrain Canolbarth Lloegr (300)	66	30	5	0	0
Dwyrain Lloegr (300)	79	20	0	0	1
Llundain (302)	82	13	2	1	1
Gogledd-ddwyrain (301)	98	1	0	0	1
Gogledd-orllewin (300)	87	11	1	<0.5	1
De-ddwyrain (300)	50	42	6	2	1
De-orllewin (302)	72	23	2	2	1
Gorllewin Canolbarth Lloegr (300)	78	18	1	<0.5	3
Swydd Efrog a'r Humber (304)	65	31	2	<0.5	1
Gogledd Iwerddon (300)	92	5	3	<0.5	<0.5
Yr Alban (300)	94	5	1	1	<0.5
Cymru (302)	75	23	1	1	0

C40. Where were you living just before you got your first job in construction in the UK?

Sylfaenau amhwysol mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Teithio i'r safle

Lleoliad y gweithle presennol mewn perthynas â lleoliad cartrefi presennol y gweithwyr

Cyfwelwyd â mwyafrif y gweithwyr adeiladu a roddodd ddigon o wybodaeth i nodi lleoliad eu cartref presennol ar safle a oedd wedi'i leoli o fewn yr un rhanbarth/gwlad â'u cartref parhaol, ond mae rhywfaint o amrywiad ynghylch a oedd hyn yn wir yn ôl rhanbarth/gwlad.

Cyfwelwyd â phob gweithiwr yng Ngogledd Iwerddon a bron pob gweithiwr yn yr Alban (99%) a'r Gogledd-ddwyrain (97%) ar safle a oedd wedi'i leoli o fewn yr un rhanbarth/gwlad â'u cartref parhaol.

I'r gwrthwyneb, mae'r rhanbarthau canlynol yn fwy tebygol o fewnforio gweithwyr o ranbarthau eraill, yn fwyaf cyffredin rhanbarthau cyfagos:

- Dwyrain Canolbarth Lloegr (44% yn gyffredinol, gan gynnwys 39% o ranbarthau cyfagos)
- Dwyrain Lloegr (42% yn gyffredinol, gan gynnwys 37% o ranbarthau cyfagos)
- De-ddwyrain Lloegr (40% yn gyffredinol, gan gynnwys 28% o ranbarthau cyfagos)
- Llundain (29% yn gyffredinol, gan gynnwys 24% o ranbarthau cyfagos)

De-ddwyrain Lloegr yw'r unig ranbarth sy'n fewnforiwr llafur sylweddol o ranbarthau eraill ymhellach i ffwrdd – mae 11% yn dod o ranbarth sydd ymhellach i ffwrdd.

Darperir dadansoddiad manwl o ranbarthau/gwledydd cartref gweithwyr mewn perthynas â lleoliad eu safle gwaith presennol isod yn nhabl 47, tra bod dadansoddiad o gyfeiriad presennol gweithwyr mewn perthynas â lle maent yn gweithio i'w weld yn nhabl 48.

Table 47: Symudiad rhyngranbarthol/cenedlaethol o breswylfa barhaol i'r safle presennol

Rhanbarth/gwlad maent yn gweithio ynddi ar hyn o bryd Canrannau rhes	2025			2022			2018/19		
	% o'r un rhanbarth/ gwlad	% o ranbarth/ gwlad gyfagos	% o ranbarth/ gwlad ymhellach i ffwrdd	% o'r un rhanbarth/ gwlad	% o ranbarth/ gwlad gyfagos	% o ranbarth/ gwlad ymhellach i ffwrdd	% o'r un rhanbarth/ gwlad	% o ranbarth/ gwlad gyfagos	% o ranbarth/ gwlad ymhellach i ffwrdd
Dwyrain Canolbarth Lloegr (197)	56	39	6	76	22	2	90	10	0
Dwyrain Lloegr (197)	58	37	5	71	25	4	60	36	4
Llundain (150)	71	24	5	72	27	1	63	32	5
Gogledd-ddwyrain (123)	97	2	1	81	5	4	96	4	0
Gogledd-orllewin (194)	89	10	2	88	10	2	94	6	0
De-ddwyrain (215)	60	28	11	76	9	15	55	42	3
De-orllewin (123)	86	11	3	92	7	1	94	6	0
Gorllewin Canolbarth Lloegr (219)	86	11	3	87	9	4	80	19	1
Swydd Efrog a'r Humber (166)	80	15	5	87	10	3	88	9	3
Gogledd Iwerddon (298)	100	0	0	100	0	0	100	0	0
Yr Alban (180)	99	0	1	100	0	0	100	0	0
Cymru (173)	86	13	1	93	4	3	98	2	0

C53. Could you please tell me the postcode, or street and town of your permanent home? C54. How many miles would you estimate it is from your permanent residence to site
Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr (ymatebion dilys)

Table 48: Rhanbarth/gwlad y safle presennol yn ôl rhanbarth/gwlad y breswylfa bresennol

Preswylfa bresennol	Rhanbarth/gwlad maent yn gweithio ynddi ar hyn o bryd											
	EM %	EE %	LON %	NE %	NW %	SE %	SW %	WM %	Y&H %	NI %	SC%	WA %
Dwyrain Canolbarth Lloegr (EM)	58	16	1	0	1	6	0	10	10	0	0	1
Dwyrain Lloegr (EE)	1	59	12	0	0	4	0	0	1	0	0	0
Llundain (LON)	1	13	72	0	0	20	1	0	0	0	0	0
Gogledd-ddwyrain (NE)	0	0	0	97	2	0	0	0	1	0	0	0
Gogledd-orllewin (NW)	0	1	1	1	89	1	0	0	3	0	0	7
De-ddwyrain (SE)	3	9	12	0	0	65	5	<0.5	1	0	0	0
De-orllewin (SW)	1	0	0	0	0	3	87	1	0	0	0	0
Gorllewin Canolbarth Lloegr (WM)	36	2	2	0	4	2	6	86	2	0	0	7
Swydd Efrog a'r Humber (Y&H)	2	1	0	2	3	0	0	2	82	0	1	0
Gogledd Iwerddon (NI)	0	0	0	1	0	1	0	<0.5	0	100	0	0
Yr Alban (SC)	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	99	0
Cymru (WA)	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	86

Sylfaenau amhwysol	194	191	138	123	188	200	117	211	153	298	174	167
-----------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

C55. Could you please tell me the postcode, or street and town of where you are staying at nights while working at this site? C56. How many miles would you estimate it is from where you are staying at nights to the site? (valid responses)

Y pellter pellaf a weithiwyd yn ystod y 12 mis diwethaf

Gofynnwyd i bob gweithiwr nodi'r pellter pellaf y maent wedi gweithio o'u cartref parhaol neu bresennol yn ystod y 12 mis diwethaf. Mae traean (34%) o'r holl weithwyr adeiladu wedi gweithio dim mwy nag 20 milltir i ffwrdd, yn unol â 2022 (33%), a chyfran uwch nag oedd yn wir yn flaenorol (26% yn 2018/19 a 20% yn 2015).

Mae traean arall (35%) wedi gweithio rhwng 21 a 50 milltir i ffwrdd, yn unol â blynyddoedd blaenorol (33% yn 2022, 32% yn 2018/19 a 31% yn 2015).

Mae hyn yn gadael ychydig dros chwarter (28%) sydd wedi gweithio mwy na 50 milltir i ffwrdd o'u cartref parhaol neu bresennol, llai nag yn 2022 (32%), 2018/19 (41%) a 2015 (47%). O fewn hyn, mae un o bob chwech (18%) wedi gweithio rhwng 50 a 100 milltir (o'i gymharu â 20% yn 2022, 24% yn 2018/19 a 26% yn 2015), ac un o bob deg (10%) mwy na 100 milltir (o'i gymharu â 12% yn 2022, 17% yn 2018/19 a 21% yn 2015).

Unwaith eto mae amrywiadau yn hyn o beth, gyda gweithwyr wedi'u lleoli yn Swydd Efrog a'r Humber (17%), Gorllewin Canolbarth Lloegr (16%), Gogledd Iwerddon a Chymru (y ddau yn 15%) yn fwyaf tebygol o fod wedi teithio mwy na 100 milltir o'u cartref parhaol i'r gwaith yn ystod y 12 mis diwethaf.

Table 49: Cyfran y gweithwyr sydd wedi teithio mwy na 100 milltir o'u cartref parhaol i'r gwaith yn ystod y 12 mis diwethaf yn ôl rhanbarth/gwlad dros amser

Canrannau rhes	2025 %	2022 %	2018/19 %
Cyfanswm (3,611)	10	12	17
Dwyrain Canolbarth Lloegr 9 (300)		13	12
Dwyrain Lloegr (300)	7	8	15
Llundain (302)	3	6	13
Gogledd-ddwyrain (301)	1	17	18
Gogledd-orllewin (300)	9	10	14
De-ddwyrain (300)	13	9	17
De-orllewin (302)	9	14	18
Gorllewin Canolbarth Lloegr 16 (300)		12	17
Swydd Efrog a'r Humber 17 (304)		25	28
Gogledd Iwerddon (300)	15	21	14
Yr Alban (300)	8	14	28
Cymru (302)	15	12	11

C29. In the last 12 months, what is the furthest distance you have worked from your permanent home address?

Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm ar gyfer 2025 yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Pellter teithio i'r gwaith

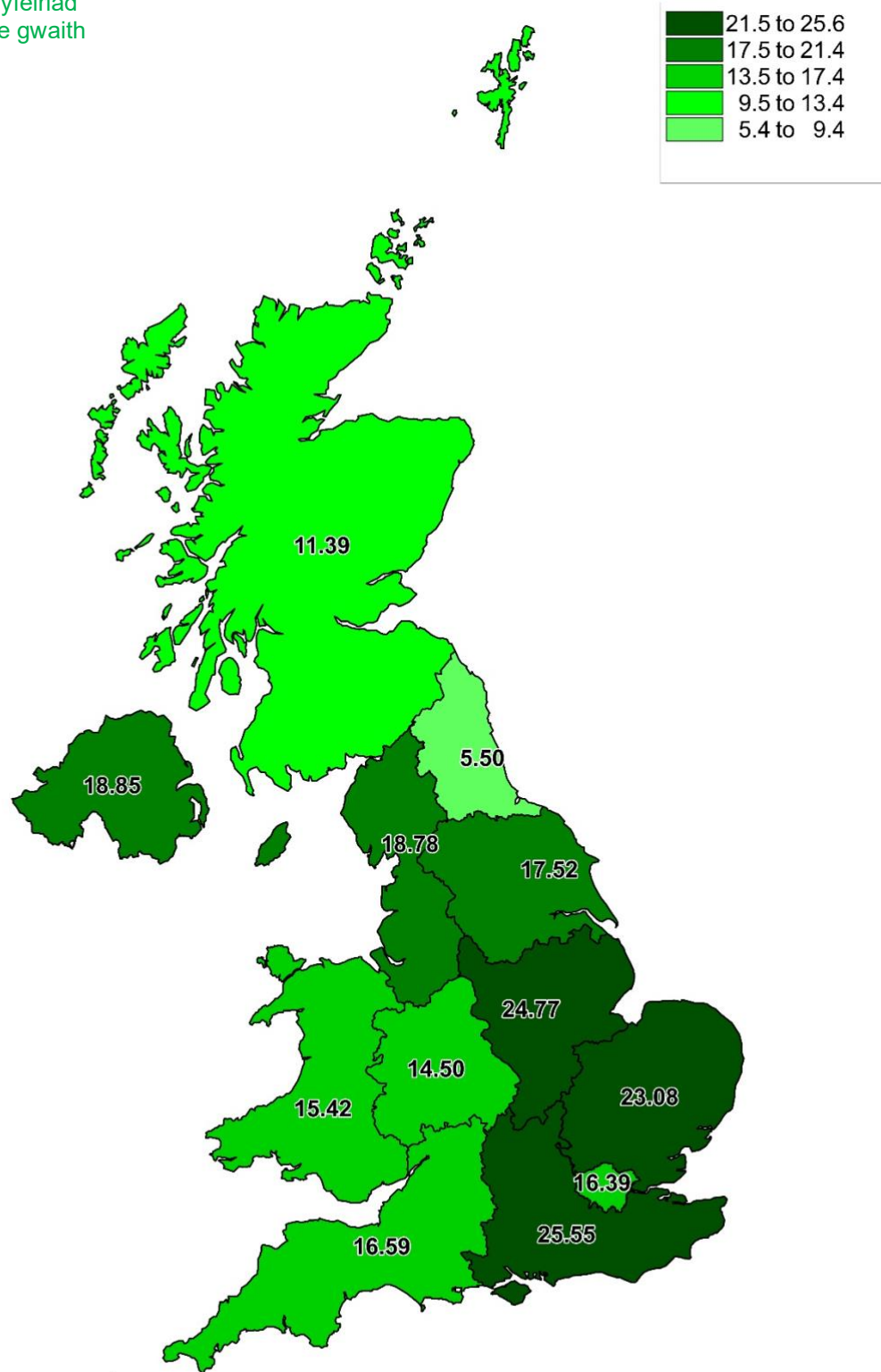
Y pellter cyfartalog (y cymedr) o breswylfa bresennol gweithwyr (gan ystyried preswylfeydd dros dro) i'w safle presennol yw 20 milltir, gan wrthdroi rhywfaint o'r duedd ar i lawr a welwyd ers i'r arolwg ddechrau (16 milltir yn 2022, 18 milltir yn 2018/19, 22 milltir yn 2015 a 28 milltir yn 2012).

Yn seiliedig ar y gweithwyr hynny a roddodd amcangyfrif, mae traean (34%) yn teithio llai na 10 milltir o'u preswylfa bresennol i'r safle lle maent yn gweithio, i lawr o'i gymharu â'r 45% a wnaeth hynny yn 2022, mae bron i dri o bob deg (28%) yn teithio 10 i 19 milltir, yn unol â 2022 (28%), a thri o bob deg (30%) yn teithio 20 i 49 milltir, i lawr o'i gymharu â'r 25% a adroddwyd yn 2022.

Mae'r gyfran sy'n teithio rhwng 50 a 99 milltir wedi cynyddu o 2% yn 2022 i 7% yn yr arolwg diweddaraf. Fel sydd wedi bod yn wir yn y gorffennol, ychydig iawn (1%) sy'n teithio ymhellach na hyn.

Mae'r pellter cyfartalog a deithir yn uwch na'r cyfartaledd yn y De-ddwyrain (24 milltir) ac yn is na'r cyfartaledd yn y Gogledd-ddwyrain (13 milltir) a'r Alban (16 milltir).

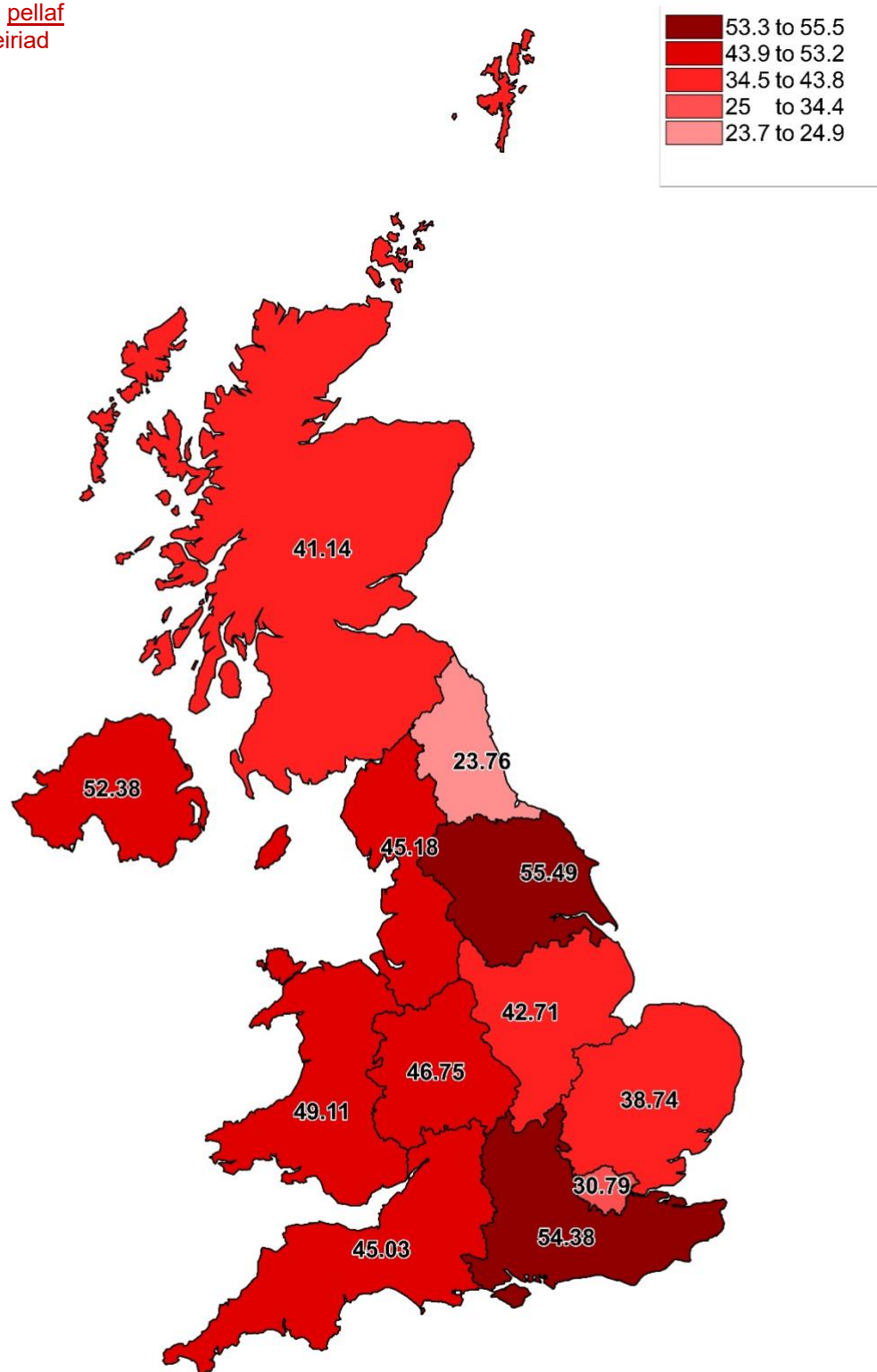
Pellter cyfartalog a
deithiwyd o gyfeiriad
parhaol i safle gwaith

Pellter cyfartalog a deithiwyd yn gyffredinol = 21
milltir

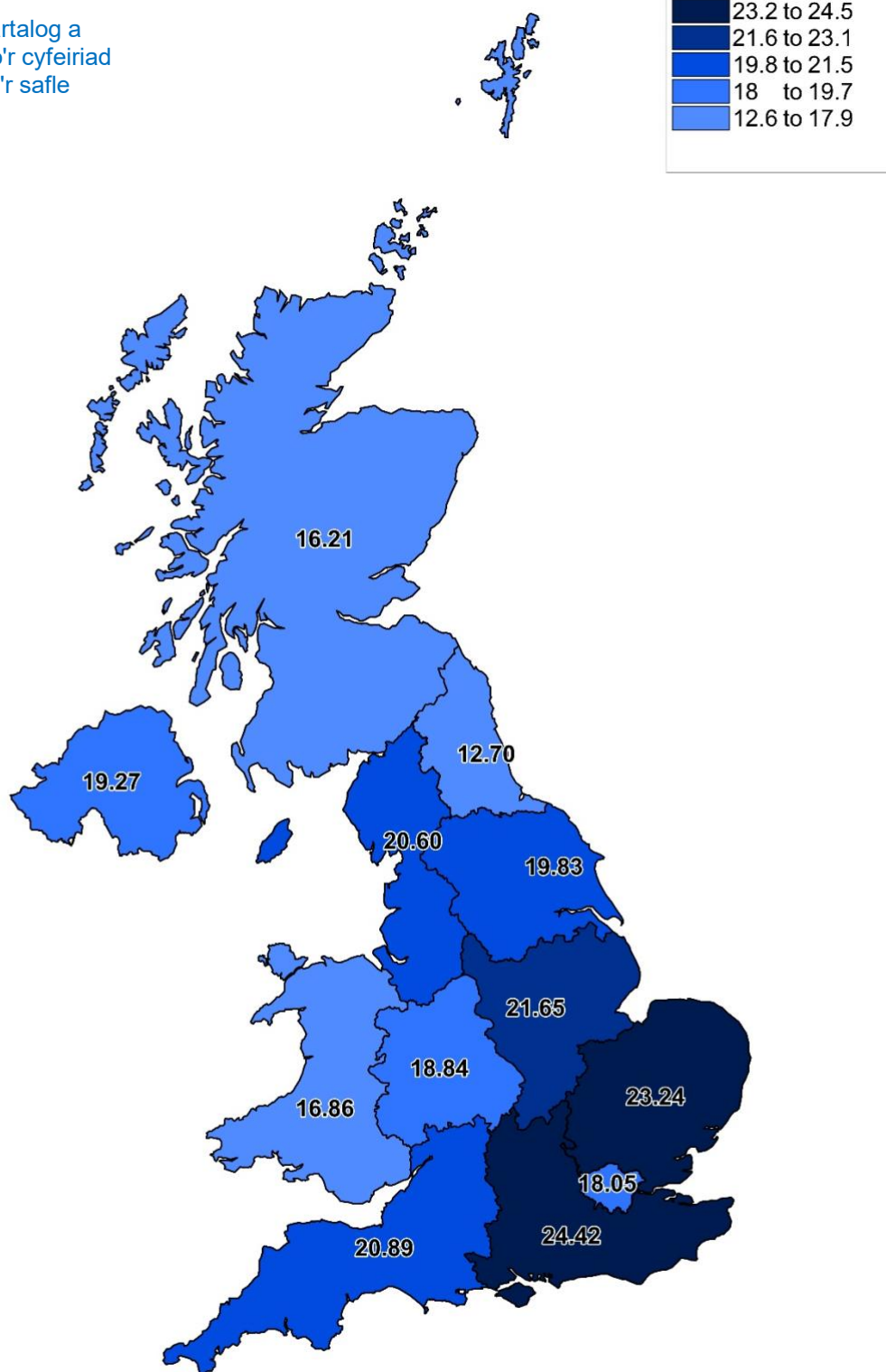
Pellter canolrifol yn gyffredinol = 15 milltir

Y pellter cyfartalog pellaf
a deithiwyd o'r cyfeiriad
presennol i'r safle
gwaith

Pellter pellaf cyfartalog a deithiwyd yn gyffredinol = 44
milltir
Pellter canolrifol yn gyffredinol = 36 milltir

Pellter cyfartalog a
deithiwyd o'r cyfeiriad
presennol i'r safle
gwaith

Pellter cyfartalog a deithiwyd yn gyffredinol = 20
milltir
Pellter canolrifol yn gyffredinol = 15 milltir

Defnydd o lety dros dro

Yn genedlaethol, mae un o bob ugain (5%) o weithwyr adeiladu yn nodi eu bod yn aros mewn llety dros dro ar hyn o bryd wrth weithio ar eu safle, yn unol â blynyddoedd blaenorol (5% yn 2022 a 2018/19, a 6% yn 2015 a 2012). Mae'r gyfran uchaf ymhlith gweithwyr sydd wedi'u lleoli ar hyn o bryd yn y De-ddwyrain (11%), Swydd Efrog a'r Humber (9%) a Gorllewin Canolbarth Lloegr (8%).

Mae gweithwyr adeiladu o gefndiroedd Gwyn Prydeinig yn llai tebygol na'r rhai o grwpiau Gwyn Arall neu leiafrifoedd ethnig o nodi eu bod mewn llety dros dro (3% o'i gymharu â 9% a 9% yn y drefn honno).

Mae'r rhai sydd wedi bod mewn adeiladu am lai na blwyddyn yn fwy tebygol na'r rhai sydd wedi bod yn y diwydiant am gyfnod hirach o nodi eu bod mewn llety dros dro (13% o'i gymharu â 5%), fel y mae'r rhai sy'n hunangyflogedig (7%), a gweithwyr asiantaeth (12%) o'i gymharu â'r rhai sy'n cael eu cyflogi'n uniongyrchol (3%).

Table 50: Canran y gweithwyr mewn llety dros dro dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %
Cyfanswm (3,611)	5	5	5	6
Dwyrain Canolbarth Lloegr (300)	3	10	10	8
Dwyrain Lloegr (300)	1	7	7	6
Llundain (302)	6	7	3	4
Gogledd-ddwyrain (301)	<0.5	6	6	3
Gogledd-orllewin (300)	3	6	3	5
De-ddwyrain (300)	11	6	2	7
De-orllewin (302)	6	4	5	11
Gorllewin Canolbarth Lloegr (300)	8	3	3	7
Swydd Efrog a'r Humber (304)	9	3	3	2
Gogledd Iwerddon (300)	1	3	3	4
Yr Alban (300)	3	2	1	4
Cymru (302)	3	1	3	3

C41. Do you consider where you live now while working at this site to be your permanent address or are you staying in temporary accommodation at the moment?

Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Cyfnod ar y safle a newid

Hyd ddisgwyliedig ar y safle/cyfnod

Hyd ddisgwyliedig ar y safle/cyfnod

Gofynnwyd i bob gweithiwr sydd wedi'i gyflogi dros dro ar hyn o bryd (29% o'r holl weithwyr adeiladu) faint yn hirach y maent yn disgwyl bod yn gweithio i'r cwmni/person/asiantaeth sy'n eu talu.

Mae'r ymatebion yn amrywio o 10% sy'n disgwyl gweithio am wythnos neu ddwy arall neu lai, 9% yn disgwyl 2 i 4 wythnos arall, 15% rhwng 1 a 3 mis, 14% rhwng 3 a 6 mis, 20% rhwng 6 mis a blwyddyn, ac 8% sy'n disgwyl dal i fod yn gweithio iddynt am o leiaf flwyddyn arall.

Mewn chwarter (25%) o achosion, nid yw gweithwyr dros dro yn gwybod faint yn hirach y gallent ddisgwyl bod yn gweithio i'w cwmni presennol, gan barhau â dirywiad ar y mesur hwn ers 2018/19 (38%, a 32% yn 2022).

Er mwyn cael mesur o sefydlogrwydd yn y gweithle ymhlith yr holl weithwyr adeiladu, gofynnwyd i bob ymatebydd, boed yn dros dro neu'n barhaol, nodi faint yn gyfan gwbl y maent yn disgwyl gweithio ar y safle penodol hwnnw yn ystod y cyfnod hwn.

Nid yw un o bob pump (20%) yn disgwyl gweithio ar y safle hwnnw am fwy na mis, sef y lefel uchaf a gofnodwyd ers 2012 (12% yn 2022, 14% yn 2018/19 a 12% yn 2015 a 2012).

Mae dros hanner (56%) yr holl weithwyr yn rhagweld bod ar y safle am fwy na mis ond llai na blwyddyn, gan barhau â thuedd ar i fyny ar y mesur hwn (53% yn 2022 a 51% yn 2018/19).

Mae un o bob deg (11%) o'r holl weithwyr yn disgwyl aros ar y safle hwnnw am flwyddyn neu fwy, i lawr o'i gymharu â'r 13% a wnaeth hynny yn 2022, y 18% a wnaeth hynny yn 2018/19, a'r 26% a wnaeth hynny yn 2015.

Ar 13%, mae cyfran y gweithwyr sy'n ansicr pa mor hir y byddant yn gweithio ar y safle hwnnw wedi gostwng i'w lefel isaf ers 2012 (22% yn 2022, 16% yn 2018/19, 24% yn 2015 a 20% yn 2012).

Yn ôl rhanbarth/gwlad, gweithwyr yn y Gogledd-ddwyrain (20%) sydd fwyaf tebygol o fod yn ansicr ynghylch pa mor hir y byddant yn gweithio ar y safle hwnnw, tra bod gweithwyr yng Ngogledd Iwerddon (7%) a Dwyrain Lloegr (9%) sydd leiaf tebygol o fod yn ansicr.

Mae gweithwyr o ethnigrwydd lleiafrifol yn fwy tebygol na gweithwyr Gwyn o fod yn ansicr pa mor hir y byddant ar y safle hwnnw (18% o'i gymharu â 12%). Ymhlith y gwahanol grefftau/rolau swyddi, mae rheolwyr safle a staff technegol yn parhau i fod yn llawer mwy tebygol o nodi eu bod yn disgwyl gweithio ar y safle hwnnw am fwy na blwyddyn (27% yr un).

Table 51: Hyd yr amser y mae gweithwyr yn disgwyl gweithio yn y safle penodol hwnnw yn ystod y cyfnod cyfredol dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %
Llai nag wythnos	4	2	4	4
1-2 wythnos	5	3	4	2*
2-3 wythnos	5	3	3	3*
3-4 wythnos	6	4	3	3*
1-3 mis	14	11	12	38
3-6 mis	19	17	16	
6-12 mis	23	25	23	
Mwy na blwyddyn	11	13	18	26
Ddim yn gwybod	13	22	16	24
Sylfaenau amhwysol	3,611	3,005	4,048	4,771

C24. How long IN TOTAL do you expect to work at this specific site during this phase?

Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

Nodyn: *mae'r geiriad yn wahanol; 'tua wythnos'/'tua 2 wythnos'/'tua 3 wythnos'

Lleoliad safle nesaf disgwyliedig

Mae dwy ran o dair (65%) o'r holl weithwyr yn credu, pan fyddant yn gorffen y swydd hon, y byddant yn cael swydd sy'n caniatáu iddynt deithio o'u cartref parhaol i'r gwaith yn ddyddiol. Er bod hyn yn parhau i fod yn fwyafrif, mae'n is na'r 69% a gredai fod hyn yn wir yn 2022, a oedd hefyd yn ostyngiad ar 2018/19 (84%). Fodd bynnag, mae'r gyfran sy'n siŵr na fydd hyn yn wir wedi aros yn sefydlog (6% o'i gymharu â 5% yn 2022 a 4% yn 2018/19), fel y mae'r gyfran sy'n credu ei fod yn dibynnu ble mae'r gwaith (23% o'i gymharu â 20% yn 2022, a oedd yn gynnydd sylweddol ar 2018/19 (8%).

Yn ôl rhanbarth/gwlad, mae'r gred y byddant yn gallu teithio'n ddyddiol o'u cartref parhaol i'w swydd nesaf yn uwch na'r cyfartaledd yn y Gogledd-ddwyrain (95%), Gogledd Iwerddon (82%), yr Alban (74%) a'r De-orllewin (73%), ac yn is na'r cyfartaledd yn y De-ddwyrain (48%).

Mae hyder yn hyn o beth yn cynyddu gydag oedran, o 58% o'r rhai 16 i 24 oed i 71% o'r rhai 45 oed neu hŷn.

Symudedd is-sector a sector

Trosolwg

Mae'r adran olaf hon o'r adroddiad yn archwilio symudedd is-sector (symudiad rhwng mathau o brosiectau o fewn y sector adeiladu) a sut mae hyn yn amrywio rhwng gwahanol grwpiau o weithwyr adeiladu. Archwilir agweddau tuag at gyflogaeth yn y dyfodol yn y sector hefyd.

Symudedd is-sector

Gofynnwyd i bob gweithiwr pa (os o gwbl) o chwe math o waith adeiladu yr oeddent wedi'u gwneud am gyfnod parhaus o 3 mis o leiaf.

Tai newydd yw'r math mwyaf cyffredin o waith adeiladu a wneir o hyd, gan 73%, ond i raddau llai nag a welwyd yn flaenorol (78% yn 2022 a 79% yn 2018/19), ac yna atgyweirio a chynnal a chadw tai (42%, o'i gymharu â 42% yn 2022 a 46% yn 2018/19).

Ar 45%, mae gwaith masnachol wedi gwella i ryw raddau, yn dilyn gostyngiad yn 2022 (39% o'i gymharu â 51% yn 2018/19).

Mae gwaith diwydiannol preifat (26%), gwaith cyhoeddus nad yw'n ymwneud â thai (26%) a phrosiectau adeiladu seilwaith (15%) i gyd wedi gweld gostyngiadau parhaus ers 2022 (35%, 32% a 23% yn y drefn honno), a welodd ostyngiadau hefyd ar 2018/19 (45%, 51% a 31% yn y drefn honno), gan osod y rhain ar eu lefelau isaf eto.

Wedi'u cynnwys am y tro cyntaf eleni, roedd 4% wedi gweithio ym maes ôl-osod effeithlonrwydd ynni, er bod hyn yn codi i 24% yng Ngogledd Iwerddon.

Gan adlewyrchu'r canlyniadau hyn, bu gostyngiad parhaus yng nghyfran y gweithwyr sydd wedi gweithio ar bedwar math neu fwy o adeiladu, o 39% yn 2018/19, i 24% yn 2022, i 20% yn yr arolwg diweddaraf.

Table 52: Math o brosiectau y mae gweithwyr wedi treulio cyfnodau sylweddol o amser arnynt dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %	2015 %	2012 %
Tai newydd	73	78	79	83	72
Gwaith masnachol	45	39	51	35	55
Atgyweirio a chynnal a chadw tai	42	42	46	36	47
Gwaith diwydiannol preifat	26	35	45	30	51
Gwaith cyhoeddus nad yw'n ymwneud â thai	26	32	51	33	59
Prosiectau adeiladu seilwaith	15	23	31	21	38
Adnewyddu effeithlonrwydd ynni	4	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol
Gweithgynhyrchu oddi ar y safle	3	6	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol
UN MATH YN UNIG	40	42	30	48	24
DAU FATH	20	17	16	14	17
TRI MATH	19	13	14	11	15
PEDWAR MATH	9	9	12	8	13
PUM MATH	6	9	13	9	15
CHWECH NEU FWY O FATHAU	5	6	14	9	15
Sylfaenau amhwysol	3,611	3,005	4,048	4,771	4,993

C4. Which, if any, of the following types of construction work have you spent periods of at least 3 months at a time working in?

Sylfaenau amhwysol: yr holl ymatebwyr

Mae'r tebygolrwydd bod gweithwyr wedi gweithio ar un math o brosiect yn unig yn lleihau wrth i oedran gynyddu, fel y byddai rhywun yn ei ddisgwyl (o 61% o bobl 16 i 19 oed i 35% o bobl 45+ oed).

Mae nifer y mathau o brosiectau y gweithiwyd arnynt yn amrywio'n sylweddol yn ôl rhanbarth/gwlad. Rhanbarthau/gwledydd lle mae gweithwyr yn fwy tebygol na'r cyfartaledd o fod wedi gweithio ar un math o adeiladu yn unig yw'r De-orllewin (68%) a'r De-ddwyrain (46%), tra bod gweithwyr yng Ngogledd Iwerddon (19%), Dwyrain Lloegr (20%), Dwyrain Canolbarth Lloegr (34%) a'r Gogledd-ddwyrain (26%) yn llai tebygol na'r cyfartaledd o fod wedi gwneud hynny.

Bu cynnydd ers 2022 yng nghyfran y gweithwyr sydd wedi gweithio ar un math o brosiect yn unig yn y De-orllewin (o 47% i 68%), y De-ddwyrain (o 42% i 46%), Swydd Efrog a'r Humber (o 33% i 42%), yr Alban (o 27% i 40%) a Gogledd Iwerddon (o 12% i 19%).

Table 53: Cyfran y gweithwyr sydd wedi gweithio ar un math o brosiect yn unig dros amser

	2025 %	2022 %	2018/19 %
Cyfanswm (3,611)	40	42	30
Dwyrain Canolbarth Lloegr (300)	34	53	55
Dwyrain Lloegr (300)	20	45	24
Llundain (302)	37	50	28
Gogledd-ddwyrain (301)	26	31	34
Gogledd-orllewin (300)	43	41	28
De-ddwyrain (300)	46	42	23
De-orllewin (302)	68	47	23
Gorllewin Canolbarth Lloegr (300)	36	46	46
Swydd Efrog a'r Humber (304)	42	33	37
Gogledd Iwerddon (300)	19	12	21
Yr Alban (300)	40	27	23
Cymru (302)	40	50	29

C4. Which, if any, of the following types of construction work have you spent periods of at least 3 months at a time working in?

Sylfaenau amhwysol ar gyfer 2025 mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: mae ffigurau mewn print trwm ar gyfer 2025 yn ystadegol uwch na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Yn ôl crefft/galwedigaeth gyfredol, gosod brics yw'r unig alwedigaeth lle mae gweithwyr yn fwy tebygol na'r cyfartaledd o fod wedi gweithio mewn un math o adeiladu yn unig (51%).

Mewn cyferbyniad, mae'r rhai mewn galwedigaethau technegol (65%) a thrydanwyr (67%) yn fwy tebygol na'r cyfartaledd o fod wedi gweithio mewn mwy nag un math o adeiladu.

Table 54: Nifer yr is-sectorau y gweithiwyd ynddynt yn ôl galwedigaeth

Canrannau rhes	1 math %	2 fath %	3 math %	4 math %	5 math %	6+ math %
Banciwr (57)	50	17	13	8	7	3
Gosodwr brics (257)	51	14	12	11	8	2
Gosodwr leinin sych (96)	38	23	25	2	9	2
Llafurwr/gweithredwr cyffredinol (1,048)	39	27	20	7	3	3
Töwr (79)	35	26	23	3	1	7
Sgaffaldiwr (109)	33	16	22	13	5	9
Gweithredwr peiriannau/peirianwaith (257)	37	20	17	8	11	7
Plymwr (117)	37	19	20	8	5	9
Technegol (245)	33	16	22	15	5	7
Plastrwr (62)	36	20	22	2	8	9
Trydanwr (185)	32	16	22	13	9	6
Saer coed/saer dodrefn (247)	42	19	18	10	7	4
Paentiwr/addurnwr (91)	43	10	29	8	3	6
Rheolwr safle (444)	44	17	16	10	6	7

C4. Which, if any, of the following types of construction work have you spent periods of at least 3 months at a time working in?

Sylfaenau amhwysol mewn cromfachau: yr holl ymatebwyr

Nodyn: Mae ffigurau mewn print trwm yn uwch yn ystadegol na'r cyfartaledd ar lefel hyder 95%

Gadael y sector

Er mwyn asesu'r all-lif posibl o'r sector yn y pum mlynedd nesaf (dan arweiniad dewis gweithwyr), gofynnwyd i bob gweithiwr pa mor debygol yw hi y byddant, ymhen 5 mlynedd, yn dal i fod eisiau gweithio yn y diwydiant adeiladu.

Mae bron i hanner (47%) yn credu y byddant yn bendant eisiau bod yn gweithio yn y diwydiant adeiladu ymhen 5 mlynedd, cynnydd ar y 43% a fynegodd y teimlad hwn yn 2022, gan ddychwelyd hyn i'r lefel a welwyd yn 2018/19 (48%).

Mae 23% pellach yn dweud bod hyn yn debygol iawn, i lawr ar y 27% a ddywedodd hyn yn 2022 a'r 26% a wnaeth hynny yn 2018/19.

O ganlyniad, gan gynnwys y rhai sy'n dweud ei fod yn eithaf tebygol, mae 83% yn credu bod hyn yn debygol o fod yn wir, yn unol â 2022 (82%) ac yn parhau i fod ychydig yn is na 2018/19 (86%).

Yn unol ag arolygon blaenorol, mae llai nag un o bob deg o weithwyr adeiladu yn ei ystyried yn annhebygol (6%), gyda dim ond 2% yn dweud yn bendant na fyddant. Mae 4% arall yn gobeithio ymddeol erbyn hynny, ac nid yw un o bob ugain (7%) yn gwybod.

Gan eithrio'r rhai 60 oed a throsodd (gan y gellir tybio bod y rhai dros 60 oed yn ystyried ymddeol yn y 5 mlynedd nesaf): mae 49% yn credu y byddant yn bendant eisiau bod yn gweithio yn y sector adeiladu, mae 24% yn credu ei bod yn debygol iawn y byddant eisiau bod yn gweithio yn y sector adeiladu, ac mae 14% yn credu ei bod yn eithaf tebygol y byddant eisiau bod yn gweithio yn y sector adeiladu. At ei gilydd, mae 87% o'r grŵp hwn yn debygol i ryw raddau o fod eisiau bod yn gweithio yn y sector, yn debyg iawn i'r 86% a wnaeth hynny yn 2022, a'r 88% a wnaeth hynny yn 2018/19.

Dim ond 6% sy'n meddwl ar unrhyw lefel o debygolrwydd na fyddant am fod yn gweithio yn y sector adeiladu ymhen 5 mlynedd (o'i gymharu â 7% yn 2022, 2018/19 a 2015).

Crynodeb o weithlu adeiladu'r DU 2025

Heriau'r gweithlu

Mae'r diwydiant adeiladu yn cyfrannu tua 6% o werth ychwanegol gros (GVA) y DU ac mae'n sector arwyddocaol i'r economi o ran ei allbwn. Fodd bynnag, mae polisi'r Llywodraeth yn dibynnu ar weithgarwch o fewn y sector adeiladu ar lefelau eraill: o ran twf economaidd h.y. creu swyddi trwy adeiladu seilwaith newydd i wasanaethu anghenion y cyhoedd ac i hwyluso gwelliannau mewn cynhyrchiant ac effeithlonrwydd busnes, darparu cartrefi o ansawdd da i boblogaeth sy'n tyfu, a chyrraedd targedau Net Sero.

Mae cynnal a chynyddu lefelau allbwn o fewn y diwydiant adeiladu yn allweddol i dwf economaidd, ac mae gweithlu'r diwydiant yn elfen hanfodol i gyflawni'r hyn sydd ei angen yn yr ychydig flynyddoedd nesaf. Mae angen gweithwyr sydd â'r sgiliau a'r profiad cywir yn y lleoedd cywir, ar y prosiectau cywir, er mwyn i'r diwydiant gyflawni'r hyn sy'n ofynnol ganddo.

Mae gweithlu'r diwydiant adeiladu wedi tyfu rhywfaint ers pandemig COVID-19, ond, heddiw, mae'n parhau i fod yn llai nag yr oedd yn 2019. Mae angen recriwtio tua 200,000 o weithwyr newydd y flwyddyn oherwydd 'gyfradd trosiant' y diwydiant, a amcangyfrifir tua 8% o gyfanswm gweithlu o 2.6 miliwn. Fodd bynnag, er mwyn cyflawni cynlluniau'r llywodraeth ar gyfer cartrefi newydd, sicrhau bod prosiectau seilwaith cyfredol a chynlluniedig yn cael eu datblygu, a chaniatáu i'r agenda Net Sero symud ymlaen, amcangyfrifir y bydd angen bron i 50,000 o weithwyr medrus ychwanegol y flwyddyn am y 5 mlynedd nesaf.

Mae'n ddigon heriol disodli ymddeolwyr ac eraill sy'n gadael, y mae rhai ohonynt yn brofiadol iawn, flwyddyn ar ôl blwyddyn, ond i gynyddu'r gweithlu yn ôl y nifer a amcangyfrifir mae angen cynllun gweithredu clir a chydlynol sy'n cynnwys sefydliadau addysgol a chyflogwyr, wedi'i gefnogi gan ymyriadau rhagweithiol, cadarnhaol gan y llywodraeth, wedi'u hysbrydoli gan y CITB.

Mae gan gyflogwyr fuddiant personol mewn goresgyn yr heriau llafur a sgiliau hyn gan y byddant, heb unigolion medrus, sy'n barod ar gyfer y safle, yn dioddef oedi prosiectau a chostau uwch.

Fodd bynnag, mae'r arolwg yn tynnu sylw at y ffaith, cyn ymuno â'r diwydiant, nad oedd gan dri chwarter o weithwyr unrhyw gymwysterau ffurfiol sy'n gysylltiedig ag adeiladu, ac ar adeg y cyfweiliadau, yn dilyn cyfnod yn gweithio yn y diwydiant, roedd hyn wedi gostwng i ychydig o dan hanner. Felly, dim ond un o bob pedwar gweithiwr oedd wedi ennill cymhwyster ffurfiol sy'n gysylltiedig ag adeiladu wrth weithio yn y diwydiant. Mae hyn yn awgrymu bod lle sylweddol i wella lefelau'r hyfforddiant ffurfiol a ariennir ac a drefnir gan gyflogwyr o fewn y diwydiant.

Sefydlogrwydd yn y gweithlu

Fel y gwelwyd mewn arolygon blaenorol, mae arolwg eleni yn awgrymu gweithlu â llaw yn bennaf sy'n cynnwys y sampl sy'n parhau i fod yn wyn ac yn wrywaidd yn sylweddol iawn o ran ei gyfansoddiad.

Mae mwy na hanner yr ymatebwyr i'r arolwg (52%) yn nodi eu bod wedi gweithio yn y diwydiant am o leiaf 10 mlynedd, gyda mwy na chwarter (28%) wedi gwneud hynny am o leiaf 20 mlynedd. Mae'r arolwg yn peintio darlun o weithlu cyson, sefydledig, gyda mwyafrif y gweithwyr (78%) heb weithio mewn sector arall, a'r rhan fwyaf (65%) wedi gweithio yn y diwydiant yn barhaus heb gyfnodau allan o waith.

Felly, mae'r diwydiant adeiladu yn darparu sefydlogrwydd i'r rhai sydd ei eisiau. Adlewyrchir hyn yn y sawl sy'n gweithio ynddo a pha mor hir y maent yn gweithio ynddo. Mae canfyddiadau'r arolwg yn awgrymu bod y diwydiant yn darparu lefel o ddiogelwch swydd a hirhoedledd cyflogaeth a allai fod yn rhan o'r atyniad i lawer.

Mae proffil galwedigaethol y gweithlu, fel y'i nodwyd gan arolwg 2025, hefyd yn parhau i fod yr un fath o'r blynyddoedd blaenorol, gyda llafurwyr, bricwyr, rheolwyr safle, seiri coed, a gweithredwyr planhigion yn parhau i fod y mwyaf cyffredin ac yna lleiafrifoedd bach iawn o grefftiau diwydiant eraill.

Yn 2025, roedd llai o ymatebwyr yr arolwg nag o'r blaen yn nodi newid rolau o fewn y diwydiant. Ar ben hynny, nododd mwy na thri chwarter eu bod yn ffafrio parhau i weithio o fewn yr un fasnach neu alwedigaeth. Mae hyn yn dangos lefel is o drosglwyddo rhwng crefftiau a rolau ond hefyd llai o barodrwydd i symud i feysydd newydd o fewn y gweithlu. Mae'n awgrymu nad yw bylchau sgiliau yn hawdd eu llenwi o fewn y gweithlu presennol.

Yn ogystal â symudiad llorweddol rhwng grwpiau galwedigaethol, mae dilyniant fertigol hefyd fel opsiwn i weithwyr - gan ymgymryd â rolau goruchwyllo neu reoli mewn meysydd penodol neu'n gyffredinol. Yn 2025, mae canfyddiadau'r arolwg yn awgrymu bod llai o weithwyr yn anelu at ymgymryd â rôl goruchwyllo neu reoli nag o'r blaen. Mae hyn o ran ble mae'r rhai a hoffai newid galwedigaethau yn gweld eu hunain yn symud tuag ato (7% o'r 6% o ymatebwyr yr arolwg a hoffai newid masnach neu alwedigaeth yn crybwyll rôl goruchwyllo - 25% yn 2022), ac o ran y rhai nad ydynt yn dal rôl o'r fath ar hyn o bryd sydd eisiau gwneud hynny yn y dyfodol (15%, o'i gymharu â 24% yn 2022).

Mae newid bach, neu awydd bach am newid, yn llai am sefydlogrwydd a mwy am farweidd-dra. Ar ben hynny, mae newid galwedigaethol a dyrchafiad yn allweddol i hyfforddiant ffurfiol o fewn y diwydiant, a gyda llai o weithwyr yn dymuno ailsgilio neu uwchsgilio, mae hyfforddiant ffurfiol a chyflawni cymwysterau ffurfiol sy'n gysylltiedig ag adeiladu, sy'n darparu ardystiad trosglwyddadwy, yn sicr o ostwng.

Mae canfyddiadau arolwg 2025 yn awgrymu nad oes unrhyw welliant wedi bod yng nghyfran y gweithwyr sydd â Chardiau Sgiliau'r diwydiant ers 2022, pan syrthiodd rhywfaint o'i gymharu â 2018/19, o 97% i 93%, lle mae'n sefyll nawr. Hefyd, o'i gymharu â 2018/19, ychydig iawn o welliant sydd wedi bod yn y duedd i weithwyr fod wedi ymuno â'r diwydiant gyda chymwysterau ffurfiol sy'n ymwneud ag adeiladu, mae llai wedi cyflawni neu'n gweithio tuag at gymwysterau ffurfiol yn ystod eu cyfnod cyflogaeth yn y diwydiant.

Gall diffyg symudiad neu gynnydd – o ran dyrchafiad neu gyflawni cymhwyster, boed hynny gan weithwyr sy'n hapus i aros fel y maent, neu gan gyflogwyr nad ydynt yn rhagweithiol wrth eu gwrthio ymlaen, greu amgylchedd lle mae'r cyfleoedd hyn i ddatblygu yn cael eu hystyried yn brin. Mae hyn yn cael goblygiadau ar gyfer cadw staff a denu talent newydd i'r diwydiant, yn ogystal ag effeithio ar arferion hyfforddi ac, yn y pen draw, y seilwaith hyfforddiant o fewn y diwydiant.

Rhai dangosyddion o newid

Mae arwyddion clir yn yr arolwg bod strwythur y gweithlu a rhagolygon cyflogaeth o fewn y diwydiant adeiladu yn sefydlog ac yn ddibynadwy. Felly, beth sy'n newid o fewn y diwydiant? Ac a yw newidiadau'n gadarnhaol neu'n ddefnyddiol?

Er na ellir defnyddio'r arolwg fel mesur swyddogol ynghylch statws cyflogaeth, mae canfyddiadau'r arolwg yn tynnu sylw at ostyngiad mewn hunangyflogaeth o'i gymharu â chyflogaeth uniongyrchol, sy'n cael ei adlewyrchu mewn ystadegau swyddogol. Mae'r duedd hon yn awgrymu symudiad tuag at gyflogaeth uniongyrchol fwy diogel a sicrach i weithwyr, a mwy o ddibyniaeth ar gyflogwyr ar gyfer hyfforddiant a datblygiad. Er, yn draddodiadol, bod y rhai mewn hunangyflogaeth yn nodi lefelau is o hyfforddiant na'r rhai mewn cyflogaeth uniongyrchol, sy'n fwy tebygol o elwa o hyfforddiant a ariennir ac a drefnir gan gyflogwyr, bydd ganddynt hefyd fwy o angen i ddangos neu roi tystiolaeth o'u sgiliau wrth chwilio am eu prosiect nesaf.

Mae canfyddiadau arolwg 2025 yn nodi bod llai o weithwyr nag o'r blaen wedi symud i adeiladu o ddiwydiant arall (15%, o'i gymharu â 18% yn 2022). Ar ben hynny, mae'r rhai sy'n dod i mewn o gefndir blaenorol mewn gweithgynhyrchu yn dal i fod yn y lleiafrif. Nid yw newydd-ddyfodiaid sy'n trosglwyddo i'r diwydiant adeiladu o ddiwydiannau eraill o reidrwydd yn mynd i feddu ar y sgiliau technegol sy'n gwneud y cyfnod pontio'n haws i newydd-ddyfodiaid. Gall hyn roi mwy o alw ar gyflogwyr o ran sefydlu a hyfforddiant arall, gan fod y pellter o amgylchedd gwasanaeth i adeiladu ymhellach nag o waith llaw mewn amgylchedd cynhyrchu i adeiladu. Gall hefyd gael goblygiadau ar gyfer cadw newydd-ddyfodiaid sy'n profi newidiadau a heriau mwy wrth addasu i'w hamgylchedd gwaith newydd ac ailhyfforddi.

Mae'r duedd ar i lawr mewn oriau gwaith wedi parhau yn 2025, gyda chyfran y gweithwyr sy'n gweithio mwy na 50 awr yr wythnos wedi gostwng ers 2018/19, o 24% i 19% yn 2022 a nawr i 16% yn 2025. Mae'r lefel is o hunangyflogaeth o leiaf yn rhannol yn ffactor yn hyn, gyda chyfran uwch o'r rhai mewn hunangyflogaeth na'r rhai sy'n cael eu cyflogi'n uniongyrchol yn gweithio mwy na 50 awr yr wythnos. Yn flaenorol (yn 2022) fe wnaethom ddyfalu a yw oriau gwaith llai yn adlewyrchu rhai newidiadau technolegol sy'n caniatáu llai o oriau ond oriau mwy cynhyrchiol i rai gweithwyr; neu a yw diwylliant y gweithlu, yn unol â thueddiadau cyffredinol ers Covid, yn peri i rai

gweithwyr roi amser personol o flaen oriau goramser; neu, yn syml, a yw pwysau galw yn y diwydiant yn is. Ni all yr arolwg hwn ddarparu'r atebion i hynny.

Gwelodd arolwg 2025 hefyd barhad o ostyngiad yn y pellteroedd a deithiwyd i'r gwaith. Er enghraifft, roedd 28% wedi gweithio mwy na 50 milltir o gartref yn y flwyddyn ddiwethaf, o'i gymharu â 32% yn 2022, 41% yn 2018/19 a 47% yn 2015. Fodd bynnag, roedd y pellter teithio cyfartalog i'r gwaith ymhellach nag a adroddwyd yn 2022 sef 21 milltir yn 2025 (17 milltir yn 2022, 22 milltir yn 2018/19 a 28 milltir yn 2015).

Mae disodli gweithwyr sy'n ymddeol neu'n gadael y sector am resymau eraill yn her fawr pan amcangyfrifir bod y nifer sydd ei angen tua 200,000. Yn ogystal â hynny, amcangyfrifir bod angen 50,000 o weithwyr ychwanegol i wneud yr hyn sydd angen ei wneud o ran seilwaith cyhoeddus, prosiectau amgylcheddol ac ôl-osod ac adeiladu mwy o gartrefi yn y DU. I gymryd lle'r rhai sy'n gadael yr ysgol a thyfu'r gweithlu, mae angen cynyddu'r recriwtio o sectorau eraill, yn ogystal â hyrwyddo adeiladu fel gyrfa ymhlith y rhai sy'n gadael yr ysgol.

Nid yw cyflwr cyflogaeth sefydlog a chyson, er ei fod yn nodwedd gadarnhaol a chadarnhaol ar gyfer diwydiant, yn lle mae angen i'r diwydiant adeiladu fod i ymdopi â heriau'r blynyddoedd nesaf, ond mae'n sail dda i adeiladu sector mwy deinamig ac sy'n cael ei arwain gan alw.

www.bmgresearch.com

